

ARGIA

POLITIKA

Indasaren gainetik
zubia eraikitzen
ezker abertzalea

XOXE MANUEL BEIRAS

«Maastrichteko
Itunak diru
oligarkiaren esku
uzten du Europa»

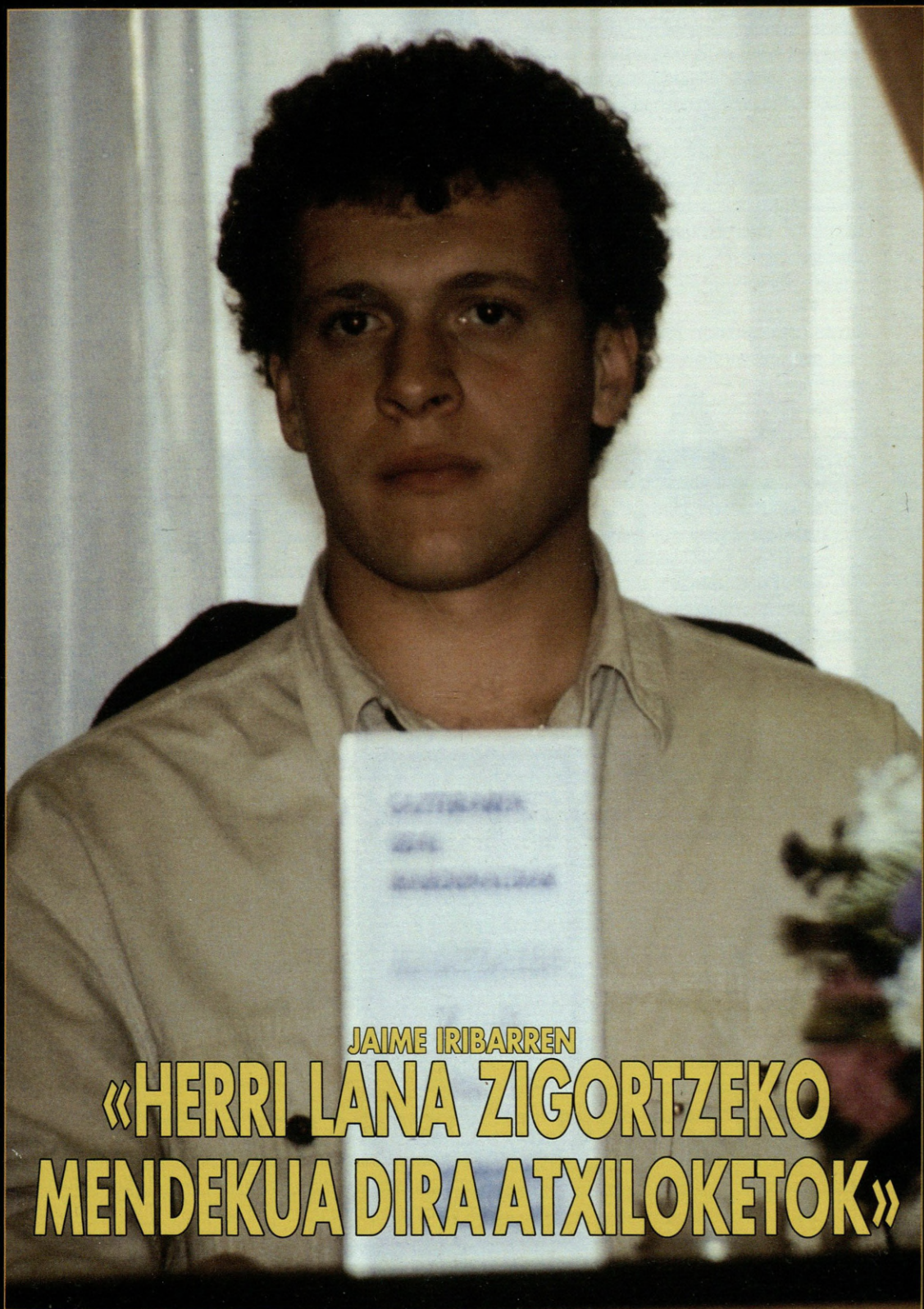
GIZARTEA

Errenta
aitorpenarekin
ez erretzeko
25 aholku

EUSKARA

Donostia euskaraz
irakurtzen du
«Irutxulo»
aldizkariak

JAIME IRIBARREN

«HERRI LANA ZIGORTZEKO MENDEKUA DIRA ATXILOKETOK»

**Katerik
gabeko ahotsa...**

ЯADIO POPULAR
— **HERRI IRRATIA** —

...parekorik gabea.

Historiaz beteriko etorkizuna

O.M. 1.224
DONOSTIA

F.M. 99.8
LOIOLA

Zertarako EAJ eta UV artean koalizioa

GUK, Euskal Herrian bizi diren kataluniarren elkarte berri bezala, ez dugu Euskal Herriko barne arazoetan sartzeko asmorik, euskal gizartearen integratzea baizik.

Euskal Herria aberri, nortasun, hizkuntza eta kultura bat aldarrikatzen dituen komunitate bat da, bere subiranotasun nazionala berreskuratu nahi duena.

Baina, elkarrekin datozen hauteskundeetan osatuko den koalizio bati buruzko iritzia ematera behartua ikusten da. EAJk eta Union Valencianak —beste batzuen artean— osatuko duten koalizioari buruz, hain zuzen ere.

Union Valenciana delakoaren ezaugarri nagusienak erregionaltasuna eta espagnolismoa dira. Kataluniako herriaren hizkuntzaren zatiketa irrazionala eta zentzugabea bultzatzen duen alderdi bat da. Eta gogoratu egin behar da mundu osoan ez dagoela valentzianoa katalana ez dela esaten duen unibertsitateirik.

Union Valencianak katalanismoa eta Herri Katalanak —bere hizkuntza, kultura eta batasuna— su eta gar erasotzen ditu. Ulergaitza da bere burua abertzaleztat jotzen duen alderdi batek, EAJk, alderdi espagnolista eta anti-abertzale batekin koa-

lizioa osatzea.

Egoera hau ezjakintasunaren ondorioztat jo dezakegu soilik, hortaz, EAJri bere jokaera birplanteatzea eskatzen diogu. Bestela, guk euskal katalanok, elektorismoa eta faltsukeria kutsuko jokaera ulertuko dugu alderdi honengan, EAJ Kataluniaren etsai potentziala kontsideratuz.

Euskal Kataluniarren Elkarteak Donostia

Barbaroren prentsaurrekoa dela eta

Elkarrekin sortu zenetik ahalegindu naiz bultzatzen eta ahal izan dudanean laguntzen, euskararen alde egiten den guztia positiboa iruditzen zaidalako.

Egunkaria irakurtzen ari nintzela, Berbaroren prentsaurrekoaren berri izan nuen eta zein izango zen nire sorpresa, bostgarren urtebetetzea ospatzeko egingo diren ekitaldiak aurkeztean, Pilar Ardanza (Durangoko alkatea) eta Mari Karmen Garmendia ikusi nituenean. Zer egiten zuten PNVko bi buru haiek han? Ez dago euskera munduan beste hainbat pertsonaia famatu hori betetzeko?

Burura etortzen zaizkit AEKri egindako subentzioen murrizketa, Udalak euskararen inguruko taldeei egindako aurrekontuen rekorteak, Durangoko astekaria den «Eraz-i» mankomunitateak zor dizkion milioiak, «Egunkaria»-ri egindako publizitate boikotatza...

Ondo ikusten dut instituzio eta alderdi politikoekin harremanak mantentzea; baina hori gauza bat da eta protagonismoa ematea beste bat. Koherentzia ideologiko minimo bat mantentzea beharrezkoa dela iruditzen zait.

Larunbatean argazkia ikusi nuenean, ni Berbaroren zati txiki bat, erabilia sentitu nintzen. Eta pentsatzen dut beste batzuk ere hala sentituko zirela.

Erreflexiorako balioko duelakoan eta bost urte hauetan egindako esfortzuagatik zorionduz, bazkide batek agurtzen zaituzte.

**Ana Agirre
Durango (Bizkaia)**

H I R U G A R R E N B E G I A

Ibili munduan

EZ diogu oraindik atal honetan argazkiak ateratzeari heldu, eta zalantza izpirik ez dugu ekinez gero arrakasta lortuko genukeela (gure atalaren arrakasta beste batzuen arrakasta-ren truke). Ez al zarete konturatu azken asteak CNN moduan gabiltzala erreportaiak *live* eskaintzen. *Auto-berreste* ekitaldi moduan erreportaiaren sarreretan aipatu ohi dugu: *Lisboan elkartu gara berarekin; El Salvadorretik zuzenean; Strasbourg-en solastu ginen...* Lanerako tramankuluak

aldean hartu eta *Iparragiri* moduan bidali ditugure kazetariak haize desberdin horietako berriak ekartzera. Lanean nola moldatzen diren erakusten dute argazkiek: *gerrarako* arropa eta teknologia puntakoa, hizkuntza arrotzetan jario eta etorria, hari txikienetik matzara iristeko aparteko gaitasuna... Ibili bagabiltza, oinak arantzetan ez baizik txapela buruan eta...

Kanpotik albisteak ekarri arren, burua maiz lehengo lepotik darabilgu, kanpoko berrien aldame-

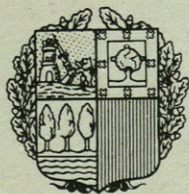
nean etxeko zaharrak (akatsak) mantenduz. Letrak dantzan jarri genituela azken alean, alegia, eta azaleko tituluak Euskal Ezkerrakoak *alderdien rtena* uztekoan jarri genituen, *trena* izanik, jakina, haiek uztekoa (iradoki digute *kirtena* ote zen utzi beharrekia, baina errezeloa dugu *kirtena* baino zartagin barrua izan dutela eza-gunagoa). **Ruiz Baler-**diaren *marrakiak* ikusteko gonbitea ere egin genuen aurreraxeago. Ez da, ordea, «z» inon erori zitzaigunik, baizik eta gure adi-

tuek hizkuntza artistikoa euskaratzen dihardutela: marrek garrantzia duten koadroak: *marrakiak*; espazio ilunak ispilatzen dituzten lanak: *ezkuturak*; arrakasta handiko eta puntako marrazkiak: *koadroak*, eta abar.

Guzti horiekin batera, guztion gozamenerako, bertsoak. Txapeldunak zioen: «Ezin gara egon txapelketaren ziborrera begira». Guk erantsi: «Hamaika betoker eragin ditu honezkerorioroneko ziborrak!».

MIKEL ELORZA

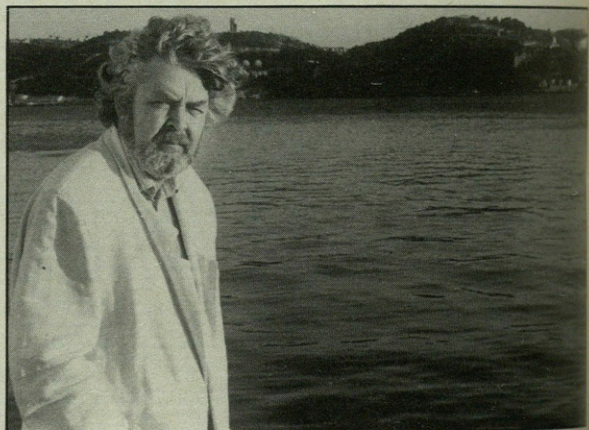
7. Politika kronika. AITZIBER YARZA.
8. Mugak gaintzeko erronka. IXABEL ETXEBERRIA eta AITZIBER YARZA.
12. Politika ttantaka.
14. Nazioarte kronika. XABIER LETONA.
16. Xoxe Manuel Beiras, BNGko bozeramailea Galiziako Legebiltzarrean. «Maastrichteko Itunak diru oligarkiaren esku uzten du Europa». XABIER LETONA.
20. Nazioarte ttantaka.
22. Euskal ekonomiaren amesgaiztoak. MYRIAM GARTZIA.
23. Ignazio Iturzaeta, Gizpuzkoako Hiri Jabego Ganbarako lehendakaria. «Etxebizitzetan duela bi urteko prezioak mantentzen dira». MYRIAM GARTZIA.
24. Fede gutxiko aitopena. ALBERTO IRAZU.
28. Donostian... bagera. AMAGOIA IBAN.
32. Langileak hezitzeko ikaslan gipuzkoarra. AMAGOIA IBAN.
34. Jaime Iribarren: «Gazteona, iruzurrari alergia bortitzena dion multzoa da». AMAGOIA IBAN.
40. Kultura kronika. J.J. PETRIKORENA.
42. Doinu desafinatuak musika ikasketetan. JOXI GOIKOETXEA.
46. Rafael Zulaika da Donostiako San Telmo Museoaren zuzendari berria. «Biltegi hutsa baino, museoek kultur proiektua izan behar dute». PATXI SARRIEGI.
48. Kakatua berdearen oharkabeko hegaldia. JOXI GOIKOETXEA.
50. Mugen gaineko soinu mehea. JOXI GOIKOETXEA.
52. Kultura Agenda.
56. Kultura ttantaka.
58. Aukeran.
66. Galizierazko prentsa dirulaguntzarik gabe. XOSE MANUEL SARILLE.

Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak
diruz lagundutako aldizkaria

POLITIKA: Euskal Batasuna, Ezkerreko Mugimendu Abertzalea, Herriaren Alde eta Herri Batasunak urteetako tirabitzak gaintuz elkarlana bultzatzeko akordioa lortu dute. Elkarlan honek bi estatuek ezartzen duten muga gaintzea du helburu, baina horretaz gain alderdien arteko ezberdintasunen muga ere hor dago. Bestalde, alderdietatik kanpo dabilen jendea biltzea ere bada erronka./8

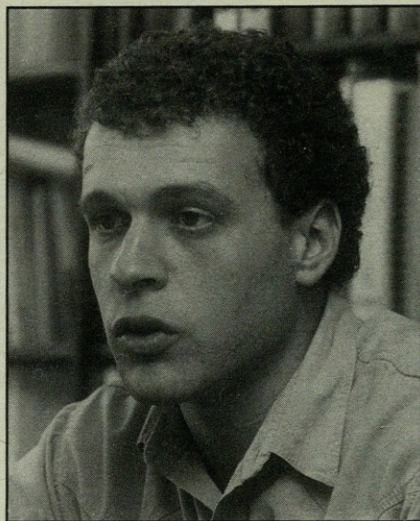
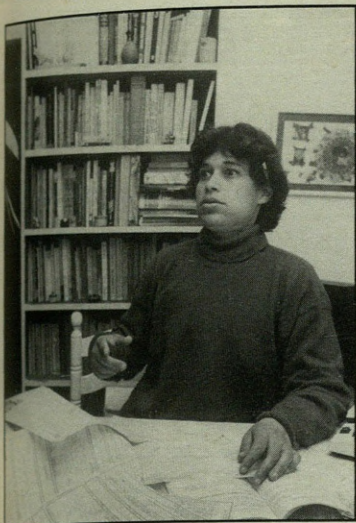
BEIRAS: Lisboan izan ginen Xose Manuen Beirasekin, Bloke Nazionalista Galiziarreko buruzagiarekin. Gizon bitxia, azkara eta berriketan behinik-behin, aldakorra oso eta jario handikoa. Maastrichten aurkako jarrera sutsua erakusten du bere burua marxistatzat jotzen duen unibertsitateko irakasle honek. Alabaina ezin utzi jorratu barik Europako Legebiltzarrerako hauteskundeetako saltsa-maltsak, edota, besteak beste, HBrekiko harremanen goiera./16

Gipuzkoako Foru Diputazioa
Kultura eta Turismo Departamendua

Aldizkari honek Nafarroako Gobernuaren
laguntza jaso du

ERRENTA: Iritsi da sasoia, errenta aitorpena egitea, sofrikario latza. Kalkulagailua ondoan, agiri eta paperak nonnahi, bati baino gehiagori burukomin ederra jarriko zaio egunotan. Eta egia esan, ez da harritzekoa, gehienok galtzen baikara legearen adar korapilatsueta. Nolanahi ere, legearen lerroarteko hitzik txikiak irakurritu, badago gutxixeago ordaintzeko trikimailurik. Erdiko orrialdeotan, horietako batzuen berri ematen dizugu. On egin!./24

JAIME IRIBARREN:

Nafarroako Gazte Kontseiluko lehendakaria, 21 urteko berrioztar hau komunikabide guztietan agertu zaigu azken asteotan. Beste bost lagunekin batera atxilotua izan ondoren tratu txarrak jaso izana salatu zuen. Joan den igandean atxilotu zuten berriro, eta espetxeratu. Egun batzuk lehenago egin genion elkarrizketa honetan, azken gertakariak eta gazteen mundua izan zituen aipagai./34

MUSIKA:

Euskadiko Orkestra Sinfonikoak goi mailako musika ikasleei zuzendurik antolatu dituen beken erdia baino gehiago hutsik gelditu dira. Kontserbatorioetan izan gara arazoa aztertzeko asmoz eta konturatu gara doinu desafinatuak daudela musika irakaskuntzan. Zalantza ugari aurkitu baititugu goi mailako ikasketen ereduaren inguruan./42

JABEA: ZERUKO ARGIA, S.A.L.

ZUZENDARIA: Garbiñe Ubeda.

GERENTZIA: Joxe Mari Irazusta.

ADMINISTRAZIOA: Aitor Aznar.

PUBLIZITATEA: Josu Martikorena, Pello Zubiria.

PROMOZIOA: Jose Luis Olaziregi.

HARPIDETZAK: Olatz Korta.

BIDALKETA: Koldo Azkue, Pedro Benitez "Zapa".

ERREDAKZIOA

LASARTE: Joxi Goikoetxea, Amagoia Iban, Alberto Irazu, Juan Jose Petrikorena, Aitziber Yarza.

BILBO: Myriam Gartzia, Xabier Letona.

IRUÑA: Patxi Larrión.

URRUÑA: Ixabel Etxeberria.

ERREDAKZIO LAGUNTZAILEAK

LASARTE: Ritxi Lizartza, Bego Montorio, Jon Odrizola, Joxemi Saizar, Patxi Sarriegi.

BILBO: Maite Artola, Monika Belastegi, Patxi Gaztelumendi, Mikel Lizaso, Nere Portillo, Lierni Uribarren, Arritxu Zelaia, Ainara Zuazabeitia, Aitor Zuberogitia.

GASTEIZ: Jaione Guridi, Olatz Irizar, Leire Lopez de Aberasturi, Vanessa Sanchez.

IRUÑA: Iñigo Herce, Ixiar Rozas, Ander Usabiaga, Miren Valverde.

KOLABORATZAILEAK

Iñaki Agirresarobe, Joxerra Aizpurua, Gurutz Ansola, Xabier Alegria, Edorta Arana, Hilario Arbelaitz, Gorka Arrese, Mikel Arrieta, Patxi Azpillaga, Juan Mari Arzak, Mikel Asurmendi, Iñaki Barcena, Itxaro Borda, Pablo Cabeza, Sergio G. Cruzado, Jean Louis Davant, Joxan Elosegi, Ramon Etxezarreta, Luis Fernandez, Julian Florez, Ander Gillenea, Garikoitz Garaialde, Joxan Goia, Andres Gostin, Joxe Anjel Iturbe, Joxemari Iturralde, Joxe Lacalle, Josu Landa, Karmelo Landa, Juan Jose Lapitz, Jon Larrañaga, Xabier Lekuona, Emilio Lopez Adan, Iñaki Martiarena "Matti", Xabier Mendiguren Elizegi, Imanol Murua Uria, Iñaki Murua, Bea Narbaiza, Ihintza Ostolaza, Jaione Ogiza, Joxe Mari Ostolaza, Jesus M. Rodriguez Ibabe, Juanjo San Miguel, Jon Sarasua, Eulogio Talavera "Tala", Arantza Tapia, Txillardegi, Iñaki Uria, Iñaki Uriarte, Fernando Villar, Iñaki Zarata, Patxi Zubizarreta.

HIZKUNTZ ARDURADUNA: Mikel Elorza.

ARGAZKILARIA: Leire Arzuaga.

DISEINUA, INFOGRAFIA ETA MUNTAKETA: Garbiñe Ubeda, Karlos Beristain.

HELBIDEAK

GIPUZKOA: Zirkuitu ibilbidea, 1 eta 2 pabiloiak. 20160 Lasarte-Oria.

Tlf: 37 15 45. Faxe: 36 10 48.

BIZKAIA: Zabalburu 2, 1. ezkerre. 48003 Bilbo. Tlf: 410 34 34. Faxe: 410 37 15.

NAFARROA: Iratxe Monastegia 70, 3. ezkerre. 31011 Iruña.

Tlf: 17 80 78. Faxe: 17 80 77.

IPARRALDEA: Harrobiko Etxea, 64122 Urruña. Fax-Tlf: 47 17 10

LEGE GORDAILUA: NA 80-1963.

ISSN: 0213-909X.

BATZORDE PAREKIDEA: 72562 E.

INPRIMATEGIA ETA FOTOMEKANIKA: Antza, S.A.L.

kutxa fundazioa

fundación kutxa

- gipuzkoa donostia kutxaren
- gizarte-ekintza
- obra social
- de la caja gipuzkoa san sebastián

Auzokoaren komunikazio arazoak

BERE autoan ezarrita zegoen leherkailu batek eztanda egitean hil zen Fernando Gimenez goardia zibila. ETak beregain hartuz gero, azken bi urteetan Bizkaian burutu duen bigarrena da. Baina, ekintza honen ostean ez da datu hau, ezta hildakoa bera ere izan mintzagai, baizik eta atentatuaren inguruan izan diren interpretazio ezberdinak. Bizkaia komandoari egotzi zaio atentatua, hau berriro eratua dagoela esanez. ETak lehergailuak lortu dituela ere aipatzen da, polizi ekintzen eraginez jasandako urritasun onek gaindituz. Bestetik, atentatu honek ETaren barne eztabaida amaitu dela adierazten duela pentsatzen duenik ere izan da. Ekin-

tzak ETaren sektore gogorrenak irabazi duela adieraziko luke. Baina zalantzarik gabe, gehien aipatu den interpretazioa Daniel Arraz Bizkaiko gobernadore zibilak egindakoa izan da.

Arrazek azaldu zuenez, *«batzuk bitzaurrea eta beste batzuk epilogoia idazten omen dute»*. Esan zuen testuingurua zela medio komunikabide guztiek Arzalluzek egun bat lehenago Aberri Egunean esandakoari buruz ari zela ulertu zuten. Baina Asuncionek eta baita PSOEko beste zenbait bururen babesa ez sentitzean larritu eta bere hitzak HBren Aberri Egune-ko ekintzetan eta baita Colom-ek EAren ekitaldian esandakoei buruz-

koak zirela azaldu zuen. Bi egun behar izan zituen Arrazek *gaizkiuler-tuaren* azalpena emateko. Oraingoan ere akatsa kazetariena izan da, nola ez, ez baitugu ezer behar bezala ulertzen. Arrazek kargua hartu eta berehala erakutsi digu gauzei buelta emateko gaitasun berezia duela, eta bere akatsak onartzeko, ordea, gai ez dela ere azaldu du. Ondokoari erruak leporatzea norberarenak onartzea baino errezagoa baita.

KAZETARIAK ere izan dute paper garrantzitsua Berriozargo gazteen atxilotetaren aferan. Sei lagunak atxilotu zituztenean berehala ahaztu zituzten batzuk errugabetasun kontuak, epailearen iritzia zai egon gabe. Gerora, ordea, asko izan ziren epailearen iritzia zai geratu zirenak, tratu txarrak zalatzerako orduan epailearen onarpena behar baita beti. Kazetariak izan ginen komisaldegitik igaro ondoren ibiltzeko ere zailtasunak zituen gazte baten egoeraren lekuko. Gazte hau lerro hauek idazterako unean Iruñeako espetxean dela dirudi, Carlos Bueren epaileak ETarekin kolaboratzeaz salatuz berriro atxilotzeko agindua eman baitu. Epailea ere izan zen Iribarrenen egoeraren lekuko, eta komisaldegitik egoera tamalgarri horretan atera zen gazte bat berriro espetxera bidaltzeko inolako eragozpenik izan ez duen epaileak salatuak izan diren tratu txarrekin eraginkortasun berarekin jokatzea espero zitekeen. Baina zoritxarrez, orain arte ikusitakoaren arabera esperantza handiegirik horretan mantentzea ez dirudi oso logikoa.

Euskal preso politikoen senideen artean ere Ipar zein Hego Euskal Herriko elkarteen arteko elkarlana beharrezkoa dela ikusi da. Horrela, mugaz bi aldeetako elkarteak bildu eta euskal preso guztiak Euskal Herrira ekartzearen alde apirilaren 23an Donostian burutuko den ekitaldia aurkeztu zuten. Aipagarria, baita ere, preso sozialek beraien lekua izango dutela eskakizun hauetan, euskal preso guztiek beraien zigorra Euskal Herrian bete dezatela eskatzen baita. (Argazkia: X. Simal)

Aitziber Yarza

EB, EMA, HA eta HBk elkarlanerako akordioa lortu dute

Mugak gainditzeko erronko

Apirilaren 9an Herri Batasuna, Herriaren Alde, Ezkerreko Mugimendu Abertzalea eta Euskal Batasunak lehen ekitaldi publikoa antolatu zuten elkarlanean jarduteko asmoak adierazi eta proiektu berri horren oinarriak azaltzeko. Urteetan iragarria izan den lan komun hori praktikarako jauzia egiten ari dela irudia eman digute alderdi hauek. Haatik, talde bakoitza ikuspuntu desberdin batetik sartu da jokoan.

EZKER abertzalearen batzearen aldeko gogoak askotan entzun ditugu azken urteetan Iparraldeko

nahiz Hegoaldeko ekintza politikoetan. Abertzaletasunak egoera ezberdin ugari jasan ditu, eta koordinaketa

proposatua izan bada ere, elkarlana aurrera eramateko zailtasunak agertu dira beti. Duela urtebete edo, Ezker

Mugimendu Abertzalea Euskal Batasuna, Herri Batasuna eta Herriaren Alde (lehen Patxa-Oldartzen) bitartez hasi ziren eta orain «Ezker Abertzalea baten» Euskal Herri berrirako laneko agiria sinatu eta elkarlana bultzatzeko asmoa azaldu dute. Ipar Euskal Herrian aurkeztu zuten agiria eta lehenengo ekitaldi publikoa, berriz, Donostia-ko Anoeta pilotalekuan

AGIRIAREN OINARRIAK

IRAGANA: Helburuak berak izan arren bakoitza bere aldetik aritu da. Guztiek onartzen dute garai honetan akats egin dituztela, Hegoaldeko ezker abertzalean akats nabarmenagoak izan direla aipatzen bada ere.

EGUNGO EGOERA: Egun Euskal Herria hiru eremu politiko administratibotan banatua dago, eta autodeterminazioa bezalako funtsezko eskubideak ukatzen zaizkio. Egun estatuek errepresioa areagotzen ari dira arazoari itenbide poliziak bat eman asmoz.

BATZEAREN BEHARRA: Ezker abertzalea ikusten da Euskal Herriaren askapen nazional eta sozialerako alternatiba bakar bezala, eta horregatik elkarrekin aritzeko beharra ikusten da independentziaren alde borrokatuz.

NEGOZIAZIO POLITIKOA: Ezinbesteko tresnatzat jotzen da politikoa den aferari konponbide politikoa dagozkiolakoan.

EREDU EKONOMIKOA: Garbi aipatzen da eredu ekonomiko berri baten beharra. Eredu hau Euskal Herria bertan burutu beharko litzateke, hemengo baliabideak planifikatu, kontrolatu eta kudeatuz. Berrindustrialuzazioa eta laborantza bultzatzea betiere ingurugiroarekiko errespetuzko garapenaren bidez.

EUROPA: Euskal Herriak Europan egon behar duela aipatzen da. Europan Euskal Herriaren etorkizuna bermatzeko errekonozitua izan behar da herri guztiei dagozkien eskubide demokratikoak ziurtatuz. Europa herrien oreka eta elkartasuna bermatuko lukeena beharko luke izan.

EUSKARA: Euskal Herri osoan ofiziala izatea lortu nahi da, egun euskaldunen artean ematen den banaketa gaindituz. Horretarako lehen pauso bat hizkuntz gutxiagotuen karta eta Killilea txostenak onartzea litzateke.

IPARRALDEKO INSTITUZIOA: Beharrezkotzat jotzen da Frantziar Estatuak Iparraldeko komunitate politiko gisa onartzea lehenengo pauso gisa. Hegoaldean ere Gobernu espainiarrak lurraldetasuna eta lau lurralde historikoen autodeterminazio eskubidea onartzea ere beharrezkoa ikusten da.

AMNISTIA: Beharrezkoa da bi estatuetan dauden presoentzat amnistia, preso, errefuxiatu eta deportatuak egon ditezela ekarri duten arrazoiak gaindituz.

burutu dute.

HBko Mahai Nazionalen Iparraldearekiko harremanen arduraduna den Miren Egañak azaldu digunez, «HBren aldetik 'Urrats Berri' prozesuaren ondotik ikusi genuen elkarlanari ekiteko beharra, eta Ipar Euskal Herriko taldeek hausnarketara bera egin zuten». Ez zen batere lan erreza elkarlana bideratzea, abertzaletasuna zatiturik baitzegoen, eta urteetako tirabirek min duta baitzuten. Harremanak hasteko orduan Iparraldeko taldeek HBren jarrerak izan duen garrantzia aipatu dute. Irene Iturzarri Herriaren Aldeko kidearen ustez, «betiko tirabirak daude taldeen artean, eta orain arte koordinaketarik lortzen ez bagenuen ere, uste dut kasu honetan HBk lagundu digula. Partaidetza berri boni esker

tirabiren gainetik igarotzea lortu dugu». EMAko Jakes Sarrailetzek azaldu digunez, «EMA sortu genuelarik, basieran bertan, HBrekiko sortu beharreko harremanez aritu ginen. HBko bati galdetu beharko litzaioke zergatik, baina HBk luzaz zailtasunak jarri zituen gurekin harremanak sendotzeko. Geroztik, gauzak aldatu dira, eta HB kasu honetan pizgailua izan da. Gisa guztiz, denborarekin iraun nahi badugu ezin bestekoa da guretzat denon artean talde bat osatzea».

Batasuna urruti

Euskal Batasunaren ikuspuntua beste bide batetik abiatzen da. Izan ere, Jakes Abeberri EBko kidearentzat «arazo batzuei aurre egite-

ko balore berdinak dauzkaten taldeen arteko akordioa da, ideologia bera daukagunez, beste maila batean lan egiteko era da». Baina bere ustez, honek ez du aldaketa handirik ekarriko Iparraldeko politikagintzan: «EMAk aspaldidanik aipatu digu ezker aldeko talde bakar baten beharra, baina gu behintzat momentuko ez gaude horretan. Jada biru urte EMArekin lanean ari garela eta akordio honek ez du horretan deus aldatzen».

Lau alderdi hauek eramango duten lan moldearen inguruan oraindik ez dago zehaztapen handirik, baina HBk behintzat bere asmoa azaldua du jada. Miren Egañak dioenez, «lan batzordeak eratu nahi ditugu. Lan talde hauek lau alderdietako kideek osatuko li-

Mugaz bi aldetako jende ugari bildu zen Donostiako Anoeta frontoian alderdien arteko elkarlan asmoa aurkezteko egin zen ekitaldian. Ekitaldian, besteak beste, preso politikoen senideei omanaldi bat eskaini zitzaion. (Argazkia: Edurne Koch)

Martxoaren
24ean, Baionan
aurkeztu zuten
lau alderdiek
«Ezker
abertzalea
batera Euskal
Herri
berrirako»
izeneko
manifestua.

tuzkete, eta beraiek gaiak garatzen joango lirateke».

Lan esparruari dagokionez, bi eratara ikusten da. Batetik, gai zehatzen inguruan komenigarri ikusten da elkarlana bideratzea Hegoaldea zein Iparraldea ukitzen dituztenetan. Gasi-dea aipatu da adibide gisa. Bestetik, maila zabalago batean lan egiteko beharra ere ikusten da eta horretan euskara, ingurugiroa, lurraldetasuna eta antzeko gaiak aipatzen dira.

Gai orokor hauen artean Europa izan da agerikoena. Ekainean izango dira Europako hauteskundeak eta horretan eraginik izan dezake akordio honek alderdietako kideek azaldu digutenez. Jakes Abeberriren esanetan, «interesgarria da ezker abertzalea batzea eta denak elkarrekin hauteskunde horietan azaltzea, gure jarrera Maastrichten aldekoa izan bada ere». Irene Iturzarri ere zentzu ho-

rretan mintzatu zaigu: «Europako Parlamentuari buruz zerrenda bakar bat aurkez daiteke, baina lauren artean erabakiko da hori». Miren Egaña pragmatikoagoa azaldu zaigu eta hautes-barrutien arazoa aipatu du. «Nabiz eta burrengo hauteskundeetarako banatuta segitu, uste dugu gure koordinazioak nazio

diren indarrak».

Baina alderdi ezberdinetako kideek azaldu digutenez, alderdi hauen arteko lankidetzaz gain bestelako helbururik ere badu proiektu honek, alderdietatik kanpo dagoen jendea biltzea hain zuzen ere. EBko Jakes Abeberrik azaldu digunez, «egun Ipar Euskal Herrian egoera berean

■ Alderdietatik kanpo dabilen jendea biltzea ere bada lau taldeon lankidetzaren helburuetako bat ●

izaera erakutsi duenez, positiboa gerta daitekeela motibazioa areagotzeko eta jendea ilusionatzeko, indarrak bilduz gauza askoz gehiago egin daitezke eta. Hori botoetan nola islatuko den ez dakit, baina anitzetan botoak baino garrantzitsuagoak dira proiektuaren inguruan metatzen

gaude denak. Nabiz eta batzuek indar handiagoa dutela erran, hemen abertzale gehienak ez dira antolatatuak, independenteak dira eta hori ez da inondik ere abaztu behar. Horregatik, zerrenda abalik eta irekienak osatu behar ditugu». Miren Egañak ere independenteen gaia aipatu

digu hauek lan taldeen parte hartzeko aukera dutela aipatuz.

Urte luzeetan tiraburugari eman dira Iparralde eta Hegoaldeko ezker abertzalearen artean, eta baina Iparraldeko alderdien biltzean ere. Batzuetan bormen armatua izan da arazoa, Iparralde eta Hegoaldeko inguruan zeuden ikuspegi ezberdinak beste batzuetan eta hala adierazi digute alderdi ezberdinetako kideak. Hala ere, batzen dituenak pimaratu nahi dute estategia aldatuz. Bi estatutuek ezartzen duten muga hori nolanahi ere, eta eguneko lanean hau gainditu behar izateko aukerak norainakoak diren ikusi behar ditugu eta alderdien arteko ezberdintasunen harremanak gainditu beharrekoak.

Ixabel Etxeberria
Aitziber Yarzua

GAUPASAROCK:

æk -ren alde!

TRIKITILARIAK+BERTSOLARIAK+
TXALAPARTARIAK+ANTZERKIA+

BIZKAR HEZURRA

ZARAMA

azken diskaren aurkezpena!

JULIO KAGETA

AMA SAY

PIZTIAK

EXKIXU

MCD

APIRILAK

22

ostirala

BILBOKO

ERAKUSTAZOKAN

Gaueko 10etatik aurrera!

SARRERAK: aurretiaz 1.000 pta; bertan, 1.200

ARGIA

BIZKAIA

irratia

EUSKALDUNEN

Egunkaria

egin

E Z P A L A K

■ ELOSUA ABSOLBITU ZUEN EPAIARI ERREKURTSOA

EAE-KO Auzitegi Nagusiko Jesus Cardenal fiskalak Jose Mari Elosua abokatua absolbitu zuen epaiaren aurka-ko errekurtsua jartzea erabaki du. Emiliano Revilla enpresariaren familia eta ETaren arteko bitartekari lana ustez egiteagatik epaitu zuten Elosua, eta absolbitu egin zuten premia egoerak eraginda jokatu zuelakoan. Fiskalak ere premia egoerako aringarria argudiatu zuen zigor eskaera zortzi urtetik lauera jaisteko. Hala ere, fiskalarentzat premia egoera hau zigorraren aringarri izan daiteke, baina ez salbuespen oso, eta epaimahaiak horrela ikusi duenez, epaie errekurritzea erabaki du Jesus Cardenalek. Errekurtsua aurkezteko beste arrazoirik ere bada, ordea, Estatuko Fiskal Nagusiak horrela eskatu baitio. Cardenalek azaldu duenez, «Estatuko Fiskal Nagusiak epaia errekurritzea nahi du era honetan Auzitegi Gorenak aukera izan dezan premia egoera salbuespen oso edo partziala den erabakitzeko». Hala ere, ukatu egin dute Cardenalek zein Fiskal Na-

gusiak Epaitegi Goreneko fiskalek beraien kexua azalduz bidali duten eskutitzak eraginik izan duenik.

■ EUSKAL HERRIKO BERDEAK IU-REKIN AKORDIOA LORTZEAREN AURKA

IZQUIERDA Unida alderdiak Euskal Herriko Berdeak taldeari bilerak burutzeko gonbitea luzatu ondoren talde honek IUekin akordio politikoa lortzeko aukera baztertu du, noizbehinka harremanak izateari ateak itxi ez badizkio ere. Baina Euskal Herriko Berdeak taldeak erabaki hau hartu duen bitartean, Berdeak alderdiak oso bestela ikusten du gaia. Berdeak alderdiak apirilaren 23an burutuko du asanblea nazionala eta bertan IUekin lankidetzat politikoa aurrera eramateko era erabakiko du. Biltzar honetan Berdeak taldeko buru den Juantxo Dominguez-en proposamena aurkeztuko da, IUekin datozen hauteskunde autonomikoetan koalizioa osatzea asmo duena. Berdeak taldearen jarrera honek Euskal Herriko Berdeak-en kritika gogorrak jaso ditu.

«Ez dut kanporatu nahi izan baina boterea nire beldur izan dela uste dut, inurritzen hori dut».

**Juan San Martin,
Arartekoa.
El Mundo, 94-IV-27**

«Gernikako Estatutuaren % 100 betetzeak Euskadiren egonkortasun politiko garrantzitsua eman behar dio».

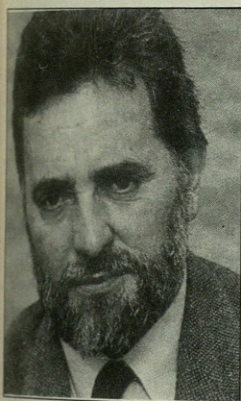
**Jon Larrinaga, PSE-EEko
kidea.
Deia, 94-III-28**

«Jose Amedok ez du Madrildik Gobernuari txantaita egiten abalmenik».

**Juan Alberto Belloch,
Espainiako Justizia
ministrea.
El Mundo, 94-III-27**

«PSE-EEK HBrekiko burbiltze proposamenek ez dute helburutzat ETArekin amaitzea, baizik eta mundu horretako ezkerreko sektoreak bereganatzea. PSE-EEKoek diote: Zergatik utzi behar diegu erlazio honen monopolioa EAfren nazionalismoari, eta zergatik ezin dugu guk aske geratzen den ezkerreko zati hori gureganatu?»

Jaime Mayor Oreja, EAEko PPko lehendakaria. Egin, 94-IV-3

«Federalismoa eta autodeterminazio eskubidea lotuta daude, Estatu federala berrien borondatea zutabetzat hartuta eratu behar delako. Herriek beren eskubideak gauzatu behar dituzte, baina koakziorik gabe, heriotzarik gabe, ETArekin edo beste edozeinen indarkeriaren txantaiarik gabe».

Julio Anguita, IUko koordinatzaile nagusia. Egunkaria, 94-IV-7

«Nik Euskal Herriaren independentzia nahi dut, baina ez dut ikustea espero. Agian ikusiko dut baina ez dut espero».

Xabier Arzalluz, EBBko lehendakaria. Deia, 94-IV-7

G O R D E T Z E K O A K

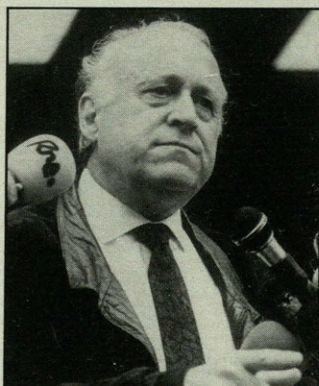
XABIER ARZALLUZ BABESTEKO KANPAINA EGINEZ EAJ

XABIER Arzalluzek Aberri Egunean esandakoen ondorioz jaso dituen kritikak direla eta EAJko buruek babes osoa azaldu diote EBBko lehendakariari. Baina hau gutxiegi izaki edo, EAJko hainbat udaletako batzarrek Arzalluzi babesa azaltzeko iragarkiak kaleratzea ere erabaki dute. Iragarki hauetan Arzalluzek adierazitakoarekin bat datozela adierazten da. Udal batzar hauen artean Barakaldo, Santurtzi, Sestao, Galdakao, Barakaldo eta abar topa daitezke.

K A R T A J O K O A N

en bido...

...ordago!

XABIER ARZALLUZ

EBBko lehendakariak Aberri Egunean azaldu zuenez, «ETari buruz asko hitz egiten dute baina beraiek Konstituzioko 8. atala dute, gorri eta separatistentzat egindakoa hain zuzen, bertan beraien aberriaren batasuna Armada, arma eta biolentziaren esku uzten dutela». Hitzaldian «El Pais» egunkariak kaleratzen zuen berriaren zati bat baieztatu zuen. Berriaren arabera, Arzalluz HBko ordezkariekin bildu zen 1990ean eta Ertzaintzak ETAkide gehiago zuhurtasunagatik ez zituela atxilotzen esan omen zuen. Arzalluzek «ETak bidalitako jendearekin» bildu zela baieztatu zuen, baina informazioa manipulatu zegoela azaldu zuen, zebaztasunik eman gabe ●

JAIME IGNACIO DEL BURGO

Alderdi politiko gehienek bezala UPNk gogor kritikatu zituen Arzalluzen hitzak, arduragabekieratzat joz. Baina bestelako kritikak ere egin zizkion. «Arzalluzek Indar Armatuaren zeregina zebazten duen artikulatuaren aldeko botoa eman zuen, eta gainera fundamentalismo berri baten aita den honek bere garaian Konstituzioak batasuna, elkartasuna eta autonomia eskubidearen bermatzaile izan behar zuela zioen zuzen-keta bat bultzatu zuen». Bestetik, 1990eko bilera horretan Ertzaintzaren inguruan esandakoa zehaztea eskatu dio, kaleratutakoa egia bada Xabier Arzalluzek epaileen aurrean erantzun beharko bailuke del Burgo-ren ustez ●

Erronka erraldoienaren aurrean

JAKINA, lehenago edo berandua-
go gertatu beharrekoa zen palestina-
rren aldeko eraso gogorren bat. Afu-
lako auto-bomba izan zen erantzuna
eta ezin esan aurrerantzean ere ho-
rrelakoak errepikatuko ez direnik.

Bake akordioen negoziatioek, bi-
tartean, aurrera jarraitzen dute dinbi-
li-danbala. Hebronekoaren ondoren,
lasser Arafatek indar jarrera erakutsi
behar zuen eta negoziatioak eten
baina, egia esan, ez zuen negozia-
zioetara itzuli baino. Hile amaierara-
ko Israeleko soldaduak aterako bide
dira jada Gaza eta Jerikotik, eta api-
rilean ez bada maiatzean, denbora
apur baten kontua besterik ez da. Une
horretatik aurrera Arafat eta PAEri

orain arte Israelekin izandako zailta-
sun guztiak txiki geratuko zaizkie.

Milaka soldadu palestinar hedatu-
ko dira Gaza eta Jerikon, Arafat bera
ere ekainerako Jerikon bizitzen egon
liteke. Bere lurra izanik ere, ezin esan

**— Aurrera begira,
gerrista eta berritzaileen
arteko zauria lurralde
desberdinetako
kongresuetan
zabalduko da ●**

bertan goxotasunik topatuko duenik.
Batetik, bake akordioaren aurkako
frontea, bestetik meseriarik gortien
eta berorretatik ateratzeko tresna be-
netan urriak. Txarrenerako ere pre-
egon beharko dute palestiniarrek
haien arteko gerrarako ere bai. Ab-
baina, akordiaren garapena eta
emaitzak funtsezkoa izango dira pa-
lestinarren arteko bake girorako. Po-
pulazioak, oro har, ez dirudi akor-
dioarekiko esperantza handirik du-
enik, baina hasierako abiada arrakas-
tatsu batek, populazioaren jarrera
guztiz aldarazi dezake.

ITALIAKO gorabehera insti-
tuzioetan ez da odolrik, baina bertan

Egunokaz Afrikako bi herri txiki atera
zaizkigu aktualitatearen lehen
lerroetara, Ruanda eta Burundi.
Aspalditik ari dira gerra zibilarekin gora
eta behera. Bien osaketa etnikoa berdina
da —hutuak eta tutsiak— eta gerren
oinarria bi etnien arteko gatazka da.
Hego Afrikan ere —hangoak kutsu
desberdina izan arren— borroka etniko
edo tribala ardatzetarikoa da. Garai
kolonialeko erruak behin eta berriz ari
da ordaintzen Afrika. Erregelarekin
egindako estatuen banaketa hartan
bilatu behar dira borroka hauen
sustraietako asko. Horrez gain, botere
kolonialari beti interesatu zitzaion
bertakoen arteko banaketa eta
—Belgikak tutsiak esaterako—
horretarako norbait erakartzen zuen
bere botere kolonialera. Ezin izan etnia
edota tribu desberdinek euren artean
historikoki borrokan egin ez direnik,
baina kolonizazioak hurbilketa baino
banaketa eta gatazka gehiago eragin du.

TERMINOLOGIA

Mendi. Lurrazalak dituen goiera bandiei deitzeko izen orokorra, arrunta.

Kurduen aberri eguna, *Newroz*, pasatu berri da eta ohi bezala errepresio bortitzenean iragan da. Aspaldiko kontua da baina kurduen aurkako errepresioarena. «*Mendiak bakarrik dauzkagu lagun*» diote eurek, eta ez zaie arrazoirik falta. Turkiako gobernuaren azken hila-beteetako erasorik basatienean murgilduta daudenean, lehen Saddam Husseinen egindako basatikeriak ahaztu ditu antza. «*Baina ordukoa beste une bat zen*», diote orduko salbatzailerek. Eta egia da, basamortuko ekaitzaren askapen sarraskien ondoren, ez zen batere txarto etorri zapalduen aldeko askapen humanitarioa. Baina behin, eta irudi kontua tartean. Bestela, hor konpon kurduak eta beraien mendiak.

saltsa-maltsak ez dira hangoak baino txikiagoak. Berlusconiaren irudi gaipenaren ondoren, eskuineko aliantzari agerian geratu zaizkio arraildurak. Bossik bere ohizko gerrari hizkuntza berreskuratu du eta koalizio kideen aurkako egundokoak eta bi jaurti ditu, Berlusconiaren aurka batipat.

Alabaina, Berlusconi II Errepublikan honetako lehenbiziko lehen ministro izango da, Scalfaro lehendakariak ez baitu ia beste aukerarik. Telebistarekin bada ere, Berlusconi izan da garaile eta egungo Europako demokrazia formaletan hori lege nagusi da, beste norbaitzuk beste alternatibak osatzea lortzen ez badute. Komunikazio mundua eta agintearen arteko harreman eta lotura gertutik jarraitze-ko aukera izango dugu seguruenik.

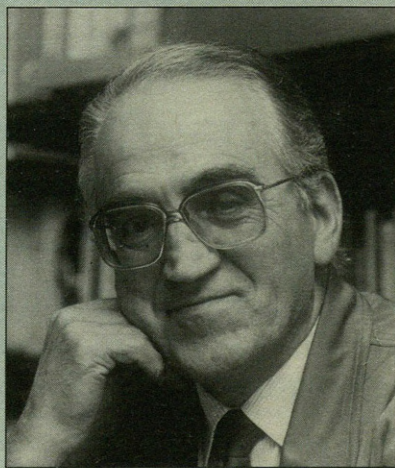
Xabier Letona

MUNDUA EZ DA BIRIBILA

Agian, Napolesen uztailean

DETROIT-EN egin berri dute bilera, enpleguari buruz, Zazpi Haundi eta Europar Batasuneko ministroek. Behin eta berriz, betiko leloa sinatu dute agerian. Krisiari aurka egiteko bide ezaguna: merkatuak libratu eta malgutu; lan-indarra hezi eta trebatu; entrepresa tipien inbertsioei laguntza eman; inflazioa menperatu... Eta bide horietatik ondorengo betikoa. Hazkundeak erakarriko du enplegua. Hau esanda, merezi ahal du, bada, Detroiteko bileraren aipamenik egitea?

Baietz uste izan dugu. Oraino ZH-en bileretan finantza eta Ekonomiako ministroak biltzen ziren, bakarrik. Haien bileretako adierazpenetan, bi puntu baino ez ziren agertzen. Alde batetik, beti ikuspegi makroekonomikoa, soilik. Bestetik, diruaren eta dibisen prezioak beti gai nagusi. Detroiteko bileran, agian, nolabaiteko aldaera hasi da. Lehendabiziko aldiz, lan arazoetako ministroak ere han izan dira, Finantz eta Industriakoekin batera. Eta lan-merkatuen egoera eta enpleguaren alde darabiltzaten politikak elkarri ezagutarazi dizkiote.

GURUTZ ANSOLA

Deustuko Unibertsitateko Irakaslea

BILERA, politikoa baino gehiago teknikoa izan omen da. Datoetan ez dute arazorik izan bat etortzen. Azken hogeitortean, langabeziak eutsi egin dio gorakadari. 1970ean Zazpi Handietan % 4,3 zen tasa, gaurregun % 8,3 baino gorago dago. Eta, bereziki, Europan gauzak, langabezi aldetik, are larriago daude Ipar-Ameriketan baino.

Guztientzat argi gelditu da baita ere, lan merkatu arras desberdinak daudela indarrean USAn eta Europan. Han langabe gutxiago dago, baina sortzen diren lanpostu berri askok ez dute langile hezi eta trebatua eskatzen, ez dute alokairu haundirik eskaintzen. Europan, aldiz, eskola gutxiko langileek latza daukate lana aurkitzen. Hortatik dator Europan lanik gabeko denbora askoz luzeagoa izatea.

BI egoera, bi politika desberdin. Bilera teknikoa izan da. Azterketak hasi baino ez dituzte egin. Datorren uztailean, Napolesen, zazpi Estatuetak buruzagiek bilduko dira. Ze espero daiteke? Sartuko al dira benetan lan merkatuaren arazo larrian? Lortuko al du Clinton-ek topaketa hauei, munduko finantzar egoeraz gain, enplegu-ezaren kezka txertatzerik? Eta Frantziak jokoan jarri duen pilota gorri hori? Hua da, Parisek nahi du Nazio Berriki Industrietuek aurrera pausoak egin ditzaten gizarte babes politikan. Eta hontara behartu behar direla men-debaldeak haiekin dituzten merkataritza akordioetan sozial klausulak ere sartuz. Agian, udako oporren ondoren izango dugu zer esanik.

Xoxe Manuel Beiras, BNGko bozeramailea Galiziako Legebiltzarrean

«Maastrichteko Itunak diru oligarkiaren esku uzten du Europa»

Lisboan izan ginen berarekin, Maastrichti buruz Portugaleko UDP, HB eta BNGk antolatutako Forumean. Berba pausatu eta isiletik berehala pasatu liteke dramatismoz jotako hizketaldira. BNGko buru publikoa da baina baita barne burua ere. Egitura Ekonomikoko katedraduna eta Santiagoko Ekonomi Zientzietako Fakultateko irakaslea. 57 urte dauzka, horietatik 30 politikan murgildua eta oraindik urteetarako indarrarekin. Areago Blokearen garai indartsuenean.

ARGIA. Europako hauteskundeetara Esquerra Republicana eta EAren joango ote zineten susmoa indarrez entzun zen. Zer gertatu da?

X.M. BEIRAS. Gure arteko harremanak oso puntualak izan dira, une politiko zehatz batzuetakoa. PNG BNGn sartu aurretik harremanak zituen indar bi horiekin eta BNGn sartu ondoren mantendu egin izan ditu, besterik ez. Bai, egon izan dira proposamenak EA eta Esquerraren aldetik, baina Europaren eraikuntzari buruzko oso iritziz kontrajarririk dauzkagu eta ez genuen ikusten elkarrekin koalizio batean joateko aukerarik.

A. Baina Heribert Barre-

rarekin egon zen negoziatzio abalegin bat, ez?

X.M.B. Ez da zehatza. Koalizioa osatzeko bera eta Garaikoetxearen ahozko proposamenak izan ziren baina gure erantzuna sotala baina finean ezezkua izan zen.

A. Maastrichten aurkako jarrera oso gogorra duzue, laburbilduko didazu zergatik?

X.M.B. Batetik, Maas-

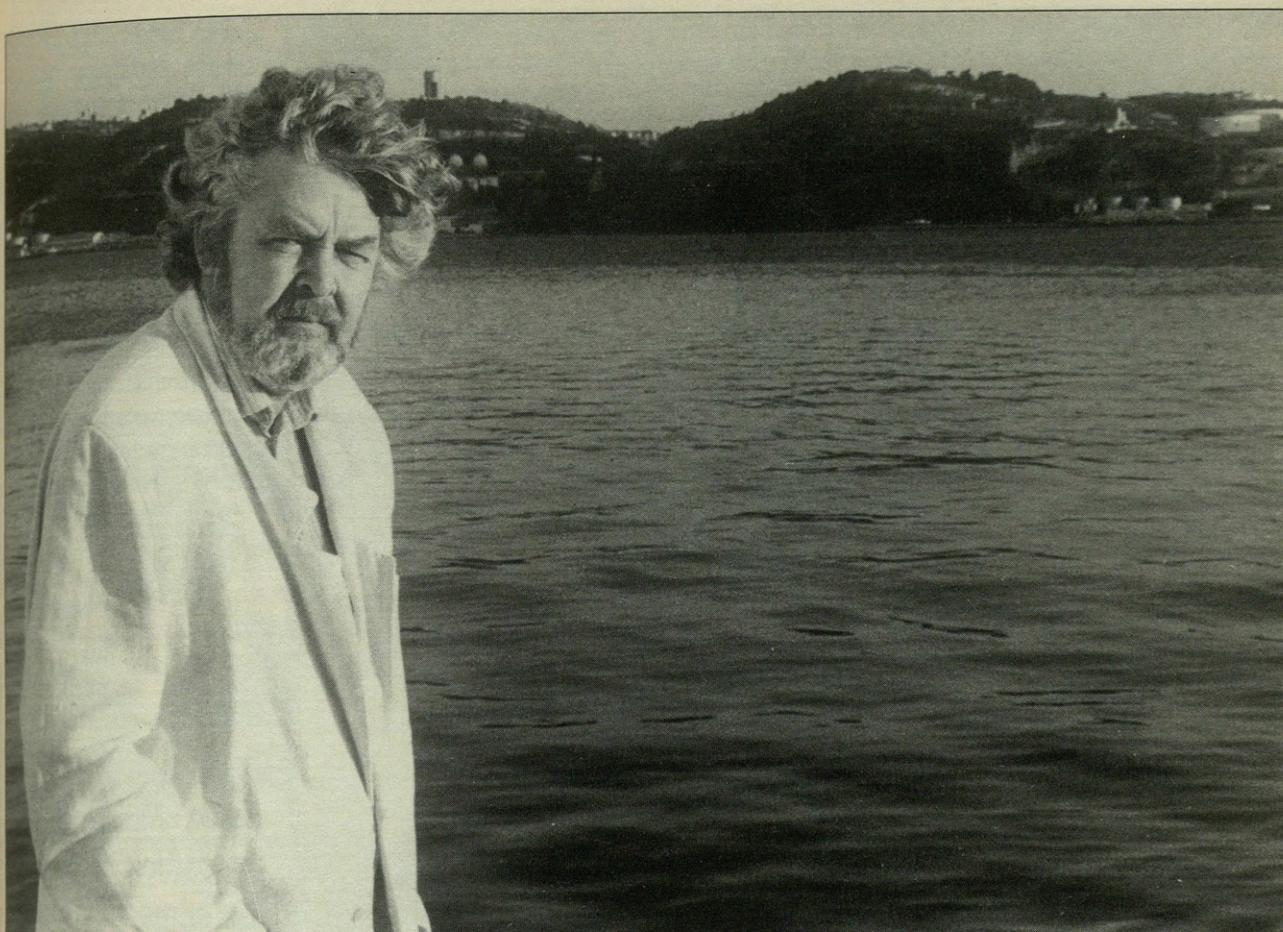
tricht Estatuen Europaren —Herrien Europaren aurka— adierazle gogorrena da. Bestetik, Maastrichtetik desberdintasunean oinarritutako diseinu politikoarekin, Europako periferia egoera larrian jartzen da, eta noski Galizia periferia horretako partaide da. Hirugarrenik, gainera, hori egiten den moduarekin proiektu hori, Estatuen konstituzioen gainetik ere, Europa diru oligarkiaren esku uzten du.

■ «Indar nazionalisten harremanek elkartasun handikoak izan behar dute, baina bakoitzaren testuingurua eta bere askapen proiektua zehatz mehatz errespetatuz» ●

Horrez gain, banku zentralen sistemen bidez, inongo gaineagiturak kontrolatzen ez duen Europako banku zentralaren eraikuntzari oinarritutako diru politikari ongizate estatuen leporatzea egitea onartezina da. Gure herria moduko herrietako langile eta nekazarien bizkar egin gura da hori. Europa horren izaera jada erabat antisoziala da eta Maastrichteko eskema operatiboa izarera hori areagotu egiten da.

A. Baina Maastrichteko estatuei ere subiranotasuna kenduko ei die, eta horrek nazio eta erregioei aukeragehiago emango dizkion akaso.

X.M.B. Estatuek ez dute kompetentzia eta ahalmenik galtzen, hauen botere demokratikoek baizik, estatubatera legebiltzarrek galtzen dute boterea. Finean, Brasilako ministro kontseiluko estatu kideen gobernu berriaren artean osatua dago Alemania eta Frantziako estatutatu egiturek, batipat, indartzen jarraitzen dute. Estatuen espainiarra egitura berria

ahultzen dela eta horrek Galizia, Euskadi eta Katalunia-ko askatze prozesuak areagotu ditzakeela pentsatzea, etorkizun ikuspegi akats larmitzat jotzen dugu. Portugalekin hori gertatzen bada, zer ez da gertatuko estaturik ez dugun nazioekin.

A. Hala ere Maastrichten Europa hori nagusitzen ari da.

X.M.B. Ez, nik uste dut ekonomikoki baino Maastricht politikoki nagusitzen ari dela. Ekonomikoki porrotera doa: erabateko porrota konbergentzia politikaren inguruan; banku zentralen sistemaren eraikuntzarako jarri ziren datak ere atzeratu egin behar izan dira; 1996rako estatuen erdiak konbergentzia planek jarraitako baldintzak ez dituzte beteko...

A. Maastrichteko garra be-

ra bakarrik itzaliko dela pentsatu behar da orduan.

X.M.B. Ez da kontua be-soak gurutzatuta egon behar dugula, beronen porrota gauzatu arte. Nola egin bere aurka? Bi mailatan, batetik herri eta nazio intereseko tresna gehiago eskuratuz;

dezagun.

Bestetik ekialderantzako hedapena ere akatsa da eta mendebaldean hori sofritzen ari gara.

A. BNGk hartu duen indarrarekin, joko instituzionalari ere gogor ekin dio. Bere izaera oso zabala kontuan harturik, ez al dio horrek barne kontraesanik ekartzen?

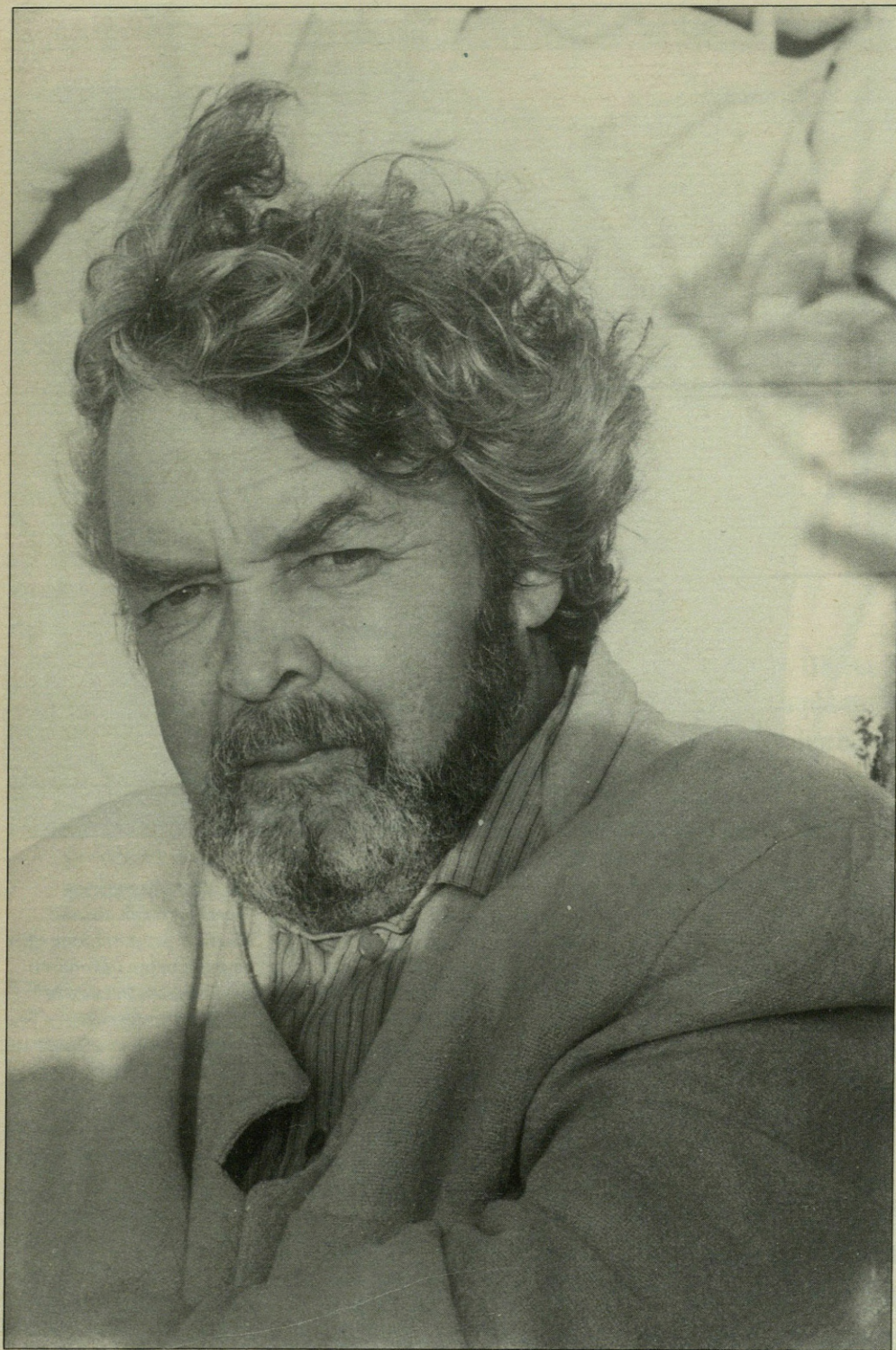
X.M.B. Ez, eta harrigarria bada ere, are gehiago kanpotarrentzat, aparatu instituzionalak ez du tutik ere aldatu BNGren izaera eta pentsaera.

Kontuan hartu behar da oraindik ez garela iritsi 300.000 botoetara, eta PPK 700.000 dituela eta PSOEk 300.000 eta zerbait. Aurreago, modu lineal honetan hazten jarraitzen badugu, izan dezakegu horrelako arazorik, baina oraingo

«Heribert Barrera eta Garaikoetxeak ahozko koalizio proposamena egin ziguten baina Europaren eraikuntzari buruz oso iritzi kontrajarriak dauzkagu eta ez genuen elkarrekin joateko aukerarik ikusi».

■ **«Azkarra naizelako naiz marxista; ez dut zentsura onartzen, ezta autozentsura ere» ●**

eta bestetik, Maastrichteko Itunaren aurkako jarrera dugunon arteko etengabeko elkarlanaren sarea antolatuz, garatzen denean Maastrichti alternatiba egin ahal

Beirasen ustez, Maastricht politikoki nagusitzen ari bada ere, ekonomikoki porrotera doa, banku zentralerako jarritako datak atzeratu egin behar izan direlako eta konbergentzia planak inondik inora ere ez direlako betetzen ari.

behintzat ez.

A. Baina gehiago haztea gaitz samarra izango da.

X.M.B. Azken hauteskundeetan, esaterako, abertzale ez direnek, Blokeak nazionalismoaren goren ere pasatu zuela esan zuten. Gure goren errealtate sozialak emango digu.

Eta zein da errealtate sozial hori?

Galizian inoiz ez dela izan burgesia nazionalik, eta gaur egun ere ez. Galizian oligarkia oso urri bat dago, bere besoak Galizian zabaldua dituen eta atzerriko botere ekonomiko eta politikoen menpe, funtsean ka-

pital handia eta transnazionalen zerbitzura. Horregatik, beste herri edo gizarte batean herri klaseen etsaialiriratekeen sektoreak, egungo Galizian ez da horrela gertatzen.

Zergatik? Kontraesan nazionala nagusi delako, penferia garelako, eta erdi mailako burgesia horrek, kapital handiarekin duen borrokaren eragina berarentzat oso kaltegarria delako, herri klaseekin edo proletariarekin duena baino askoz kaltegarriagoa delako.

Horrek eremu soziala dauka isla, beraz Galizian oinarri soziala zabala da baina puntu komun ugari dituen. Hori ikusita, B-

■ «Maastrichtekin estatuek ez dute ahalmenik galtzen, bertako botere demokratikoeak baizik» ●

Gren goren ez dakit zein den, baina badakit oraindik horretara ez garena iritsi, eta gutxiago ere.

A. Marxismoaren gainbehera garai hauetan, zuzenburua marxistatzat jotzen duzu.

X.M.B. Espainiako telebista baten esan zutenean, Portugalako prentsako titulu batean «azkarra naizela naiz marxista» nioen. Egia da, ez da harrokeria. Ezkerreko pentsaera marxismo barik ulertezina da. Oraindik ez dago marxismoa ondezkatu duen ezkerreko pentsaerarik.

Koherentziaz jokatu behar dela uste dut. Azken urteetan jendeak marxismoa

moari uko ez ziola egiten esatera ausartu ez bada, ni bai. Zentsura ez dut maite izan inoiz, gutxiago auto-zentsura.

A. 1987ko Europako hau-teskundeetan HBrekin apurketa izan zenuten.

Orain, berriz, Lisboan el-
karlanari ekin diozue.

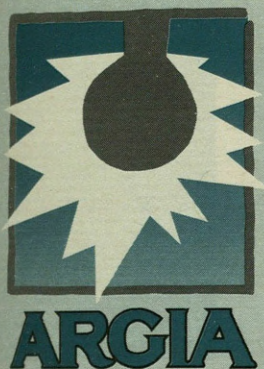
X.M.B. Estatu gabeko herrietako indar nazionalis-
ten harremanek elkartasun
handikoak izan behar dute.
Baina aldi berean, indar po-
litiko bakoitzaren testuin-
gurua eta bere askapen

proiektua zehatz mehatz
errespetatu behar da. Ezin
da, besteen erabaki subira-
noa eta indar baten taktika
eta estrategia politikoa, nor-
beraren errealitatean oina-
rritutako taktikara makurta-
razi.

HBri BNGrekiko hori ger-

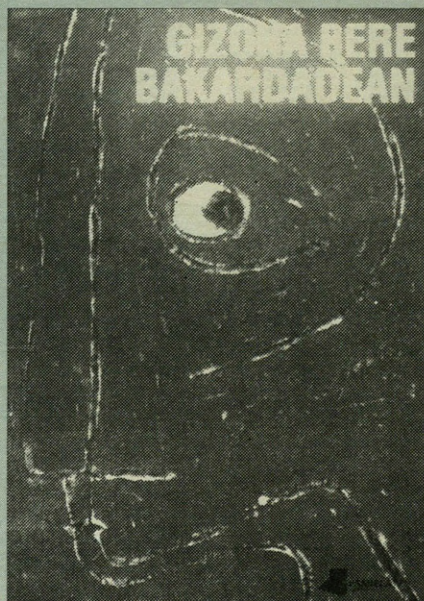
tatu zitzaiola uste dut. Egoe-
ra horren ulermena aldatu
da harrezkero. Gaur egun
bakoitzak, bere testuingu-
rue kontuan hartuz, bere bi-
deari jarraitu behar dio.

Xabier Letona

EGIN ZAITEZ ORAIN HARPIDEDUN EZ GALDU AUKERA HAU!

Orain harpidedun
eginez gero,
B.Atxagaren
azken liburua ala
Txirri, Mirri eta
Txiribitonen
konpakto berria
eskuratu ahal
izango duzu.
Zeuk aukeratu
gustoko duzuna,
dagokion
laukitxoan X bat
jarriaz

"GIZONA BERE BAKARDADEAN"
BERNARDO ATXAGA

"JOLASEAN, ZE ABRAIO!!!"
TXIRRI MIRRI ETA TXIRIBITON

KIOSKOAN
BAINO

%20 MERKEAGO

HARPIDETZA TXARTELA

☎ (943) 37 15 45

FAXA: (943) 36 10 48

IZENA _____ 1. DEITURA _____

2. DEITURA _____ HELBIDE _____

TFNOA _____ HERRIA _____

KOD POSTALA _____ HERRIALDEA _____

BANKU EDO AURREZKI KUTXA _____

SUKURTS. HELBIDEA _____ SUKURTS. ZKA. _____

KONTUAREN ZENBAKIA _____

HARPIDETZA SARIAK
(BEZ barne)

Hego Euskal Herria
10.900 pzta

Ipar Euskal Herria
685 libera

Espainia 10.900 pzta

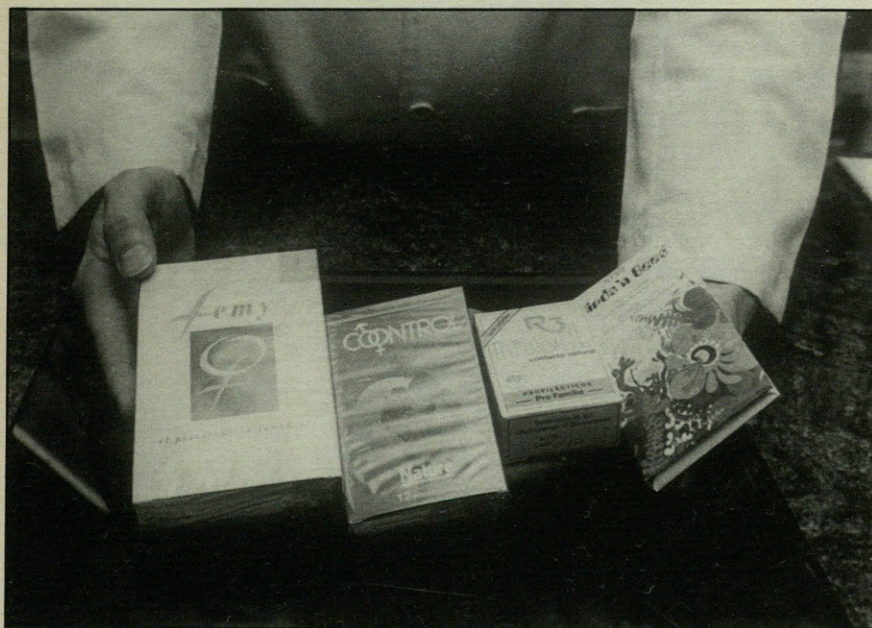
Beste Atzerriak
14.250 pzta

Airez 22.500 pzta

ARGIA: Zirkuitu ibilbidea 1 eta 2

LASARTE-ORIA 20160

HISTORIA ETA GERO

■ PRESERBAGAILUETAN TXAPELDUN

AFRIKA da HIESak gogorren eragin-dako kontinentea, eta gero eta neurri zorrotzagoak hartzen badira ere, etorkizunera begira ere horrela izango dela aurikusita dago. Afrikan Zambia dugu herri eraginduenetakoa eta hori dela eta bertako gobernuak kanpaina gogorra darama HIESaren aurka. Azken urteetan Zambia, Afrikako estatuen artean, preserbagailu erabilpenean txapeldun bihurtu da. Egunekeo 12.000tik gora preserbagailu erabiltzen dira Zambian. Iragan urtean, Zambiako 8,5 milioi biztanleek 4,6 milioi preserbagailu erabili zituzten.

■ LUKAINKAREN TRUKE ESPIOITZAN

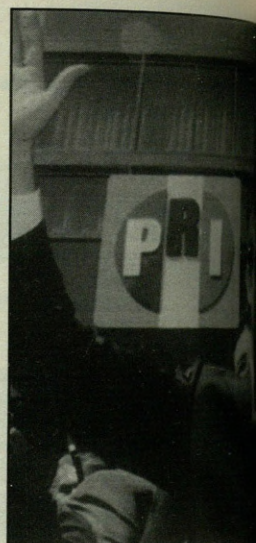
ORAINDIK ere garai hotzetako espio-tza kontuak apurka ari dira ateratzen. Beti pentsatu izan da espioitzan jardun-

teko hostasun berezia behar zela, eta arrazoi ideologiko sakonak edota diru zaletasuna. Orainsu jakin da espio-tza kasu bat, Marek Z. Poloniako Barne Ministerioako funtzionarioarena, zeinak sobietarrentzat txerrikiak eta, oro har, merkatuan eskas ziren elikagai desberdinen truke lan egiten zuen. Arrazoi ideologikoak ere ba ei ziren, baina kasu honetan urdailekoak gutxienez ezin ukatu.

■ PABLO ESCOBAR POLIZIAREN MUSEOAN

KOLONBIAKO gaizkile eta trafikari handiena moduan aurkeztu ziguten Pablo Escobar. Hil ondoren, oster, Medellinen santutzat jo zuten. Batera edo bestera, Kolonbiako historia txikira pasatu da jada. Gutxienez Kolonbiako Poliziaren historia txikira, bere soinarekin batera, bere artikulu, gutun eta beste zenbait gauza Kolonbiako Poliziaren museoan jarri baitituzte.

E L E M E N T E

«Ez da nabikoa Colosioaren biltzaile naturalak topatzearekin, bere biltzaile intelektualak topatu behar ditugu».

Ernesto Zedillo, Mexikoko PRIko lehendakaritzarako hautagaia.

«Nazio txiki eta arrunta gara eta oraindik ez gara borrotatu obartu».

George Carey, Canterburyko artzapezpikua eta eliza anglikanoaren buruzagia.

«Umberto Bossik ondo hausnartuko duela pentsatzen dut, baina akordio kaskar batera heldu baino, nahiago ditut hauteskunde berriak».

Gianfranco Fini, Italiako MDI alderdi sozialfaxistako buruzagia.

«Ez nuen inoiz pentsatuko Gonzalezekin txiro eta aberatsen arteko zanga bandituko zenik eta ongiztasu gastuak murriztuko zirenik».

Nicolas Redondo, Espainiako UGTko idazkari nagusia.

O I H A R T Z U N A K

«Azken hilabeteetan Mexikoko egunkariak indarkeriaren apologia egiten ari dira. Indarkeria ideologikoa indarkeria fisikoaren iragarle da».

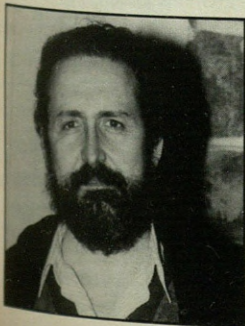
Octavio Paz, Mexikoko idazlea eta Nobel saria.

«Bibartik aurrera palestinarrei Israelen autoz ibiltzeko baimena ukatzea pentsatu beharko dugu. Ez da justua bilketak egiteko aukera hori eskaintzea».

Beni Peled, Israeleko polizi burua.

«Politika neokolonialaren ondorioa da berrislamisatze kontserbadorea».

Javier Aisa, Iruñeko Mugarik Gabe-ko arduraduna.

JACQUES DELORSEN ORDEZKARIAREN BILA

EUROPAKO Batzordeko lehendakari berriari buruzko zurrumurru ugari entzun izan dira azken hilabeteetan, eta batzuenak gero eta gehiago nabarmentzen dira. Batetik Leon Brittan, GATTeko negoziaketetan Europako Komunitatearen ordezkari lanak egin zituenak. Bestetik, aukera gehien ei duten beste biak, Jean-Luc Dehaene Belgikako lehen ministroa eta Ruud Lubbers Holandako lehen ministroa. Ekainean izango den Korfuko gailurrean erabakiko da nor izango den Jacques Delorsen ordezkaria.

OZONO GERUZAREKIKO BELDURRA ZURIEN BELDURRA DA

BELDUR ekologiko handienetakoa izan da ozono geruzan apurka sortu den zuloa. Asko idatzi eta esan da gaiari buruz, zenbaitetan hondamendi kutsu gehiegiz beharbada. Arazoari larritasuna kendu barik, kontua da izpi ultra-bioletak —horietatik babesten gaitu ozono geruzak— larrua oso zuria dute-nengan duela batipat eragina. Errealitatean ekuadorreko zonetan izpi horiek beti eman dute indar handiagoz baina bertako populazioaren azal beltz edo beltzaranak izpien gaitzetatik babestu ohi ditu. Bitxia bada ere, zurienek egin-dako kaltea zurien aurkako gaitz bihurtu da.

Euskal ekonomiaren amesgaiztoak

Hego Euskal Herriko ekonomiak maldan beherako amilduan dirudi, zilipurdika. Datorkigun azken notiziak dio, Euskal Autonomi Elkarteari dagokionez, biztanleko errenta Espainiako batez bestekoaren azpitik dabilela. Une honetan, industriak garrantzia handiagoa du Nafarroako BPGn EAEkoan baino.

FIES, Aurrezki Kutxen Konfederazioak sortutako fundazioaren ikerketa baten arabera, Euskal Autonomi Elkarteko biztanleko errenta —biztanle bakoitzari dagokion kontsumoa eta au-

rezpen kopuruaren adierazle ekonomikoa—, 1993-an, 79,9raino jeitsi da —Europako batez besteko kopurua 100 izanda—, Espainiako batez besteko kopuruaren azpitik kokatuz

(80,42). Nafarroa kopuru gaineratik matentzen da eta Espainiako autonomi elkarleen artean bostgarren postua mantentzen du (86,15).

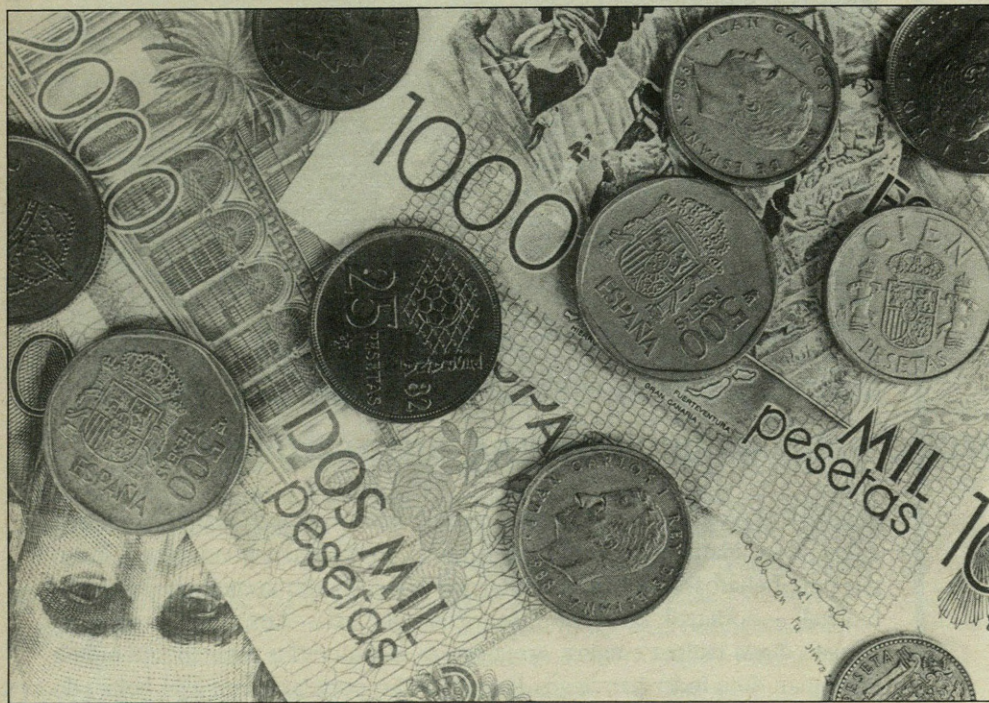
Datu hauek agerian uzten dute EAEk batez ere azken hiru urteotan jasandako ukaldia. EAEko herritarrek erosketa ahalmen altuenera irazteko izan dute, baina gaur egun, eta Fies Fundazioaren arabera, errenta familiarak okerrera egin du erosketa ahalmenaren arabera —KPIren bilakaera kontuan hartu gabe—. Espainiako batez besteko ahalmena

80,42koa da eta EAEko 77,38koa, elkarre autonomiaren zerrandan 11. postua kokatzen dela Murtzia eta Kantabriatik oso gertu.

Hala ere, Barne Produktu Gordinaren biztanleko bereizketan Euskal Autonomi Elkarre emaitza hobea ematen ditu. Europako Batasunaren batez besteko kopurua 100 izanda eta 79,60 Espainiako, EAEko 85,94koa da eta Nafarroa 92,66koa. Honek esan nahi du Estatuko beste autonomi elkarrekin alderatuta Nafarroa laugarrena dela eta EAE seigarrena.

BPGren osaketari dagokionez, azken hiru urteotan gure ekonomiaren oinarrietako bat izan den industria BPG honen %37,3 izanetik %31,9 izatera pasatu da, eta une honetan Nafarroako industriaren pisua EAEko baino garrantzitsuagoa da BPGri dagokionez. Nekazaritzak eta arrantzak zuten garrantzia eskasa ere galdu dute. Gaur egun, lehenengo mailako sektoreak gure BPGren %2 osatzen dute.

Zentzu honetan, harrigarria bada ere, zerbitzu sektorea da puntuak irabazi dituen bakarra, eta BPGren %60ren gaineratik kokatzen da —%60,2 hain zuzen ere—. Honek esan nahi du azken hiru urteotan 4,9 puntu irabazi dituela ■

Gure erosketa ahalmena izugarri jaitsi da Europako Batasuna eta Espainiakoarekin konparatuz.

Ignazio Iturzaeta, Gipuzkoako Hiri Jabego Ganbarako lehendakaria

«Etxebizitzetan duela bi urteko prezioak mantentzen dira»

Hego Euskal Herriko Barne Produktu Gordina aztertuta, eraikuntza alorra da azken hiru urteetan hazi den bakarra. EAEko BPGren % 5,5 izatetik 6,1ra pasatu da. Ignazio Iturzaeta, Gipuzkoako Hiri Jabego Ganbarako lehendakariak eta ITESA higiezin zerbitzuko zuzendariak eta agenteak azaldu digu egoera.

«Hiri antolaketa berriek eragin dute eraikuntzaren hazkundera».

rreko urteetan baino gehiago eraikitzen dela. Batez ere Udalek egin dituzten hiri antolaketa plangintza berriek esker eman da egoera hau. Industri eraikuntza ere askotxo igo da.

A. Hala ere, sektore publi-

koak ez al ditu baldintza gogorragoak jartzen?

I.I. Estatu espainiar mailan kontraesana ematen da: eraikuntza enpresak, nahiz eta kontratu gehiago izan, gutxiago fakturatzen ari dira. Hau da, autonomi elkar-teak eta gobernuak jartzen

dituzten baldintzak, aurrekontuak edo kostuak direla, gogorragoak direlako.

A. Kreditu hipotekarioen interes tasen jaitsiera nabarmendu da etxebizitzaren eskaeran?

I.I. Une honetan etxebizitzaren eskaintza eskaria baino handiagoa da eta duela bi urteko prezioak mantentzen dira, eta diruaren balioaren gutxitzea dela eta, galera dugu. Interes tasei dagokionez, oraindik gehiago jaitsiko direla espero denez, ez da eskaria handitu.

A. Euskal Herrian, bestetik, orube gutxi eta garestiak ditugula esaten da.

■ «Sektore publikoaren eskaeraz gain, industri eraikuntza indartsu dabil» ●

I.I. Orain arte horrela izan da baina apurka udalen hiri antolaketekin eraikuntzarako lurzoru gehiago atera dituzte eta, nire ustez, egingo diren eraikuntzetarako beste badago.

A. Sektore publikoaren eskaerak bukatzen direnean, zer?

I.I. Oraingoz, aurrekontuak mantendu egiten direnez, urte batzuetarako beste badago. Bestetik, industri eraikuntza ere indartsu dabil. Gerora, eskariaren araberak jokatu beharko dugu.

Myriam Gartzia

ARGIA. Nola azaltzen da eraikuntza alorrak izandako hazkundera?

I. ITURZAETA. Au-

Zabaldu da Bizkaia eta Gipuzkoan errenta aitortpena egiteko epea:

FEDE GUTXIKO AITORPENEA

Heldu da sasoia. Errenta aitortpena egitearen sofrikarioa. Kalkuladorak hartuta, eskuak bete agiri, bati baino gehiagori burukomin ederra jarriko zaio. Eta ez da harritzekoa, egia esan, gutxi batzuk baino ez baitira legearen arau korapilatsuetan galtzen ez direnak. Lerrootan, hainbat argibide eta aholku ematen saiatu gara: zein kenkariz balia zaitezkeen esate baterako.

● 1.000.000 pezetatik gorako soldata gordina edukiz gero, inork ez zaitu sofrikariorik libratuko. Hortik

behera bazabiltza, berriz, zure kontua da egin ala ez, aukera behintzat baduzu. Gerta daiteke, hala ere, sol-

dataren atxikipena (soldatapeko enpresariak atxikitzen dion kopurua, Haziendari ematen diona)

itzuli behar izan dakizun.

● Ez dezazula, azken arduan, falta den Agiriaren joan beharrik izan. Nortasun Agiria; lanean diharduzuen enpresaren 10-T agiri edota, autonomia bazen hazienda ordainketen arriak. Bankuetako, etxebizitzaren kontribuzioaren, etxerosteko mailegu edota salerosketa paperak... Kasu bakoitzeko, baina, gehiago behar

Ekainean ezkontutakoek Haziendaren oparia izaten dute

EZKONDUTAKO bikoteek batera edo bereiz egin ditzakete errenta aitortpenak. Ezkongabeko bikoteek, ordea, lege ezin batera egin eta bakarka egiten dituzte derrigorrez. Batera edo bereiz, horixe izaten da bikote askoren zalantza.

Bikoteko bi partaideak lanean ari baldin badira, eta errenta aitortpena batera egitea erabakitzen baldin badute, bi soldata zenbatu egingo dira; hortik aurrera, edozein kenkari mota, bi soldata horiek bat bezala neurtuta egingo da. Berdin umeen zaintzako gastuengatik o kenkaria edota beste edozein.

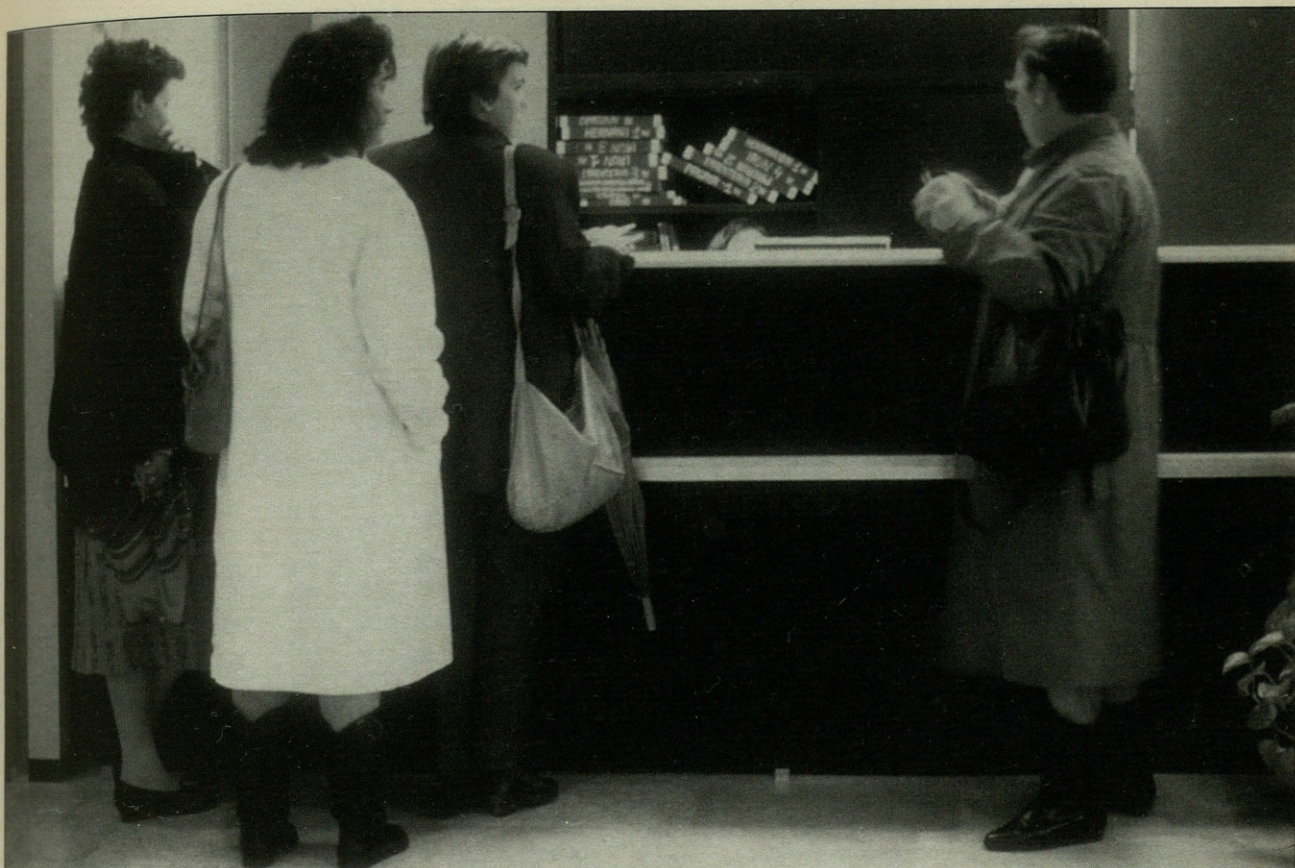
Bi soldata zenbatzearen ondorioz bikotekideen diru kopurua handiago aterako denez, hainbat kasutan kenkari portzentaia bereiztuta egingo da baino txikiagoa izanen da. «Etxe-

bizitza kontua» edukiz gero, esaterako, maileguaren % 15eko kenkaria du mailegua eskatzen duenak. Errenta aitortpena banaka eginda, % 15eko kenketa hori biei egingo zaie. Baterakoa eginez gero, berriz, % 15 hori bere horretan geratuko da. Beste hainbeste, etxea alokairuan edota berritze lanetan dutenen kasuan. Orokorrean, bi bikotekideak lanean ari baldin badira, hobe izaten da errenta aitortpena bereiz egitea. Bien sarrerak batuta lortzen den kopuruari ezarriko zaion tipoa handiagoa izango da, eskuarki, banaka eginez gero baino. Horra bateratua egitearen desabantaila handiena. Bakarrak lan eginez gero bateratua egitea komeni ohi da, beti ere norberaren egoera ekonomikoaren arabera.

Gauza bitxia gertatzen da ekai-

nean ezkontzen direnekin. Errenta aitortpena, izan ere, bi epetan oinarritua dago: ekainetik abendura bitartekoa eta urtariletik ekainerakoa. Ezkontutako lehen urtean errenta aitortpena batera egin behar da derrigorrez. Horrexegatik, ekainean ezkontuz gero, lehen zatia bereiztuta egin daiteke bigarren batera egiteko.

Diru kopuru ederra aurrez daiteke horrela. Errenta aitortpen bulego batean lanean diharduen emakumezko batek adierazi digunez, «asko izaten dira legeak ematen duen aukera horretaz baliatzen diren bikoteak. Nik kasu bitxirik ezagutu dut: sasoi horretan ezkontza zibila egin, eta aurrerago elizatik pasa den bikote bat. Lan ederra gero gonbidatuei hori dena azaltzeko!».

Zabalduta da errenta aitortpena egiteko epea. Askori dirua itzuliko zaie, beste askok, aldiz, patrikak hustu beharko dituzte.

ko dituzu.

- Jatorrizko agiriak eramatea komeni da. Bikotearen kasuan, batek originalak eta besteak fotokopiak eraman.
- Estankotan emango dizkizute bete eta aurkeztu beharreko orrialdeak; 25 pezetaren truke, hori bai.
- Errenta aitortpena bi eratarata egitetik dago: arrunta edo mekanizatua. Arrunta bankuen bidez egiten dena da, bigarren Hazienda bulegoetan bertan. Mekanizatua, dirua itzuli behar badizute, 7-10 egunen buruan jasoko duzu. Arrunta egin da, berriz, sei hilabetez itxoin beharko duzu.
- Diru itzulketan atzerapea pairatuz gero, atzerapen interesak jasotzeko eskubidea duzu.
- Dirua ordaintzea suertatzen bazaizu eta sosik gabe bazaude, zorra betetzeko atzerapen eskakizuna egin

dezakezu. Ezezkoa ala baiezkkoa eman diezazukete, baina, zure egoera ekonomikoaren berri izan ondoren. Baiezkoa emanda, dena den, atzerapen interesak ordaindu beharko dituzu.

- Bankuan 250.000 pezetatik gora baldin badituzu interes finkoan, atxikipenaren % 25 itzuliko dizute, Bankuak zure dirutik atxikitako ehunekoa alegia. Ez bankuetako agiriak ahaztu.
- Kenkari mota asko daude. Bat gaixotasunen kenkaria da. Urtean zehar sendagile pribaturen baten zerbitzua behar izan baduzu, haren agiria eraman eta gastuaren % 15 kenduko zaizu. Berdin gertatzen da botika gastuekin, medikuaren errezetak eramanda beti ere.
- Osasun arazoak medio zure etxean egondako erizainen baten laguntza behar

Familia mailan
hainbat kenkari
mota
aurrikusten
ditu legeak,
etxean bizi den
30 urte baino
gutxiagoko
seme-alaba
bakoitzekiko
20.000
pezetatako diru
kenketa egiten
da. Seme-alabak
unibertsitatean
ikasten ari
baldin badira
beste hainbeste,
badago
kenkaria
egiteko
aukerarik.

izan baduzu, beste hainbeste. Edota, ebakuntza bat egiteko, esaterako, garraio eta estantzia gastuak izan badituzu; azken honetan, zurekin inor joan bada, hark ere gastuen % 15 zergarin-

tzeko eskubidea du. Eritetxe edo dena delakoen agiriak txukun aurkeztu.

● Etxean bizi diren seme-alaba bakoitzagatik 20.000 pezeta desgrabatzen dira. Baldintzak: 30 urtetik

beherakoak izatea, langabetuak edota urtean 819.420 pezeta (35.000 bat libera) baino gutxiagoko soldata dutenak. Familia liburua eraman.

● Beste hainbeste gertatzen

da Aurreko Ahaideen Kenkaria deritzon atalean (66 urtetik gorako ahaideak etxean bizi direnekoan, alegia). Zergadunarekin bizi eta 681.000 pezeta baino gehiagoko dirusarrerak erabiltzen ahaide bakoitzeko 15.000 pezetako kenketa egingo da. Ahaideak 75 urte baino gehiago baldin badira, 30.000ra igoko da kenketekeen kopurua.

● Familia mailan beste hainbat kasu ere badira. Familia unitateko kide ezin diren kenkaria; umeen zaintzako gastuengatikoa (zaintzailearen Gizarte Segurantzako agiriak eraman); haurtzaindegikoa; eta unibertsitateko ikasketen kenkaria, besteak beste. Azken hau seme-alabaren bat kanpoan ikasten ari denean ematen da. matrikularen fotokopia eta bizi den etxebizitzako kontratua/ordain-agiria aurkeztu ondoren.

● Unibertsitateko ikasketen kenkaria seme-alabaren kasuan baino ez da ordaintzen. Unibertsitatean diharduen pertsonak berak ezin

Eragozpen fiskala, errenta aitortpeneko intsumisoak

ASKOREN ustez, erabat zentzugabea da gastu militarretan txakur-txikirik inbertitzea. Objezio fiskala ez da Ogasunari gutxiago ordaintzea, gastu militarretara zuzendutako dirua beste helburu edota ekintzetara bideratzea baizik.

Errenta aitortpenaren inprimakiak betetzerakoan, azken moduloan, kuota likidotik 'objektatu' nahi den diru portzentaita kentzen da. Hau egiteko modulurik ez dagoenez, «higigarrien kapitalaren etekinen zioz» jartzen duen lekuan «eta eragozpen fiskalagatik» esaldia gehitu behar da.

Bi eragozpen mota daude. Bat eragozpen portzentuala, % 6,9ren murrizketa egiten diena militarrei —Espainiako Defentsa Ministerioak joan den urtean Estatuko Aurrekontu Orokorretatik hartutako kopurua, alegia—. Edota Eragozpen Fiskalaren Aldeko Asanbleak proposatzen duen kopuru finkoa: 3.000 pezeta.

1990. urtean Hego Euskal Herrian 876 eragozle fiskal zeuden. Honen ondorioz, Estatu espainiarreko Defentsa Ministerioak 16.057.170 pezeta gutxiago jaso zituen. Hala ere, 1992. urterako kopurua askotxo murriztu zen, Hego Euskal Herriko eragozle fiskalen kopurua 488ra jaisteraino. Beherakadak beherakada, 4.113.883 pezeta gutxiago bideratu ziren orduan Defentsa Ministeriora. Diru honetatik 2.610.598 pezeta eragozle taldeek berek sartu zituzten, zenbait proiektutara bideratuaz diru hori: Nafarroako irratik euskaldunak, intsumiso taldeak, Salhaketak edota Gobernu Kanpoko Erakundeak esate baterako.

Espainia mailan, 1983an eragozle fiskalen kopurua ez zen 200era heltzen, eta 1986an 600 izatera pasatu ziren, eta 1990an 1800 pertsona ziren errenta aitortpena egitean eragozle fiskal bezala agertu zirenak.

du halakorik eskatu.

- Pertsona ezinduek 50.000 pezetako kenkaria egiteko eskubidea dute. Erabateko ezintasuna dutenek, berriz, ez dute errenta aitortpena egin beharrik.

- Bizitza aseguruia edukita, ordaintzen duzunaren %10eko kenkaria duzu.

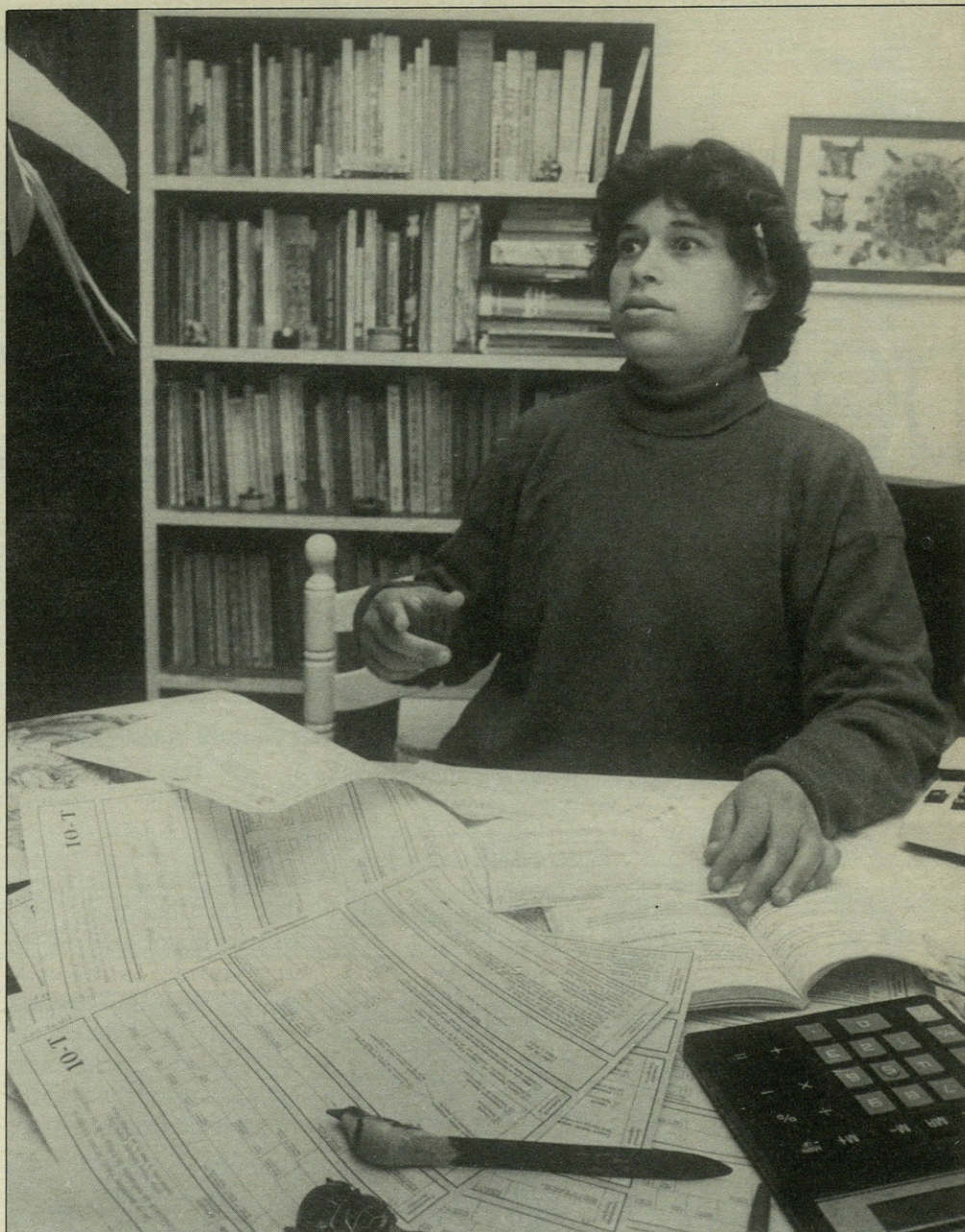
- Langabezi saria jasotzen ari direnek ez dute errenta aitortpena egin beharrik.

- Etxea errentan dutenek ere diru kenketa egiteko eskubidea dute, alokairuaren %15eko kenkaria hain zuzen. Gehienez onartzen den diru kenketa, baina, 75.000 pezetakoa da. Errenta kontratua edota ordainketa agiriak aurkeztea derrigorrezkoa da.

- Etxea erostekotan, diru inbertsioa ondo banatzea komeni da. Urtero ez da zerga oinarriaren %30 baino inbertitu behar; hori 'etxebizitza kontua' izeneko mailegu batean aurrez dai-tekeen dirua baita, saltzai-leari ordainketak epe ezberdinetan eginda eta ordainketak mailegu baten bitartez atzeratuta. Saltzai-leari, erreforma gastuak ere salmenta neurrian sar ditzan eskatu behar zaio.

- 'Etxebizitza kontua' edukiz gero, %15eko kenkaria duzu —oinarri kitagarriaren %30 muga—. 4 urtez bakarik eduki dezakezun kontu honetako dirua etxebizitzari lotu gabeko beste edozein gauzatan gastatuz gero, %15eko kenkaria egiteko aukera galduko duzu. Kontuz, beraz.

- Etxea erostekotan ez se-kula diru beltzez ordaindu;

Agirien artean ernegatuta, egunotakoak ez dira inorentzat une batere gozoak izaten.

horrela BEZ zerga aurrera-tuko duzun arren (%6), ezingo baituzu ordainduta-ko diruaren %15eko ken-karia egin.

- Ohizko etxebizitza berri-tzen ari bazara ere gastuen %15eko kenkaria duzu.

Eusko Jaurlaritza edota Na-farroako Gobernuak agiria beharko duzu, baina. Etxe barruko hainbat obrak, hala ere, ez dute diru kenketa egiteko eskubiderik ema-ten. Horrelakoetan obra moten zerrenda luzea aurri-kusten da.

- Erretiro, zahartzaro, ba-lioezintasun, alarguntasun eta zurtzengatiko pentsio-dunek ere kenkarirako es-kubidea duzue. Beti ere, pentsionistak jasotako sa-

rien zenbateko gordinak 1.100.000. pezetako kopu-rua gainditzen ez duen bi-tartean.

- Kasu bakoitzaren berri zehaztasunak edukitzea-rran, Pertsona Fisikoen Errentaren Gainerako Zergari buruzko dibulgaziorako li-buruskara begiratu, errenta aitortpen bulegoetan bertan eskuragai dagoena.

Alberto Irazu

**Oro har jende gutxik daki
Haziendarekiko zorra edukiz gero, hori
ordaintzeko atzerapen eskakizuna egin
daitekeenik ●**

Bagera Elkartek martxan jarri berri du Donostiako herri aldizkari berria

DONOSTIAN... BAGERA

Azken aldian herri aldizkariak izan duten gorakadarekin batera heldu zaigu Donostiako «Irutxulo» aldizkaria. Duela bi urte sortu zen Bagera Elkartaren ekimenen artean azkena, lehena bilaka daiteke Donostiako irakurleen artean. Gainontzeko lanak ahaztu gabe. Donostiarrek nola hartuko duten, jaso ditugun iritzi ugariak irakurriz jakin dezakezu.

Bagera Elkartean 70 eta 80 bat lagunek lan egiten dute. Argazkikoak horietako batzuk dituzue.

APUSTUA beraiena dela dio Donostiako Udaletxeko Kultur arduraduna den Gurutz Larrañagak (EAJ): «Donostiak bonelako ekintzak beharrezkoak ditu. Kultur zinegotzi bezala eta Euskara Patronatuaren izenean, laguntzeko prest gaude lehen pauso hauetan behintzat».

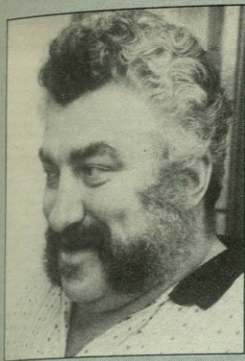
Donostiako Bagera Euskaltzaleen Elkartek atera berri duen «Irutxulo» aldizkariak ari da. Martxoaren 25ean 0. Zenbakia kaleratu zuena. Sei lagunek osatzen dute lan taldea: Laurane Zubia (administraria), Edurne Arenaza (maketatzaila), Joseba Barriola eta Maria Luisa Najera (publizitariak), eta Jone Dorronsoro eta Edurne Otamendi (kazetariak).

Marije Manterola, Bagerako partaidea, talde honen dinamizatzaile legez aritzen da, eta berak laburbildu digu ekimen honen hedape-

na: «Bagera sortu zenean ikusi zen komunikabide baten beharra. Donostian ez baitzegoen bertako informazioa euskara butsean ematen zuenik. Hasieta batean «Euskaldunon Egunkaria»-n joango litzatekeen asteroko gebigarri legez planteatu zuen Joxemi Zumalabek. Bagerakoek egin beharko lukete, baita arazo ekonomikoak zirela medio, iazko abenduan aldizkaria egitea erabaki genuen. Herri aldizkariaren arrakasta ikusteak ere animatu gintuen».

Onespen bila

Beren ekimen berriaren arrakasta ziurtatu asmoz, «Irutxulo» martxan jarri baino lehen Bagerakoek Donostiako euskal munduko eta administraziooko erakunde eta arduradun nagusiekin hitz egin zuten. Ondoren, Udaletxean zinegotziak dituzten alderdi guztiengana jo dute, adibidez bat jartzearen, euren proiektua eta asmoak aurkezteko eta nolabaiteko kolaborazioa eskatzeko. PSE-EEK txostena jaso eta baloraziorik ez zietela egia

LUIS MOKOROA

Gastronomikako lehendakaria

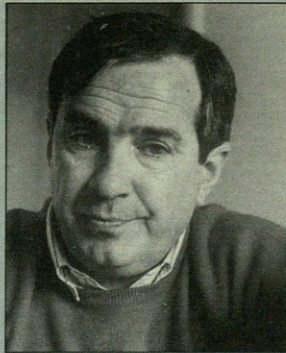
Oso ongi iruditzen zait. Kultur mailan egiten den guztia ongi etorria izango da. Hala ere, ikusi egin beharko da, ondoren balorazioak egin abal izateko. Printzipioz, ekimen ona iruditzen zait. Horrelako gauza asko behar dira, batez ere euskaraz, donostiareuskaaldunok ere horrelakoak behar ditugu eta. Hala eta guztiz ere, euskaldun izaera horrek ate batzuk irekitzea oztopatuko dio».

MIREN AZKARATE

Euskaltzaina

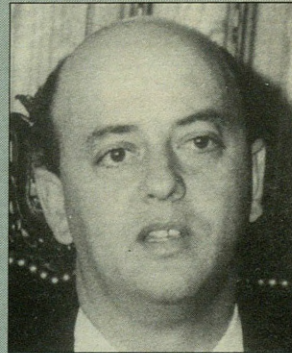
Ekimen ezin hobea iruditzen zait, eta Donostian gainera, horrelako gauza bat martxan jartzeko adorea edukitzea ez da gutxi, eta aurrera ateratzeko kemena bagenu, poztekoa eta onuragarria litzateke. Zailtasuna k egon daitezke, Donostia asko aldatu ez bada. Txikitari ezagutu nuen ez zen euskaldun eta euskaltzaleegia. Beldur naiz dezepzio txiki bat hartuko ez ote dudan».

J.M. OTERMIN

EITBko zuzendaria

Nire iritzirako, aldizkari berriak aspaldidanik abaztuxea dugun bidea berriro egiten erakutsiko digu. 'Ama Administrazitza'ri gauza asko eskatu dizkiogu guztiok aspaldion, eta badirudi berea dela erantzukizun ia osoa. Alde horretatik, usadio zabarrera itzultzea bezala da aldizkaria bidean jarri nahi izana. Bestalde, ea aldizkari hau bateratzaile gertatzen zaigun».

ODON ELORZA

Donostiako alkatea

Argitalpen interesgarri eta bandizalea iruditzen zait bere planteamendua kontuan izanik. Donostian gertaturikoaren berri astero-astero eman nahi izatea abalegin izugarria iruditzen zait kazetaritza aldetik.

'Irutxulo' aldizkari euskaldun, serio, zorrotz eta biritar guztien iritzia onartzeko moduko argitalpen gisa sendotuko babiliz, zinez poztuko nintzateke».

dio Marije Manterolak.

Gregorio Ordoñezek hitzek PPren iritzia azaltzen digute: «Donostiaren bizitzan gertatzen denaz informazio ematen duen edozein motako komunikabide oso positiboa da, gure obligazioa baita errealtate ofiziala kaleko errealtatera burbiltzea. Horregatik zaindu behar dugu. Ezin da abaztu, bestetik, aldizkari hau biztanleen zati batentzat egin dela, dobain hori gehituz. Kezka bat du: euskararen normalizazioa bultzatuko duen dirulaguntza soilik izan beharko luke, inorekin lebia piztu gabe». Aipatzen da, Bagerakoek ekimenaren % 30 estali nahi dutela dirulaguntzez.

Aipaturiko Gurutz. Larrañagak beste arazo ba-

Donostian euskararen alde lan egin izan duen jende adinekoa omentzen du aldiro Bagera elkarteak. Argazkian, iaz omendutako donostiarrak.

Ezkerretik
eskuinera,
Edurne Arenaza
(maketatzailea),
Maria Luisa
Najera
(publizista),
Marije Manterola
(Bagerako
dinamizatzailea),
Joseba Barriola
(publizista),
Laurane Zubia
(administraria),
Jone Dorronsoro
eta Edurne
Manterola
(kazetariak).

Durangoko Liburu Azokan oso estimatua

*Edorta Jimenezen
nobela berria:*

AZKEN FUSILA

Edozein trenbide eraikitzea epopeia itzela da.

*Preso errepublikanoek eraiki zuten,
gera galdu ostean, Euskal Herrian eraiki den
azken burdinbidea, eleberri bonetakoa:
joan den mundu baten ikurra.*

SUSA argitaletxea ☎ (943) 37 15 45

tzuei ematen die lehenta-
suna: «Batetik, euskara da-
kitenen etxeetan sartzea
zaila egingo zaiela uste
dut. Bestetik, ekimen be-
zala ere nabiko apustu la-
tza dela uste dut. Prentsa
idatzi ugari dago, eta
egunkariak auzuneetako
informazio nabiko zabala
ematen ari dira, informa-
zioa puntualki burbilduz
jendeari. Horregatik, al-
dizkaria multzo horretan
txertatzea da nire ustez
erronka nagusia».

Arazoak ere bai

Ekimenaren zailtasuna ai-
patzen dute guztiek. Baita
proiektuaren sortzaileek
ere. Horietako bat den J.J.
Iñigok horrek ez duela Do-
nostian euskararen norma-
lizatzeko proiektu orokor

batentzat oztopo izan
behar: «Bagerak baditu, al-
dizkari bonez gain, beste
hainbat sail abaztu ezin
direnak eta indar murriz-
ketarik behar ez dutenak».

1991ko abenduaren 14-
ean sortu zen elkarteak. Do-
nostia euskaltzale bat-
tzuek osatua. Donostian
euskaraz bizi ahal izateko
ekimen batzuk bultzatu
beharra sumatzen zutela
diote. Oraindik ere bai.
Beste ekimenen lanak
errespetatu eta elkarlanean
aritu arren.

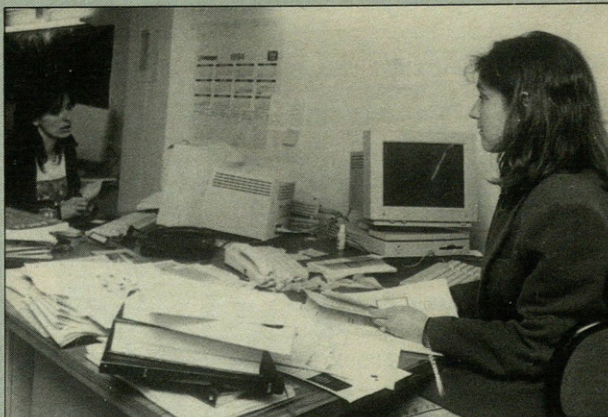
Donostiako beharren az-
terketa bat egin ondoren,
plangintza desberdina
osatu zituzten. Egun, Ba-
gerak sail desberdin aritu
ditu. 70 eta 80 bat lagunek
osutzen dituzte sail hauetako
ko taldeak. Auzategietako
taldeen osaketari lehenta-
suna aurrikusi zioten duela
urtebete. Antigua, Gros...

'Hiru txuloak' txukun bete nahian

BERREHUN lagun aurkeztu ziren Bagerak «Iru-txulo» aldizkaria egiteko eskatzen zituen sei lagun postua betetzeko. Bete dituzte jada, eta lanean ari dira. 0. zenbakia-ri azken ukituak ematen ari zirela harrapatu ditugu. Euren produktua kalean ikusteko irrikitan, bertan zeuden Jone Dorronsoro eta Edurne Otamendi, «Iru-txulo-k» dituen bi kazetariak.

Aldizkari honek izango dituen ezaugarrien lekuko zuzenenak, bere nortasuna definitua dutela diote. Otamendik ardatz nagusiak eskaini dizkigu: *«Aldizkari donostiarrak nabi dugu, abalik eta jende gebienari iritsiko zaiona. Euskara aldetik ere erraza egin nabi dugu, euskaldun askok euskaraz irakurtzeko zailtasunak dituztela uste baitugu. Informazio burbila eta erraz eman nabi dugu»*. Diseinua ere hori ahalbideratzeko sortua da. Berri laburrak eta sail anitz: 36 orrialdetik 13

Edurne Otamendi eta aurrez aurre Jone Dorronsoro, aldizkariaren 0. zenbakia-ri azken ukituak ematen.

auzuneetako berriei zuzenduak izango dira. El-karrizketa bat, erreportaia bat, 4 orrialdeko kultur agenda, kirolak izango dituen 2 orrialde...

36 orrialde horiek betetzeko 16 korrespontsalen laguntza izango dute bi kazetari hauek, azken ardura berengan egon arren: *«Badaude herri aldizkariak, gure langile kopuru antzekoa dutenak, baina guk beraiek ez duten zailtasun bat dugu, Donostian informazio esparru askoz ere*

zabalagoa izatearena», dio Dorronsorok. Kolaboratzaileak lortzea ere helburu dute aldizkari-koek.

Informazio desberdina emateak, euskaraz guztiz, izaera berezia emango dio «Iru-txulo»-ri: *«Normalean donostiarrak jasotzen duten euskarazko informazioa Udaletxetik dator, eta guk hori ere emango dugun arren, herrian bertan sortzen diren berriak eskaintzen saiatuko gara»*. Horretan utzi ditugu biak.

Egia eta Alde Zaharreko auzo-taldeak osatzera hel-du dira jada.

Beste sail batean daude kultur jarduerak, non kultur asteazkena, zikloak, zinema ekimenak, herrien arteko harremanen asteak, bi-daiak... eta hainbat proposamen sartzen diren.

Gizarte zerbitzurako ere sail bat osatu dute Bagera-koek, non Donostiako zerbitzuetatik zeintzuk diren euskaraz esaten zaien herriarrei. Gida bat prestatua dute, bigarrena martxan dagoen bitartean.

Kale presentziarena da laugarren saila. Leku publi-

koetan gutxienez elebita-suna gorde dadin ziurtatzen duena. Udalarekin harremanak euskaraz izateko kanpaina ere hor dute.

Donostian oihartzun handia izan duen saila «Donostia euskaltzaleen bide-tik» izeneko omenaldia da. Gerra aurrean eta ostean

euskararen alde lanean ibili zirenak omentzea ez du helburu bakarra ordea, egungo euskaltzaleekik o zubia eratzea ere bilatu izan baitute.

Haurrek eta gazteek ere badute, nola ez, euren saila.

Mintzalaguna proiektua dute berrienetako bat, erdal giroan bizi diren euskaldun berriei ikasitakoa praktika-tzeko aukera emanez. Euskararekin lotura zuzena duten sail gehiago ere ba-dira. Administrazioan, ikastetxeetan, jaietan eta leku guztietan egon dadin.

500 bazkidek sostenga-tzen dute guztia. 5.000 pe-zeta (218 bat libera) ordain-tzen dituzte urteko bazkide arruntek. 2.000 langabetu zein ikasleek. 10.000 bazki-detza egin duten familiek, eta bada beste kuota mota bat ere, borondatezkoa de-na. Mikel Laboa bazkideen artean da: *«Denok dakigu Donostian oso gutxi bitz egiten dela euskaraz. Ho-rregatik dira beti ongi-eto-riak bonelako ekimenak»*.

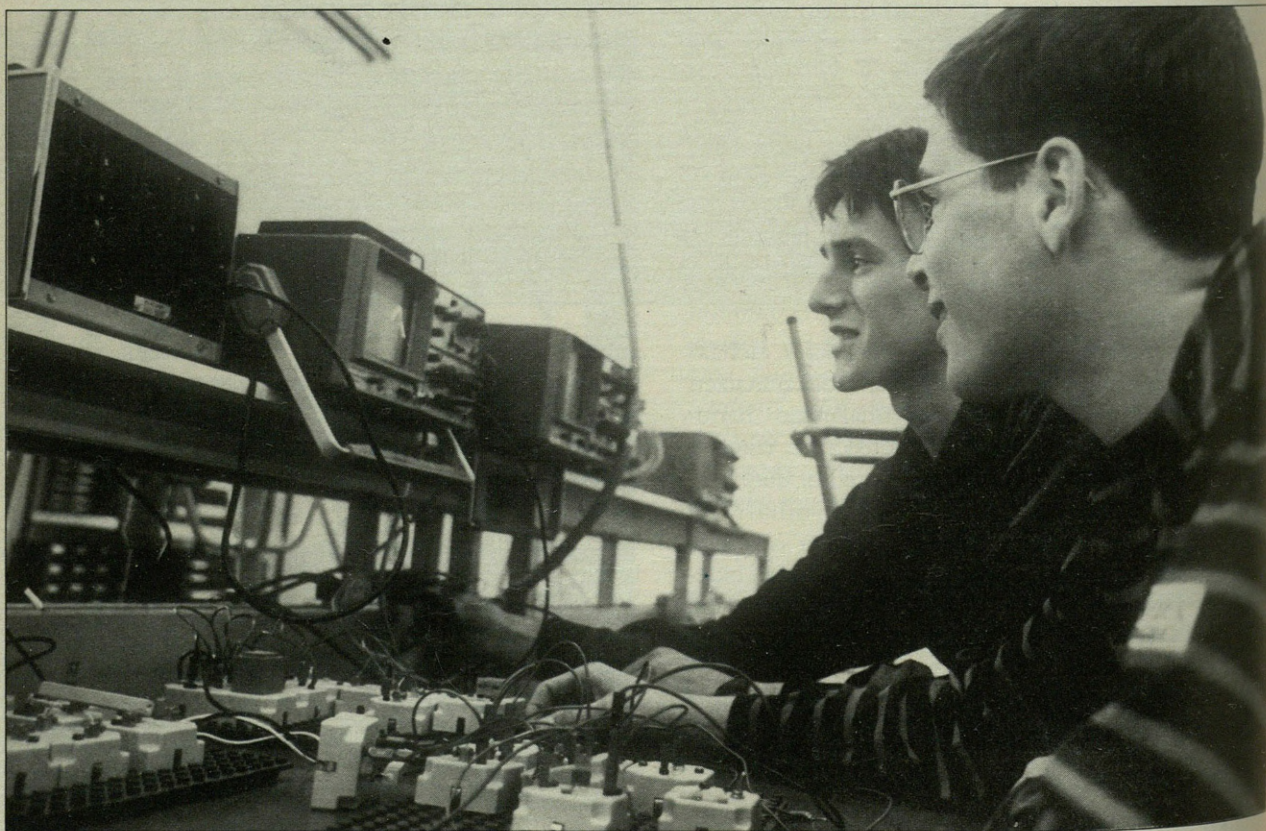
A magoia | ban

■ «Beste komunikabideek osatutako sarean txertatzea da nire ustez erronka nagusia» ●
GURUTZ LARRAÑAGA

LANGILEAK HEZITZEKO IKASLAN GIPUZKOARRA

Unibertsitate titulua izatea, garai batean, estatus baten adierazgarri izan da. Baina krisiaren eta gizarte aldaketa desberdinen eraginez, tituluon parean daude gaur egun orain arte maila xumeagokoak legez hartuak izan diren hainbat ikasketa. Lanbide heziketaren kasua dugu hau. Hezkuntzaren adar hau ezagutzeko, Gipuzkoako LH zentroek osatutako Ikaslan proiektuari luzatu diogu begirada.

DATUAK begiratzen nahikoa da LHk (Lanbide Heziketa) Gipuzkoan duen hedapena ezagutzeko. Gipuzkoaz ari gara, bertan sortu baitira azken urteetan LH lan merkatu eskaerak ahalik eta egokien molda-

LHko ikasketak burutu ondoren, gazte gehienek topatzen dute lanpostua Gipuzkoan. (Argazkia: Villagran).

tzeko ekimen arrakasta-
tsuenak. Hauen artean, ba-
teratzailea eta berritzailea
izan da Ikaslan proiektua.
Iazko maiatzaren 20an pla-
zaratua, Gipuzkoan dauden
22 LH zentroetako 14 zu-
zendariak aurkeztu zuten
elkarlanean aritzeko zuten
proiektua. Datuak euren al-
de zituzten. Gipuzkoako LH
zentroatik igarotako gaz-
teen langabezia tasa
(LH1eko % 7,3 da langabe-
zia, eta LH2ko % 8,2), gai-
nontzeko ikasketak jasot-
zen dituztenena baino ba-
xuegia izatea lortu da: BBB
eta UBikoen % 12,3k ez du
lanik lortzen, eta unibertsita-
te ikasketak amaitzen di-
tuztenen % 11,1ek ere ez.

Baina lorpenak ezereze-
tik ez datozela eta, azken 5
urteetan Ikaslaneko partai-
deek inbertsio handiak egin
dituzte. Proiektuaren aur-
kezpenean beraiek esan
zuzen, 1.717 milioi pezeta-
ko (75 bat milioi libera) in-
bertsioak egin dituzte zen-
tro hauek azken bosturtean.

14 zentro hauek 9.506
ikasle zituzten iaz, eta 1.303
ikasle praktiketan aritu zi-
ren 620 enpresatan banatu-
rik. Horrez gain, 897 enpre-
sarako 2.032 langile birzi-
klapen ikastaroak egiten
aritu ziren.

Ikasleen hitzak

Datuak hotzegiak izan dai-
tezke, ordea, eta hori dela
eta jo dugu ikasleengana.
Josune eta Lourdes Go-
mendio irundar ahizpak LH
zentro batetik iragan ostean
lana topatu duten gazte gi-
puzkoarretako bi ditugu.
«OHoko ikasketak amaitu
eta gero, ez genuen urte
luzez ikasten jarraitu nahi.
Idazkaritza ikastaroak egin
genituen, bost urteren bu-

lñaki Mujika, Ikaslan Elkartearen partaidea:

«Lanbide Heziketaren osasun ona mantentzeko saioa da Ikaslan»

ARGIA. Zertan da Ikas-
lan ia urtebete eta gero?

IÑAKI MUJIKA. Gi-
puzkoako Lanbide Hezi-
keta zentro publikoek
osatutako elkarte delako
jakinik, eta hasiera batean
14 ginela gogoratuz, au-
rrera doan proiektua da,
jada Gipuzkoan dauden
22 zentroak bertan dau-
delako.

A. Zergatik sortu zenuten
elkartea?

I.M. Gure arduraduna
Hezkuntza Saila da, eta lan
guztiak egitera ez zela
iristen ikusita, solaskide
baten beharra ikusi ge-
nuen, eta hutsune hori be-
tetzeko sortu zen Ikaslan.
LHren osasun ona man-
tentzeko saioa da.

A. LHren arrakasta gore-
nean dagoela esan al dai-
teke?

I.M. Duela bi edo hiru urte
une egokiagoa litzateke,
baina gizartea ohartzen ari
da krisialdiaren aurrean
hezkuntzak duen garran-
tziaz. Badirudi estruktu-
ralki ere jende gehiegi ari
garela prestatzen unibers-
tsitatara joateko. Garai
batean, krisia ez zegoe-
nean, LHk erakutsi zuen
balio zuela jendea lanean
jartzeko, eta egun gure
abantailetakoa bat da en-
presekin harreman zuzen-
a izatea.

Hala ere, gizartean beti-
danik izan den irudia ez da
oraindik ahaztu, nahiz eta
gero eta jende gehiago ha-
si LH ikasketak egiten BBB
eta gero. LOGSErekin hori
guztiz aldatuko delakoan
nago.

A. Praktikotasuna aipa-
tzen da beti Lanbide He-
ziketaz mintzatzean.

I.M. Garai batean, zerbi-
tuetan batez ere, batxi-
lerra eginga zuen jendea
hartzen zen lanerako.
Orain, aldaketa teknologi-
koa dela eta, askoz gehi-
ago profesionalizatu da
dena, eta zerbituetan ere
LH egindako jendea behar
da, profesionalagoa.

Beharrak aldatu egin
dira. 1989tik 1992. urte bi-
tartean lan urte oso onak
izan ziren. Eskoletatik ir-
teten zuten guztiek lana
topatzen zuten. Egun kri-
siak eragina duen arren,
jendea ongi prestatu eta
merkaturatzea da gure la-

na.

A. Zergatik hainbeste in-
dar Gipuzkoan?

I.M. Abantaila konpetiti-
boak izan dituelako.
Oraindik jarraitzen du
gainera, eta horretan aritu
behar dugu. Alde batetik
maila altua duelako he-
mengo LHk, bereziki es-
kolak oso ongi ekipatuak
daukelako eta aurrera-
kuntza guztiak berehala
sartzen dituztelako euren
ikasketetan. Bestetik, en-
presekin harreman oso
onak ditugu. Ikasle guz-
tiak igarotzen dira enpresa
horietatik eta, horrela,
enpresek jada ikasle
hauek euren zerrendetan
izatea lortzen da.

A. LH integrala zer da?

I.M. Gipuzkoan betidanik
integral bezala hartu izan
da LH. Hau da, ez gara
ikasleez soilik kezkatu,
langileez ere bai. Heziketa
arautua egiten dugu, baina
baita iraunkorra ere, lan-
gileei zuzendutakoa. Ho-
rrek gehiago lotu gaitu
enpresa mundura, beren
langileak ere bertan izan
ditugulako eta lan mer-
katua ezagutzeko lehen
eskuko informazioa izan
dugulako. Langabetuei
ere eskaintzen dizkiegu
ikastaroak. Duela 5 urte
edo hasi ziren horretan
zentroak.

ruan», dio Josunek.

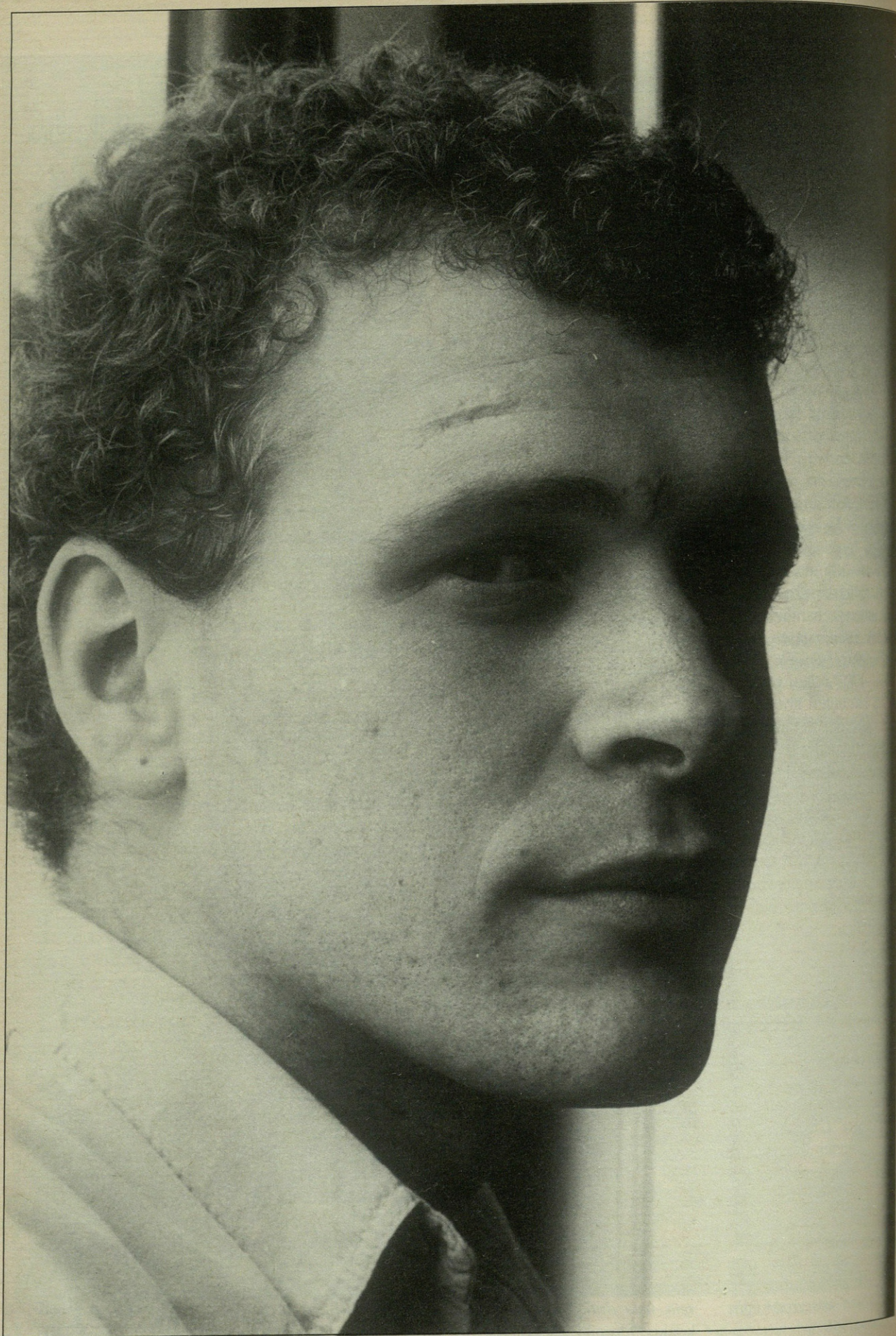
Bere ahizpak lana egin
ahal izateko biderik apro-
posena dela mantentzen du:
«Unibertsitateko ikasketak
teorikoen alboan, askoz ere
ikasketak praktikoagoak di-
rela uste dut». Bat Gipuz-
koako Aurrezki Kutxan eta

bestea Diputazioan ari dira
lanean.

Garikoitz Guruzmendi
eta Idoia Etxegoien oraindik
LH ikasketak burutzen ari
dira Lasarteko zentroan:
«Gogoratzen dut nola esa-
ten ziguten BBBra bizko-
rrenak joaten zirela, baina

hori aldatuz joan da. Noski,
bala ere langabeziak LHri
ere eragiten dio, baina lan
merkatuari hobeto egoki-
tzen zaiolakoan gaude», az-
pimarratu dute biek.

A magoia | ban

«Herri lana zigortzeko mendekua dira atxiloketok»

Nafarroako Gazte Kontseiluko lehendakaria, beste bost herrikiderekin batera atxilotua izan ondoren tratu txarrak jaso izana salatzeagatik, komunikabideetan behin eta berriz aipatua izan da. Joan den igandean atxilotu zuten berriro, eta espetxeratu jarraian. Egun batzuk lehenago aritu ginen berarekin, gazteen munduaz eta etorkizunaz.

ARGIA. Etorkizunak gazteen esku egoten jarraitzen al du?

JAIME IRIBARREN.

Etorkizuna beti dago gazteen esku, etorkizuneko helduak baikara; baina etorkizuna lausotuz doa politika helduek egiten duten heinean. Ez baitira inoiz gazteen etorkizuna bultzatzen saiatzen. Babesik gabe gaude egungo erakundee-tan. Gizarte arazoek bereziki eragiten digute, hala-nola etxebizitza, langabezia eta beste hainbat arazok gudan dute sehaska berezia.

A. Konponbideak erakundeen aldetikoa izan behar al du?

J.I. Guztioi parte hartu behar dugu. Politikariak, gobernuek, udal erakundeek, gazte politika berriak eratzeraz jarri behar dute

euren burua. Adibide bat jartzearen, Euskal Herria osoan ez dago horrelako ezer.

Beste alde batetik, gaz-

teok eraketa baten beharra dugu. Eztabaidatu behar dugu, foro zabaletan, gure arazo larrienak zeintzuk diren erabakitzeko. Gazte erakunde politikoek tesi horiek ezagutzeko aukera izan beharko lukete. Gazteok ere konpromezu hori onartu behar dugu. Urtarrilaren 27an izan zen greba orokorrean, esate baterako, Madrilgo politika ekonomikoari erantzun zioten langileek, baina guk ere hor zer esan handia genuen, langabetuen gehiengoa

gaztea baita. Lan lege berriekin ikusi da zein gogorki eraso egiten diguten. Uste dut hori dela gure etorkizunaren adibidea. Ez digute ezer deusen truke emango, eta gure etorkizunagatik sufrimendu eta borroka asko izango ditugu.

A. Horretarako prestaketak garrantzi handia du. Hezikuntzak pisu gero eta handiagoa du. Egungo gazteek

N O R T A S U N A G I R I A

Duela 21 urteko azaroaren 6an jaio zen berrioztar hau ● «Legez 30 urte arte gara gazteak, baina bada 16 urteko zahar asko» ● Aisialdian kalea zapaltzea du gustukoen, herriko jaietara joatea eta

tabernatan lagunak egitea ● Ez ditu kontzertuak atsegin ● Egunean zehar irakurri behar izaten dituen txostenak direla eta, lana bukatzean ez du libururik irakurtzeko gogorik izaten ● «Mendian oso ongi pasatzen dut, baina aspaldian ez dut tarterik topatu» ● Gurasoak euskaldunak dituen arren, euskara ahaztu egin zuen, eta datorren urtea amaitzerako guztiz menperatzea lortu nahi du

«Egun gure agintariak diren 68ko historikoak etengabe ari dira esaten beren garaian gazteak askoz ere iraultzaileagoak zirela, baina ez dute esaten orduan ere gutxiengo baten mugimendua zela».

jasotzen duten hezkuntza sistema, baina, egokia al da etorkizun gogor horretarako?

J.I. Garai batean baino gazte unibertsitari gehiago dago. Baina dena ideologizatzeak desilusia ekarri du. Unibertsitatean sortu izan diren hainbat ideologiaren porrotak eragin zuzena izan du.

Hezkuntza sistemaren akatsik handiena sistema

hori eratzen dutenengan datza. Eraketa horren helburua etorkizunerako profesionalak lortzea dela diote, baina etorkizun hori ez da existitzen.

Egungo hezkuntzak gainera makinak nahi ditu, ekoizpenerako egokiak, ez pentsatu eta ikasteko gaitasuna duten gazteak. Triste da, adibidez, euren kideak diren hainbat ikasle intsumiso espetsxean egonagatik

mugitzen ez diren ikasleek tasengatik izugarrizko mobilizazioak sortzea. Eta ez dut esaten eskubiderik ez zutenik.

A. *Nola definituko zenuke egun instituzio politikoek duten gazteekiko jarrera?*

J.I. Botere publikoaren egungo arduradunak eta instituzioetatik ezin dugu

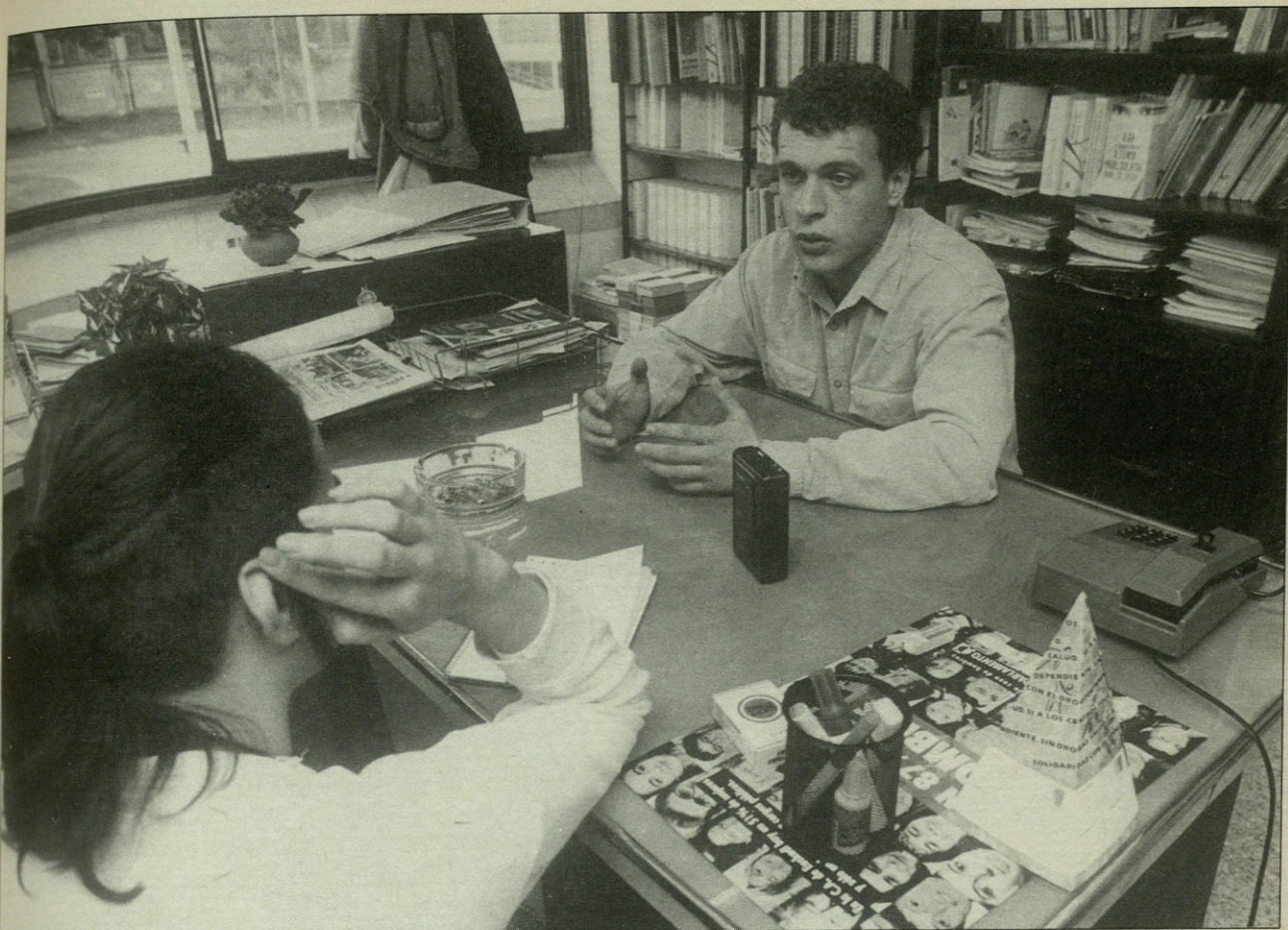
«Gazteok kontraesanez beteta gaude, baina gizarte aldaketa nahi duen gazteria gara» ●

gure arazoen konponbiderik itxaron. Krisi ekonomiko latza dugu, eta historikoki ere botereak inoiz ez dira arreta handiegirik eskaini gazterari.

Bestetik, egungo eskuindar politika dago. Denok dakigu politika eskuindarrak ez duela elkartasun beldorea garantzitsuen moduan. Berez eta ekonomikoki lehendik babestuak daudenak babesten ditu, okerrago daudenak kolpatuz etengabe. Gazteok babesik gabeko multzo handia gara. Erasoak garbiak dira. Politika zentralistaren ondorio dira. Horrela, Nafarroan eta Euskal Herria osoan baditugu beste gehigarri batzuk. Adibidez, ez gaituzte onartzen herri konkretu bateko partaide bezala, ekologikoki erasotzen gaituzte... Etorkizuna erasotzen digute.

Noski, badira oso ongi bizi diren gazteak —enpresariaren seme-alabak, familia onekoak—, baina gazte gehienak langile xumeen haurrak gara.

A. *Baina haur boriek ere*

gero eta eskuindarragoak direla dirudi... Langile xumeen oinordekoak izan arren.

J.I. Gazteak gero eta ezkererago daudela uste dut. Gazteak, gazte izateagatik soilik, eta ikusi duena ikusita, ez dut uste egungo boterearen ekimenetan parte har dezakeenik.

Hala ere, egungo agintariak diren 68ko historikoak etengabe ari dira esaten beren garaian gazteak askoz ere iraultzaileagoak zirela, baina hori ez da guztiz egia. Alegia, egia da mugimendu bat bazela, baina gutxiengo batena zela ere bai.

Egungo gazteek eskuin aldera jotzen dutela... Gutxiengo direlakoan nago. Gainera, zer da eskuina eta zer ezkerra egun? Alde batietik esaten da gazte asko eskuindarrak direla, baina esaten da, halaber, gazteek

kontzientzia antimilitarista sakona dutela. Kontraesana da, baina uste dut gizarte aldaketa bat nahi dugun gazteak garela.

■ «Berriozarko atxilotetak herri lanak lortu duena zigortzeko mendekua direla uste dut» ●

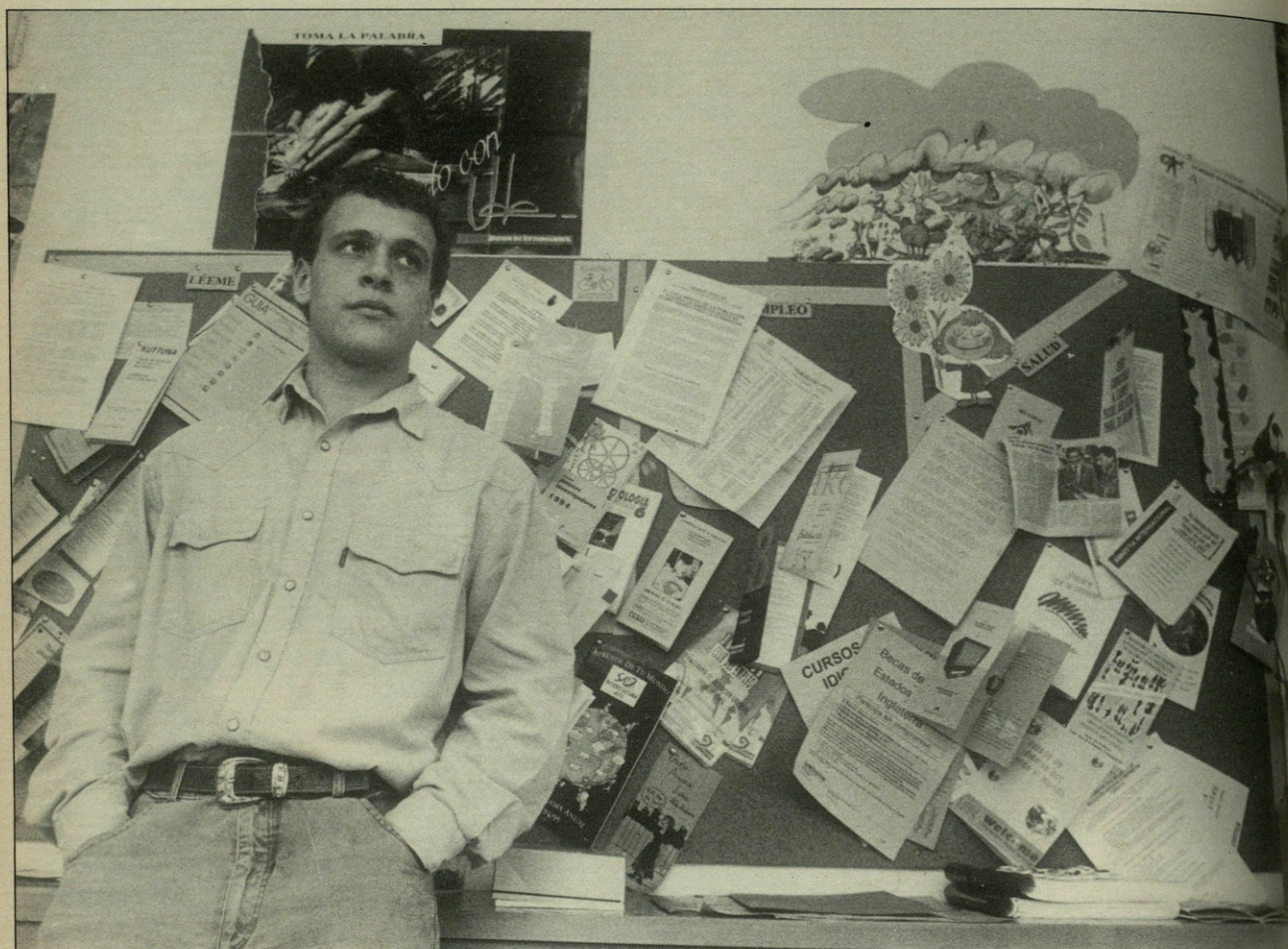
A. Aurreko hamarkadako gazteek gauza ugari utzi zizkioten oraingoei. Gazte-txeak, irrati libreak, etxe okupatuak, musika mota bat... Kontraesan eta guzti, zer utziko dute egungoek?

J.I. Egoera politikoa ez da berdina. Orduan diktadura

ofizialek irten berriak ziren, trantsizioan sartzeko, eta egun inor gutxi daki zer motako erreformara heltzen ari garen. Egia da erreforma hau gizarteko maila zabalean ezarria dela, baina onartu behar da aurreko sistema ere oso ongi ezarria zegoela.

Beste aldaketa nabarmen bat zaletasunetan gertatu da. Aisialdia nola betetzen dugun orain eta nola betetzen zen orduan. Droga sintetikoak adibide bat dira. Baina funtsezko pentsaerak ez dira aldatu. Gazteona, oraindik, iruzurrari alergia bortitzena dioen multzoa da. Asteburuak igarotzeko aukerak aldatu dira. Ez dut esaten oraingoa hobea denik, baina ez dut uste aldatu behar denik ere. Gehienez ere, informazioa ziurtatu behar ko genduke gazte bakoitzak egiten duenaren ondorioak jakin ditzan.

«Urtarrilaren 27ko greba orokorra gazte askok jarraitu zuten. Lan lege berriekin ikusi da zein gogorki eraso egiten diguten. Uste dut hori dela gure etorkizunaren adibidea. Ez digute ezer deusen truke emango, eta gure etorkizunagatik sufrimendu eta borroka asko izango ditugu».

«Aldaketa nabarmena gertatu da gazteen zaletasunen alorrean. Asteburuak igarotzeko aukerak aldatu dira. Ez dut esaten oraingoa hobe denik, baina ez dut uste aldatu behar denik ere. Gehienez ere, informazioa ziurtatu beharko genuke gazte bakoitzak jakin dezan egiten duenaren ondorioak zeintzuk diren».

A. Baina lan borretan gazte guztiek parte hartu behar dutela diozu, eta gazte erakundeak eta baseen arteko harreman lasaierik ez da sumatzen. Lan egin nahi duten gazte asko ez dira horrelako erakunde publikoez fio.

J.I. Gazte kontseiluak tréna egokiak izan daitezke, izan behar dute baina, leku guztietan bezala, partaideek erabakitzen dute nora eraman kontseilua. Nafarroan, adibidez, gure esku dugu Kontseiluari izaera instituzional ala baseetako ematea. Uste dut gure aukera baseetara jotzea dela. Gazte aurrerakoi, kritiko, erreibindikatio, ez kontsumista eta solidario baten aldeko apustua egiten dugu.

A. Askotan aipatu izan duzu gazte kontseilu desberdinen batasunaren beharra. Nola dago prozesu hori?

J.I. Administrazioko gazte sailek eraketa arazoak dituz-

Gazte Kontseiluak elkartuta daude, baina oraingoz asmo hitzarmen bat besterik ez da. Hala ere, gauzak hobera doaz, autonomia sistemak prozesuari batere laguntzen ez dion arren.

ez duena.

A. Bertako sei gazteren atxilotetetan horren ordaina ikusi izan da.

J.I. Erne egoteko deialdi bezala uler daiteke. Berriozarren orain arte eman izan den eredu ona jarraitu izanez gero, beste herriei zer gerta dakiekeenaren adibide izan daiteke.

Nire ustez mendekua da, herri lanak lortu duena zigortzeko edo. Hala ere, bide onetik ari garela erakutsi dugula uste dut. Iazko urrian hasi zen presio katearen azken atala izan da atxilotetena. Herriak oso ongi erantzun du, ordea.

«Administrazioko gazte sailen ekimenek ez dituzte euren helburu diren gazteak kontuan hartzen» ●

te. Batez ere beren ekimenek ez dituztelako euren helburu diren gazteak kontuan hartzen; ez dakitelako zer lan eskatzen dugun; ez dutelako politika barnertailerik.

EAEko eta Nafarroako

A. Berriozarren ere horrelako apusturik gauzatu al da?

J.I. Bai, oso herri dinamikoa da. Udal arazoekin konprometitzen den herria; kultur nortasuna mantentzeak eskatzen duena inoiz ahaztu

A magoia | **ban**

20 garren zenbakia
KALEAN

Larrun

20

Larrun

**GARAPENAK AKORDIOA
BEHAR DU**

■ LARRUNZETA: GERMAN KORTABARRIA «Patronala oso harro dabil»
■ KOIUNTURA: Sotismoaren eragina euskal nazionalismoan.
MIKEL URKOLA ■ INTSUMISIOA: Antimilitarismoa eta
abertzaletasuna. PATXI GAZTELUMENDI ■ HISTORIA: Edwar Palmer
Thompson zenaren inguruan. FITO RODRIGUEZ.

GERMAN KORTABARRIA

«Patronala oso harro dabil»

KOIUNTURA

Sotismoaren eragina euskal
nazionalismoan

INTSUMISIOA

Antimilitarismoa eta
abertzaletasuna

HISTORIA

Edwar Palmer Thompson
zenaren inguruan

Mugarik gabeko pentsamendua

Jaso ezazu LARRUN etxean

IZEN-ABIZENAK

HELBIDEA

Tel.:

HERRIA

HERRIALDEA K.P.

BANKU EDO AURREZKI KUTXA

SUKURTSALA

SUKURTSALAREN ZENBAKIA

KONTUAREN ZENBKIA

(Urtean lau ale. Hego euskal Herria: 3.000 pezeta. Ipar Euskal Herria: 182 libera)

LARRUN, 20160 Lasarte-Oria, 142 p.k. Gipuzkoa

Jeltzaileak eta sozialistak muturka dabilta euskararen zelaian

AEK eta Eusko Jaurlaritzaren arteko akordioa goraipatzen nuen azken kronikan, EAJ eta PSE-EE alderdien artean antzematen ziren gorabeherak ukituz. Izan ere, EAJri akordioarekin baretu zaizkion urak beste alde batetik harrotu baitzaizkio, uholdea sortzeraino. Uholdea noski, HABEren auziarekin nahastuta datozen haize hotzek eragin dute. Eusko Jaurlaritzak zentroak ixteko erabakia hartu bazuen ere, PSE-EE, EA eta EUE alderdiak aurka jaso dute hitza, LAB eta ELA sindikatuarekin batera. Gasteizko Legebiltzarrera eramango da eztabaia.

Jeltzaileak bakar-bakarrik geratu dira beraz, auzi honetan. PSE-EEK, «euskara munduarekin akordioak lortzeko» egindako adierazpenetan, EAJrekiko distantziak handiak direla agertu du eta bere bidea osatzeko prest dagoela. Alde honetatik begiratuta, gobernukideen arteko etena nabarmena da. «Euskaldunon Egunkaria»-ri dagokionez ere, gauza bera. Sozialistek, beren esku dauden sailetatik iturriak irekiko dituztela adierazi dute, publizitatea sartzeko.

Hauteskunde garaiko etenaldia, non bakoitzak bere tarteā aurkitu nahiz ondokoa erasotzen duen, izan

daiteke honakoa. PSE-EE, euskararen munduan alternatibarik baduela erakutsi nahian dabil, EAJrekin aurrez-aurre lehiatuz. EAJk berriz, eta HABEren auzira itzulita, ondo neurritu gabeko hordagoa jo du mahai gainean. Arazo laborala omen funtsean, Joseba Arregik prentsaurrekoan adierazten zigun moduan, ixteko neurria, eta bestela ulertu dute alderdi eta sindikatuak, euskalduntzeak dituen premiak eta betebeharrak konputuan harturik.

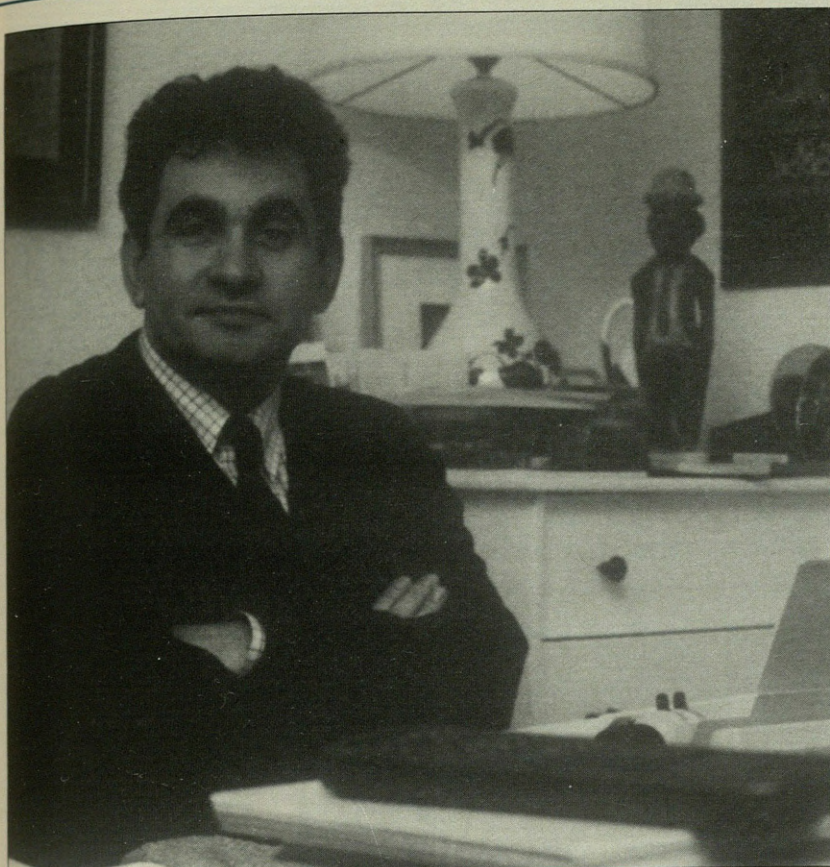
Gauzak honela, euskalduntze-alfabetatzea erabat korapilatu zaio EAJri. Inondik ere ezinezkoa zaio

Poliki-polikian argitzen ari da ikastola publikoen egoera zertan mamituko den.

Sare publikora egin duten 69 ikastoletako titulaziorik gabeko irakasleek, adibidez, euskara azterketa gainditu beharko dute funtzionaritzari lehiaketara aurkeztu ahal izateko.

Gauzak honela, Jose Luis Avila Hezkuntza Koordinazioko sailburuordeak adierazi duenez, «lehiaketa mugatua izango da, baina horrek ez du esan nahi aurkezten den orok funtzionaritzarako ateak zabalik aurkituko dituenik». Sindikatuak aldiz, «ezkutuko jokabidea» salatu dute, irakasleon gainean negoziatu zituzten edukinak aldatu dituztelakoan. Guztia hau, Eskola Publikoaren azterketa gainditzeko jarraitzen duenaren seinale dugu, horratio.

baldintza hauetan hartutako neurriarekin aurrera egitea. Eta are zailago izango du, PSE-EE alternatibaren papelean tartea handitzen saiatzen bada. Lehia hauek euskararen urak bere onera ekartzeko baliagarriak diren? Nere botoa bederen, euskararen normalizazioaren aldekoa da, eta horretarako, elkarlana eta kontsentsua beharrezkoak dira.

EUSKAL Kultur Erakundeak urteko biltzar nagusia egin zuen, pasa den igandean, Miarritzen. Urtero, «euskara euskal kulturaren oinarria zein funtsa dela» aldarrikatu beharrean da-

Euskal kultura babes zabalagoen eske ari da Ipar Euskal Herrian, egungo errealitatea ikusita beharrak ezin nabariagoak baitira ●

goen EKEk (bihurgune gehiegitxo aurkitzen baitu bere egitasmoen aitzineratzeko), balantzea osatu zuen, politikarien hitzaldien erdian.

Besteak beste, Didier Borotra aritu zen, «kultura mundua osatze aldetik eman dituen aurrerapausoak handiak direla eta arrakastatsuak» azpimarraz. Euskal kultura «pilotaren egoera onarekin» berdindu zuen politikaririk ere izan zen. Azken finean, Ipar Euskal Herriko udalerri gehientsuenek biztanle bakoitzeko libera bana ematen diote EKEri, eta hori da azpimarraztekoa, hortik datorkio eta, egitasmoari, babes nagusia.

Bertako udal administrazioen sostengua lotua badu ere, diruz oso urri dabil Euskal Kultur Erakundeak, Frantziako gobernuak eta Akitaniakoak ttantaka eta beharren oso azpitik elikatzen baitute. Izan ere, hamaika buruhauste sortzen dizkio politika honek. Aurten adibidez, hainbat alokueretan (euskalduntzean ez ez du dirurik baliatuko, kasu) orain arteko egitasmoak ez dira beteko.

Noski, horrek kezka handirik sor-

Bernardo Atxagak Espainiako Kritika Saria irabazi berri du, «Gizona bere bakardadean» azken eleberriarekin. Idazle astea asteasuarrak arrakasta zabala erdietsi du obra honekin, eta liburuaren oihartzuna ere halamoduzkoa izan da. Errealismoaren haritik abiatu da Atxaga oraingoan, aurreko lanetan egindakoak alde batera utzi eta gaur egungora hurbilduz. Liburuaren erdarazko itzulpenak, duela gutxi plazaratu dena, Espainiako egunkari handietan lekurik jaso du eta horietan nabari daiteke euskal literaturaren 'punta' denaren itzalak betetzen duen lekua. Berarekin batera, Rikardo Arregiren «Hari hauskorrak» poesiak ere saritu ditu Espainiako Kritikoen Elkartek. Lehen liburua du Gasteizko idazle gazteak. Ez da baina, poesiarekin gertatzen denez, oharkabea pasatu.

tzen du ikusirik EKEk eman ezin dituen diruak ez direla beste inondik jasotzen. Ramuntxo Camblongek adierazi zuenez, «gure lan guztia, eta euskal kultura bera, mehatxatuak daude. (...) Duela 10 urtetik hona alderdi politiko guztiak euskal kulturaren suspertzearen aldeko mintzatu dira; gaur egun hargatik, bizirauteko baldintzen azpitik oso hurrin gabil-tza». Egoera beraz, larri eta estua da, nahiz eta urratsak eman.

Euskara bultzatu eta elkarteak egituratzea begiratuko du Txomin Hegiren lan taldeak aurtan. Batipat barnekaldeko kultur etxeen osasuna zainduko da, Ondarearen Egunari eutsiko zaio, eta Ipar Euskal Herriari buruzko filme bat burutuko du, besteak beste.

Urrats horietan antzeman daiteke EKEren ildoak aurrera doala. Euskal kultura, ordea, babes zabalagoen eske ari zaigu, egunerokoan beharrak ezin nabariagoak baitira.

J.J. Petrikorena

Doinu desafinatuak musika ikasketetan

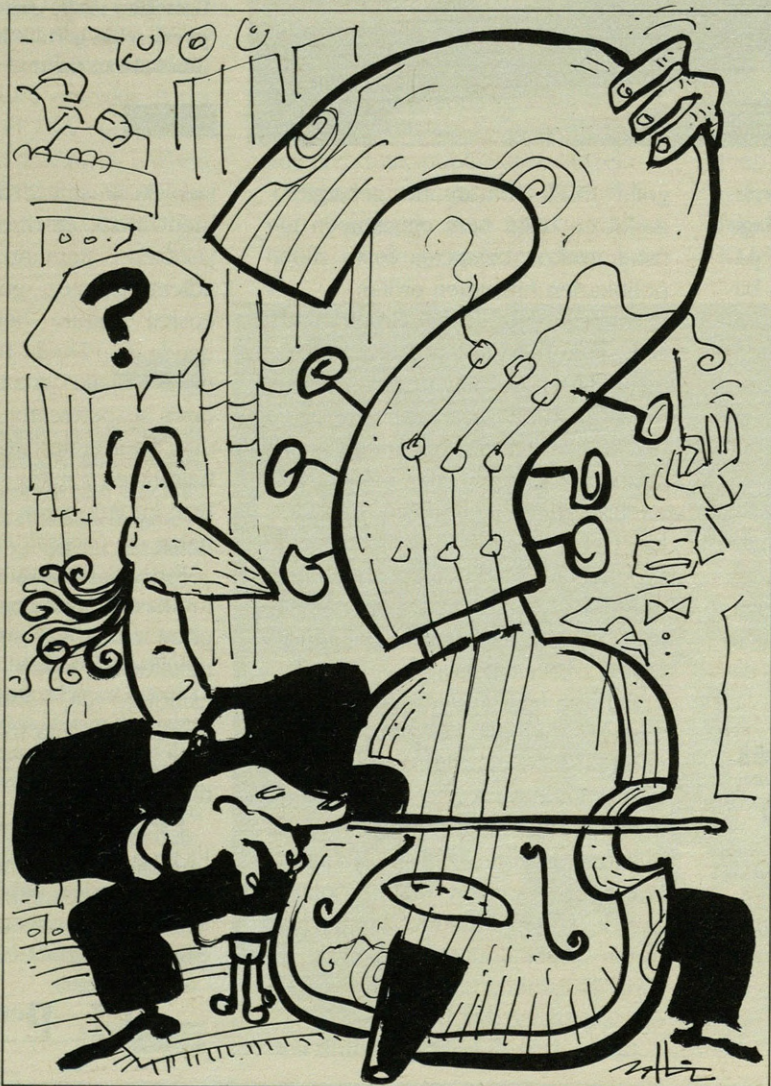
Euskadiko Orkestra Sinfonikoak Euskal Herriko goi mailako musika ikasleei zuzenduriko hamar beketatik lau besterik ez dira bete. Bekak hutsik geratzearen arrazoiak nahiz Euskal Herriko kontserbatorioetan ematen diren goi mailako musika ikasketak aztertu asmoz, Euskadiko Orkestra eta kontserbatorioetako ordezkari eta ikasleengana jo dugu, eta konturatu gara zenbait doinu desafinatu daudela goi mailako musika ikasketen inguruan.

GOI mailako ikasketak praktikaren bitartez sakontzeko aukera eman asmoz, ikastaro bereziak antolatuta ditu Euskadiko Orkestra Sinfonikoak Euskal Herriko kontserbatorioetako harizko musika tresna ikasleei zuzendurik. Beka hauen bitartez, Euskadiko Orkestraren entseietan parte hartzeko aukera eskaintzen zaie goi mailako musika ikasleei sei hilabetetan zehar, orkestrako bakarrarien eskutik ikasketak egiteko, eta zuzendariak hala erabakiz gero orkestraren kontzertuetan parte ahal izateko ere.

Baldintza desegokiak

Aurten martxan jarri da lehen aldiz egitasmoa harizko musika tresna —biolin, biola, biolontxelo eta kontrabaxua— ikasleei zuzendurik, eta emaitzek adierazten dutenez ez du arrakasta handirik izan: hamar beketatik lau besterik ez dira bete. Bekak hutsik geratzearen arrazoiak jakin asmoz, Euskadiko Orkestra Sinfonikoaren intendentea den Jesus Maria Agirre Lazkanorengana jo dugu: «Beka lortzeko aukera eskaini asmoz zabaldu genuen iragarria eta lau ikasleren erantzuna besterik ez dugu izan».

Eskatzen duen denbora dela medio beka onartzeak

Zalantza notak sumatu ditugu goi mailako musika irakaskuntzaren inguruan, ikasketak bukatu ondoren musikariek duten maila eta beren irtenbide profesionala aztertzen hasi garenean.

Donostiako Goi Mailako Musika Kontserbatorioko ikasleek ere, Euskal Herrian dauden bi orkestretan jarduteko aukera gutxi izaten dituzte ikasketak bukatu ondoren.

goi mailako ikasketak sei hilabetetan uztea dakarrenez, Donostiako ez diren ikasleentzat Donostiara joatea orkestraren entseietan parte hartu ahal izateko, eta ikasketa praktikoak diru saririk jaso gabe egin behar direnez, lau izan ezik ikasleek ez dute beka hauen bidez baldintza egokirik ikusi beren ikasketetan sakontzeko. Jesus Maria Agirre Lazkanok, Euskadiko Orkestrako intendenteak ez digu guzti honen inguruan adierazpenik egin nahi izan: «Guk bekak eskaintzea besterik ez dugu egin eta erantzun hori jaso dugu».

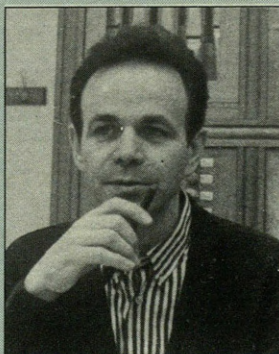
Eman diren lau bekak Baionako musika kontserbatorioko ikasleek jaso izanak, bertako irakaskuntza egokia dela adierazten duela esan digu Xavier Delette Baionako Musika Eskola Nazionaleko zuzendariorde eta goi mailako ikasleez osaturiko Baionako Gazteen Orkestrako zuzendariak. Donostiako Goi

Maximo Oloriz, Pablo Sarasate Goi Mailako Kontserbatorioko zuzendaria «Bertako musikariek ez dute oraindik hemengo orkestretan jotzeko nahiko mailarik»

ARGIA. Euskadiko Orkestra Sinfonikoak antolatutako hamar beketatik lau bakarrik bete dira. Eskasa al da kontserbatorioetan prestatzen diren goi mailako ikasleen maila?

MAXIMO OLORIZ. Hamar beketatik lau bete badira, orain dela hamar urte beharbada ez zitekeen bat ere beteko. Aurrerapena egon da baina argi dago mailak igotzen jarraitu behar duela.

Euskal Herriko musika maila musikalki garatuak dauden Europako beste zenbait herritako baino txikiagoa da. Azken urteetan aurrerapen handia izan da, baina oraindik ez gara iritsi beste zenbait

herrik duten mailara: Alemania, Ingalaterra, Frantzia, edo ekialdeko herriek, esate baterako, duten mailara. Hemengo orkestrek beti betetzen dituzte musikari postuak gu baino prestatuagoak dauden eta edozein prezioetara etortzeko prest dauden ekialdeko musikariek.

A. Bertako musikariek ez

dute hemengo orkestretan jotzeko nahiko mailarik?

M.O. Oraindik ez. LOGSE legeak beharbada gauza bat konpon dezake: kontserbatorioen barruan irakaskuntza profesionala eta profesionala ez dena elkarrekin bizitzea. Elkarrekin bizitzea denentzat baita kaltegarria. Zale maila nahi dutenei behar baino gehiago eskatzen zaie, eta profesional maila nahi dutenei askoz ere gutxiago eskatu eta ematen zaie. LOGSEk bi irakaskuntza mota bereizten ditu. Profesionala kontserbatorioetan emango da eta ez profesionala musika eskoletan. Denentzat izango da mesedegarri banaketa hau.

Kontrabaxu ikasketetako 7. maila egiten ari da Ainhoa Luzuriaga Donostiako kontserbatorioan:

«Gustura nabil ikasketak egiten baina irtenbiderik ez dagoela ikusten dut»

ARGIA. Ez duzu zure burua aurkeztu Euskadiko Orkestra Sinfonikoak antolatu duen bekaren bat eskuratzeko.

AINHOA LUZURIAGA. Ez. Sei hilabete dira, eta ez dute dirurik ematen. Lau

ordu dira egunero, eta gero ikasketak ere egin behar dituzu.

A. Baldintza egokiagoak balira gustuko izango zenuke Euskadiko Orkestrarekin jardutea?

A.L. Jakina. Zure kurri-

kulumerako baliagarria da, Euskadiko Orkestra Sinfonikoarekin praktikak egin dituzula agertuko delako bertan.

A. Ikasketak amaitu eta gero nola ikusten duzu etorkizuna profesional gi-

sa jarduteko?

A.L. Nahiko zaila. Euskadiko Orkestran denak kanpotarrak dira, musikari finkoak, orduan ezin duzu ezer egin. Bilboko orkestran ere aukera gutxi dago. Gustura nabil ikasketak egiten baina irtenbiderik ez dagoela ikusten dut.

A. Irakasle gisa ere ez?

A.L. Kontrabaxu irakaslerik ez dago. Musika eskolan kontrabaxua ez dute jartzen musika tresna bezala. Jenderik ez dagoenez ez dago kontrabaxurik ikastaroan.

Mailako Musika Kontserbatorioko ikasketa burua da Jose Ignacio Lopez de Luzuriaga, eta berak esan bezala arazo ekonomikoak izan dituzte ikasleek bekak hartzeko garaian. Oso interesgarri bezala ikusi ditu beka hauek baina tartean arazo ugari daudela aitortu digu Lopez de Luzuriagak. Euskal Herriko kontserbatorioak goi mailako musikariak sortzeko gai al diren galdetu diogunean, hau esan digu: «Estatu espainiarrekoak bezala, ez gehiago ez gutxiago. Hutsunerik egotekotan barizko tresnetan izango litzateke».

Maila eskasa

Sabin Salaberri Gasteizko Jesus Guridi Musika Eskolako zuzendariaren aburuz: «Ikasleek beren erritmoari jarraitu nahi diote, momentuz, goi mailako ikasketak bukatu arte, eta bukatzen dutenean ziur aski bat baino gehiago desiatzen

Baldintza egokiagoak izango balira gustura onartuko luke beka Ainhoa Luzuriagak.

egongo da horrelako auke-
rak izateko». Musika tresna
goi mailako ikasketetan
lantzeaz gain, ganbara mu-
sika eta harmonia ere jorra-
tzen dute ikasleek. «Ikastur-
tearen erdian guzti hori al-
de batera uztea izan da,
gure zentroko ikasleen ka-
suan, inor ez aurkeztearen
arrazoia. Ikasleek Euskadi-
ko Orkestra Sinfonikoan
gustura joko lukete, baina
ez ikasturtearen edian».

Arrazoi berak aipatu diz-
kigu Maria Pura Grañak,
Bilbon dagoen Juan Cris-
tomo de Arriaga Goi Maila-
ko Musika Kontserbatorio-
ko idazkari teknikoak: «Be-
ka bartzeko ikasleek nabiko
mailarik ez izana baino,
denbora arazoa izan da».
Dena den, maila ona duten
harizko musika tresna mu-
sikari gutxi daudela aitortu
digu Grañak. «Horregatik
daude bainbeste kanpotar
atriletan. Gabezia gaindi-

tzen saiatzen ari gara».
Hainbat urtetan musikariek
ikasketak bukatu ondoren,
profesional gisa jarduteko
irtenbiderik aurkitu ez izana
azpimarratu digu Grañak
gabezia azaltzeko garaian,

«orduan utzi zion jendeak
harizko tresnak ikasteari».

Desafinatuta dauden doi-
nuak aurkitu ditugu musika
irakaskuntzan, beken ingu-
ruan izandako afera da guzti
honen adierazgarri, eta za-

lantzak areagotu egin zaiz-
kigu ikasleek etorkizun
profesionalik ba ote duten
galdera eginez gero.

Joxi Goikoetxea

Profesional gisa
jarduteko
aurrean duten
etorkizun iluna
ikusirik, gazte
gutxi
aukeratzen
dituzte harizko
tresnak goi
mailako
ikasketak
egiteko garaian.
(Argazkia:
Xouse Simal).

GUERE IRRATIA

Euskaldunen irratia

Tel: 59 59 30 01

IRULEGI IRRATIA

Behe Nafarroko mahastia

Tel: 59 37 14 11

XIBEROKO BOZA

Xiberutarren bihotza

Tel: 59 28 29 87

Rafael Zulaika da Donostiako San Telmo Museoaren zuzendari berria

«Biltegi hutsa baino, museoek kultur proiektua izan behar dute»

Donostiako Kultur Udal Patronatuko Museoen arduradun nagusia izendatu berria, Rafael Zulaikak, besteak beste, aurrerantzean San Telmo Museoaren ardura izango du. Arte Historian lizentziatua, lehenago Bilboko Arte Ederretako Museoan, zabalkunde arloan 5 urtez, eta Donostiako Untzi Museoan arlo berean 3 urtez aritu da. Museoek bete beharreko funtzioa eta, oro har, museogintzaz duen ikuspegia azaldu digu ondoko elkarrizketan.

ARGIA. *Donostiako San Telmo Museoan zubi lana egitea tokatu zaizu.*

RAFAEL ZULAIKA. San Telmo aldaketa garaian dago. Eusko Jaurlaritza, Gipuzkoako Aldundia eta Donostiako Udalak sinatutako hitzarmenaren bitartez, jada gauzatutako lehiaketaren bitartez sei enpresak aurkeztutako proiektuen artean, urtebete barru inguru bat aukeratuko da museo berria egiteko. Beraz, Donostiako Udalak San Telmorekiko zein harreman izango duen ikusteke dago, baina ia ziur, oraingoa —bere esku erabat— baino txikiagoa izango da.

A. *Zeintzuk dira San Telmok dituen behar nagusiak?*

R.Z. Bi arlotakoak izan

daitezke: kanpora eta barrura begira. Barrura begira, konfiantza berreskuratzeko proiektu bat guztion artean osa dezakegu, jakinik urtebete edo epe laburrekoa izan daitekeela. Erreleboa ziurtatu behar dugu, beste proiektu zabalagoa laster

maila batean erruduna. Gizarteak —erabiltzaile gisa— ardura ere badu, eta bere ideia eta eskaerak helarazi behar ditu. Museoarekiko harremana eta eztabaida beharrezkoak dira.

A. *Museo berrien definitzioan, zein da zure ustez*

■ «Arloak nahasten dituen kultur ikuspegia aberatsagoa iruditzen zait; lehengo kontserbadurismo horretatik atera behar da kulturaren kontzepzioa» ●

etorriko zaigulako.

Kanpora begira, gizartearen ekarpenean konfiantza handia dut. Museoekiko egon ohi den irudi txar horretan gizartearen ere bada

atalik garrantzitsuena: zainketa, ikerketa ala zabalkunde lana?

R.Z. Hiruren arteko oreka behar da. Aldi berean, museoaren lana gehiago gizarte-

ratu behar da. Hala ere, ondarea da museoaren arima, eta horren gainetik egin behar da lan guztia.

A. *Museo baten baliagarritasun publikoa zeren araberatik neur daiteke?*

R.Z. Kultur arloan garrantzitsua da. Ez duela zailtasun jartzen. Eskolako lanean osagarria izan behar du. Museoak eskaintza zaindu behar du eta jendeak probetxua atera behar du. eta horretarako lehen aipatutako hiru atalak zaindu behar dira.

A. *Museoen artean elkarlana bideragarria izan daitekeela iruditzen al zaizu?*

R.Z. EAEn Eusko Jaurlaritzari dagokio lege berriaren bitartez hori burutzea. Oraindik ere, LHren bitartez, konpetentziak modu zabal batean diputazioei dagokie. Horrela, bada, gaur egun lurraldekakoek —diputazioen esku direnak— gehi Jaurlaritzarenekin —sail desberdinetakoak gainera—, udal mailakoek... inolako harremanik gabe dihardute. EAerako Eusko Jaurlaritzaren bitartez.

laritzaren Kultur Sailaren partaidetza handiagoa behar da. Bestalde, oraingoz ez dugu —Frantzian bezala— museo homologatuen sarerik, jabea edozeinena izanda ere... Sare hori elkarlana bideratzeko abiapuntua izan liteke.

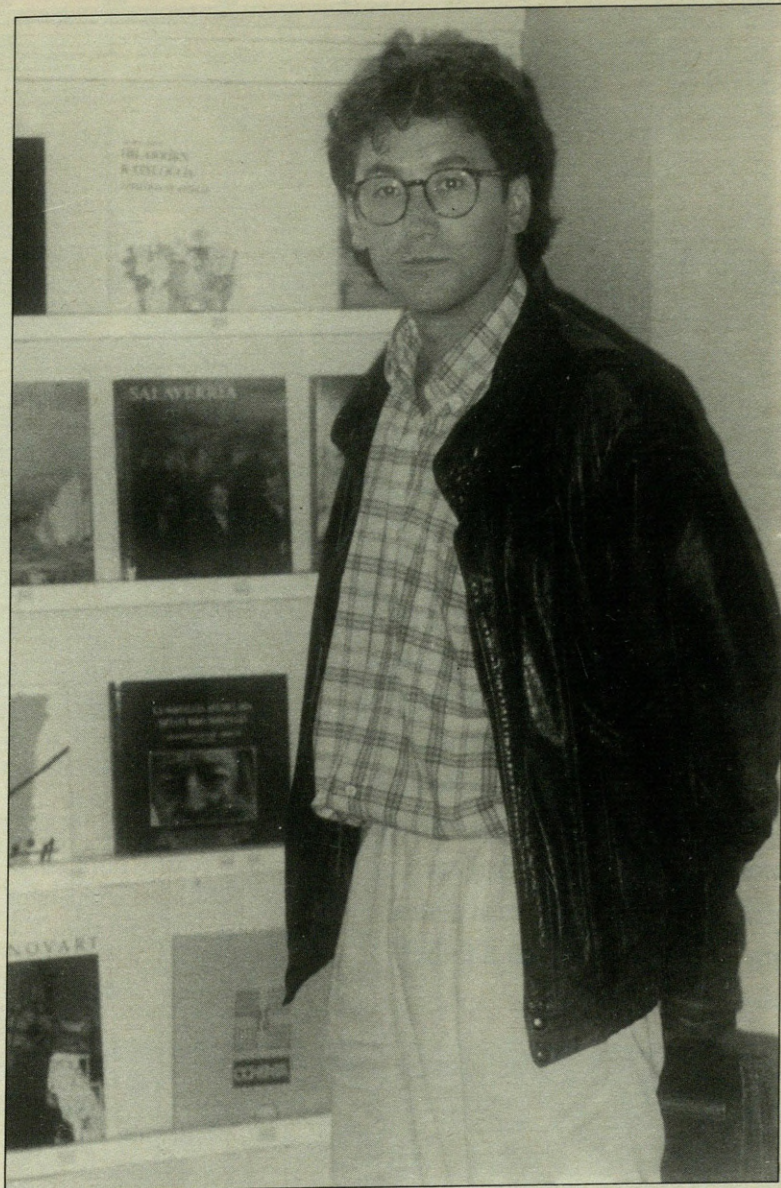
Euskal Herri osorako, berriz, hainbat lagunek Museoen Nazioarteko Kontseiluaren barruan euskal taldea osatu dugu, eta gure ekimen nagusia horixe da: museoen arteko elkarlana bultzatzea. Oraingoz Euskal Herriko museo guztien direktorio bat osatzen ari gara, eguneratutako datuekin, eta museo guztietara bidaliko dugu. Gobernu kanpoko erakundea denez, EAE, Nafarroa eta Iparraldeko museoak koordinatzeko aukera bat izan liteke.

A. Zeintzuk dira une hone-tan beharrezkoagoak: museo interdisciplinarrak ala gai baten ingurukoak bakarrik?

R.Z. Denak dira beharrezkoak. Nik interdisciplinartasun hori oso ontzat hartzen dut, beharrezkoa da gainera. Kultura gauza zabala da, gehiegi zehazterakoan pobretzen da. Arloak nahasten dituen kultur ikuspegia aberatsagoa iruditzen zait. Lehengo kontserbadurismo horretatik atera behar du kulturaren kontzepzioak.

A. Museoak ustez bizi diren marjinaltasunetik atera daitezten, zein litzateke jo-ratu beharreko bidea?

R.Z. Museoak aldatu eta gizartearentzat baliagarriak egin behar ditugu. Gizarteak daukan interesgunea k zehatz jakin behar ditugu. Gure arazoez hitz egin behar digu museoak. Zentzu honetan, ez bakarrik kanpoko atea, barrukoak ere irekita eduki behar ditu: mintegia,

«Museoen Nazioarteko Kontseiluaren barruan euskal taldea osatu dugu. Ekimen nagusia Euskal Herri osoko museoen arteko elkarlana bultzatzea da. Erakunde ez gubernamental denez, EAE, Nafarroa eta Iparraldeko museoak koordinatzeko aukera bat izan liteke».

liburutegia, berriztapen laboratoriora, biltegia... mezu zabalagoa eman behar du. Museoak ez dira biltegi hutsa, eraikuntza bat objektuak bere baitan dituen, baizik eta kultur proiektua izan behar dute museoek. Gaur egun, gizartean, behar hainbat eragiten ez badute

ere, hala ere, gauzak aldatuko direla eta epe laburrean askoz eragin handiagoa izango dutela uste dui.

A. Murrizketa garai honetan, Guggenbeimi dagokionez, baliabide eta lebertasunen arteko orekarik ikusten al duzu?

R.Z. Dagoeneko gaintitu behar dugu alde eta aurka egoteko garaia. Bertan dago, eta ondorioz, zentzu honetan ontzat eman behar dela uste dut. Bere tokia duela ez dut zalantzan jartzen. Hala ere, lehentasun aldetik, gehiegizkoa eman diotela iruditzen zait, jakinik

bestelako beharrak ere badaudela, eta oso nabarmenak, San Telmo esate baterako. Jarrera kritiko batetik ere, Gugenheimetik ikas dezakegula iruditzen zait, metodologia aldetik beritasunik ekarriko digute. Beraien esperientziarekin aberastu gaitezke, azken batean beraiek ere guregandik ikasten arituko direlako, eta gure errealitatearen zenbait atal ere ikertzen arituko direlako. Hor trukea egon daiteke, eta aberatsa gertatu.

■ «Museoekiko egon ohi den irudi txar horretan, gizartea ere bada erruduna» ●

Patxi Sarriegi

Martxoaren 24ean antzeztu zuen azkeneko aldiz Arteszenak «Kakatua berdea»

Kakatua berdearen oharkabeko hegaldia

Gipuzkoako Foru Aldundiak sortutako Arteszenak martxoaren 24ean taularatu zuen Iruñeko Gaiarre Antzokian «Kakatua berdea». Bere lehen ikuskariaren azken emanaldia izan da. Lau hilabete pasatu dira Gipuzkoako Teatro Publikoak lehen muntaia estreinatu zuenetik, eta obraren ekarpena zein izan den eta ikusleak sortzeko helburua gauzatu al den galdetu diogu antzerki munduko hainbat pertsonaiari.

GIPUZKOAKO Foru Aldundiak sortutako Arteszena zentroak azaroan estreinatu eta martxoaren 24ean taularatu zuen azken aldiz «Kakatua berdea». Lau hilabeteotan, 55 aldiz taularatu du muntaia Gipuzkoako Teatro Publikoak. Alde artistikoari erreparatuz balantze ona egin digu Maribel Belastegi zuzendariak: «Ikastetxeetan zehar bana-

tzea izan da egin dugun gauzarik garrantzitsuenak. Izan ere, 15-16 urteko 11.000 ikaslek inguruk ikusi dute «Kakatua berdea» antzezlanak.

Konpainia ezberdinetako 23 aktorek jardun dute ikuskarian, eta guztira pertsona inguruk parte hartu dute emanaldietan. Balia bide egokiak izan ditu Arteszenak obra prestatzeko garaian eta ondorioz aurrekontua handia izan da. «Txalogarria da Administrazioak diru publikoa antzerkira bideratzea. Gainera, Gipuzkoarentzat izan da diru-erria. Aktore, teknikari, banatzaile eta muntaiari lan egin dute enpresen artean banatu baita benetan dirua».

Ekarpen txikia

Etorkizuneko inbertsio bezala ikusten du Arteszena Orain taldeko partaide den Maribel Belastegik: «Oso interesgarria da 15-16 urteko gazteek oso baldintza onetan egindako antzerkia ikusi ahal izatea, publikoak behar duen etorkizuneko amua izan daitekeelako». Fernando Bernues-ekin batera Arteszenako zuzendari

Hanka-puntetan bezala igaro da «Kakatua berdea», bildutako iritzien arabera. (Argazkia: Ander Gillenea).

«Kakatua berdea» muntaian hainbat aktorek baldintza egokietan jarduteko aukera izan dutela azpimarratu digute jasotako iritziek. (Argazkia: Isabel Azkarate).

den Belastegik aipatu digunez, inkestak egin dira «Kakatua berdea» aurkeztu den ikastetxeetan, «eta ikusleen % 80 aurretik antzerkera sekula joan ez den jendea izan da». Aktore gisa parte hartu duen Ttamtaka taldeko Garbi Losadaren aburuz ere muntaia lortu du ikusleak bereganatzea, Berak esan digun bezala: «Haurrei asko gustatu zaie».

«Kakatua berdea»-ren ibilbideari buruz eskatu diogu iritzia Imanol Agirre antzerkilaria, eta berak komentatu digunez, «oharkabeen pasatu da esperientzia hau Euskal Herrian zehar. Hasiaren helburuak oso handiak ziren, baina kritikari nabiz antzerki jendearen artean obra bonek ez du inolako eraginik izan. Oso gutxi ekarri du euskal antzerkigintzara».

Gazteen artean ikusleak sortzea zen «Kakatua berdea»-ren helburu nagusia, baina Begoña del Teso zinema eta antzerki kritikariaren iritziz, «oharkabeen

igaro da ikusleen aurretik; benetako ikuslea, ordaintzen duena, ez da konturatu». Del Tesok gehitu digunez, «leku guztietan agertu da, istiluak izan dira, elkarrekin haserretu gara, baina beti bezala, burbuila batean bizitzen gara eta ikusleak ez dira konturatu».

Idoia Sagarazarentzat

tera obizko ordutegi batean».

Maite Agirrek nahiago du alde onak azpimarratzea: «Gure kide askok lan egiteko aukera izan dute oso baldintza onetan, eta hori oso garrantzitsua da». Hemen go gainerako aktoreek aukera bera izatea espero du Agirrek, «eta guztientzat

berezirik egin duenik». Ikusmina piztu duen ala ez jakitea zaila da Beobiderentzat: «Herriek eta ikastetxeek erraztasun handiak izan baitituzte diru aldetik obra ikusi ahal izateko».

Bederen-1 taldeko Patxi Santamariak ere agertu digu bere kezka: «Interesgarria da jakitea zertan gelditzen den proiektua, egiturarik sortuko al duen, jarraipenik izango al duen, zerbait finkoa izango al den, bere inguruan zerbait sortuko al duen... Benetan antzerki mundua bultzatzeko egitasmo izango den edo oztopo».

Arteszenak, honezkero, prestatu du bere bigarren ikuskaria, apirilaren 30ean Azkoitia estreinatuko duen «Amets beroak» dantza muntaia. Lehen saiaketa, «Kakatua berdea»-ren hegaldia, oharkabeen pasatu dela esan daiteke bildutako iritzien arabera.

■ «Benetako ikuslea, ordaintzen duena, ez da konturatu; oharkabeen pasatu da 'Kakatua berdea' ikusleen aurretik» ●

BEGOÑA DEL TESO

oso ezberdina da emanaldi bat antolatu, «jendeak aurkeztatzea joan nahi duen ala ez edo ikastetxeetako baurrak eramatea nabitaez. Horrela publikoa sortzen den? Haurrek erantzun beharko liokete galdera horri. Ea benetan gustatu zaie, eta 'Kakatua berdea' ikusi izanagatik itzuliko al diren obizko obra bat ikus-

ona izatea esperientzia». Antzeko ildotik agertu zaigu Olatz Beobide aktorea: «Lanpostuak sortu ditu txarrak izan diren hilabete hauetan. Hori da ondoen bete duen helburua, baina orain zer gertatuko da antzezlanean parte hartu dutenekin? Bestalde, alde artistikoari dagokionez ez dut uste inolako ekarpen

Joxi Goikoetxea

Apirilaren 16an izango da Barakaldo Antzokian Flaco Jimenez

Mugen gaineko soinu mehea

Asteartean Donostiako Victoria Eugenia jo ondoren, larunbatean izango da Barakaldo Antzokian Flaco Jimenez, 'tex-mex' musika mundu osoan ezaguna egin duen soinu jolea. Texas eta Mexiko arteko mugaren inguruan landutako musika bada ere, muga guztiak gainditu ditu Flaco Jimenezen eskuetan.

IRAGAN urtean bisitatu gintuen, eta aurten ere Barakaldo Antzokian joko du Flaco Jimenezek. Bera da *tex-mex* estiloaren bultzatzaile nagusia, berari esker egin baita musika estilo hau ezaguna mundu osoan.

1976. urtetik aurrera, grabaketa eta bira ugari hartu dute elkarrekin Flaco Jimenez eta Chris Cooder-ek. (Argazkia: Chris Strachwitz).

Izenak berak adierazten duen bezala, Texas eta Mexikoren arteko mugan lantzen da San Antonio hiria gune nagusitzat duen musika. Akordeoia, baxua eta bateriaz landutako estilo honek Texaseko erritmoak eta doinu europarrak —XIX. mendean etorkin europarrek Texasera ekarri zuten *polka*, hain zuzen—

nahasten ditu. Dena den, musikak ez dauka mugarik Flaco Jimenezen aburuz: *«Musikak sentimendua izan behar du, odolak bere kasa hitz egiten du. Ikusleen bibotzera iristen saiatzen gara. Country, rock-and-roll eta musika zabarrak jo ditzakegu, orainaldia eta lehenaldia nabastuz»*.

Etxeko giroa lagun izanik, artean oso gazte zela murgildu zen musika munduan Leonardo «Flaco» Jimenez. Bere aita, Santiago Jimenez, Texaseko akordeoia lantzen zuen musikaria zen, eta aitak auzuneko haurrei akordeoia jotzen erakusten zien bitartean ikasi zituen tresna honen ezkutuko muinak Flaco-

David Garcia, Oscar Saldivias eta Max Donnyren laguntzaz arituko da Flaco Jimenez Barakaldon apirilaren 16an.

Santiago anaia ere akordeoilari ezaguna da San Antonion.

Los Caminantes taldeko partaide bezala eman zituen lehen urratsak Flaco Jimenezek. Urtebete berandua go burutu zituen lehen grabaketak Leonardo Jimenez izenpean, baino laster hartu zuen bere aitaren ezizena: «Flaco». Pixkanaka aitaren eraginez hasieran jorratu zituen doinuak alboratzen hasi, eta jazz erritmoak lantzerako jo zuen. «Polka», *bals* eta *rantxerez gain musika* gehiago jo daitezkeela konturatu nintzen. Gauza asko egin daitezke biru teklatu dituen akordeoi diatonikoarekin. Jendeak uste zuen akordeoi hau teklatu bakarra edo birentzat egina zegoela, baina jazz edo

mugimendu kromatikoak egiten hasi nintzen, eta estilo ugari grabatzen musikari ezberdinekin».

60ko hamarkadan arrakasta handia lortu zuen Jimenezek *tex-mex* estiloko

berak Bob Dylan, Augie Meyers eta Dr. John bezalako musikari ezagunekin batera. 1976tik aurrera, sarritan jo izan du Ry Cooder gitarrajole ospetsuarekin. Hauxe dio Cooderrek Flaco

Grammy saria irabazi zuen 1987an; 90eko hamarkadaren hasieran arrakasta handia izan zuen Montreux-eko Jazzaldian, Texas Tornados taldea sortu eta bi disko grabatu zituen beraiekin; eta guztira 60 disko inguru egin ditu bere ibilbidean zehar. Duela ez denbora asko argitaratu zen bere omenez «Patners» diskoa. Ry Cooder, Stephen Stills, Linda Ronstadt, Dwight Yoakam, Emmylou Harris edo Los Lobos bezalako izen ospetsuek parte hartu zuten grabaketa honetan, *tex-mex* mugako soinuaren bitartez muga guztiak gainditu dituen Flacori omenaldia egin asmoz.

■ «Musikak sentimendua izan behar du; odolak bere kasa hitz egiten du, ikusleen bihotzera iristen saiatzen gara» ●

pieza askori esker. Hamarkada honen erdialdean Texasetik ateratzen hasi eta Estatu Batuetako hainbat hiritan jotzen hasi zen: Chicago eta Los Angeles, besteak beste. Horrela, 1971n, «Doug Sham & Band» diskoan parte hartzerako gonbidatu zuen Doug Shamek

Jimenezi buruz: «Zorte handia izan da niretzat Flaco ezagutu eta berarekin parte hartzea grabaketa eta biretan. Musikari bati gerta dakioken gauzarik onena da benetan ezberdina den norbait ezagutzea».

Hainbat filmetako musikak sortu ditu Flacok,

Joxi Goikoetxea

APIRILAK
15

■ MANUEL LEKUONA BERTSO-PAPER LEHIAKETA

ZABALIK dago **On Manuel Lekuona VII. Bertso Paper Lehiaketan** parte hartu ahal izateko izen-ematea. Oiartzungo **Bertso Astea 94** ekitaldiaren barruan antolatutako sariketa, eta parte-hartzaileen lanak bi sailetan banatuko dituzte antolatzaileek: gazteak —16 urtera bitartekoak— eta helduak —16 urtetik gorakoak—.

Partehartzaile bakoitzak idazlan bat baino gehiago bidal ditzake baina lau baino gehiago ez, eta gutxienez sei bertsoak eta gehienez hamabik osatuko dute lan bakoitza. Bertsoek berriak izan behar dute, lehendik argitaratu ez direnak, eta maiatzaren lehen baino lehen heldu behar dira Oiartzungo Udaletxera. 20.000 pezetakoa (870 libera) izango da lehen saria gazteen sailean, eta 100.000 pezetakoa helduen sailean. Lehiaketari buruzko informazio gehiago nahi duenak 49 24 63 telefonoan lor dezake.

APIRILAK
15

■ BRANKAN TALDEA ANDOINGO GAZTETXEAN

ZENBAIT kantaldi eta bideo emanaldik osatzen dute Andoingo gaztetxeak apirilerako antolatutako ekitaldi egitaraua. Besteak beste, Karkaxa eta Brankan taldeek joko dute apirilaren 15ean, Andoingo Talde Antimilitaristak antolatutako insumisioaren aldeko kantaldian. Biharamunean, **Beltzez** eta **Heriotza** taldeak arituko dira.

APIRILAK
16

■ «MISERABLEAK» VICTORIA EUGENIAN

DONOSTIARA ekarriko du «Miserableak» ikuskitzuna «Festaroa 94» ekimenak. **Bergarako Orkestra Sinfonikoko 65 musikari** eta aktore gisa diharduten beste 50 pertsonak prestatu dute Victor Hugoren eleberrian oinarritutako muntaiak, eta gaueko 10.30etatik aurrera ikusi ahal izango da larunbatean Victoria Eugenia Antzokian.

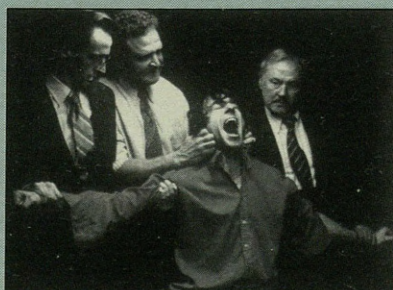
B E G I B E L A R R I Z I N E M A

Aitaren izenean, izanaren egia ahaztuta

GUILFORDEKO lauren kasua zine-maratzeak ez zirudien batere lan erraza, zaurietan hatza sartzeak askotan ez baitu onik egiten. Baina Jim Sheridanen filmeak Europan jaso zituen kritika onak ikusita, saioa hain txarra ere ez zela izan pentsa daiteke.

Eta hala da, filme ona egitea lortu baitu, interesgarria eta aspertzeko betarik ematen ez duena. Horretan, Daniel Day-Lewis, Gerry Colon atxilotuetako baten papera jokatzen duen aktoreak, eraginik izan du, kalitate handiko aktorea dela azalduz.

Baina errealtatean oinarritutako filmea izateko, bazeuden sinesgarritasuna kentzen zioten hainbat gauza, hain zuzen, errealtatean gertatu ez zirenak. «The Marguire Seven» bezala ezagunak diren Gerry Colonen zazpi senitarteko atxilotu zituzten garai ho-

«IN THE NAME OF THE FATHER».

ZUZENDARIA: JIM SHERIDAN.

ANTZEZLEAK: DANIEL DAY-LEWIS, EMMA THOMPSON, JOHN LYNCH.

netan, hauen artean aita. Filmean elkarrekin epaitzen dituzte, baina benetan epaiketak bananduta eman ziren. Bestetik, Guilfordeko lauren askatasuna lortzerako orduan filmean Gareth Peirce abokatuak jokatzen du

paperik garrantzitsuenak, eta abokatu hau kasuan aritu bazen ere, pausorik garrantzitsuenak Alastrai Loganek eman zituen. Bestetik, lauren askatasuna lortzeko frogaren garrantzitsua abokatuak ustekabearen lortzen duela azaltzen da filmean, baina hau ez zen horrela izan. Azkenik, Gerry Colon eta bere aita espetxean ziegia berean egoten dira ia filme osoan, errealtatean askotan espetxe berean ere ez egon arren. Guztia hori helburua aita-semeen erlazio aldakorra azaltzea omen, Sheridanek azaldu duenez, baina hori egiteko errealtatearekin jokatu du; joko arriskutsua. Horretarako beste edozein istorio kontatzea zezakeen, historia direnak alde batera utzita.

AITZIBER YARZA

APIRILAK
17

■ ARROYOREN 32 KOADRO BILBON

EDUARDO Arroyo margolari madrildarraren 32 koadro ikus daitezke apirilaren 17ra bitarte Bilboko Arte Ederretako Museoan. **610 metro karratuko azalera** duen areto berria zabaldu du museoak erakusketa honen bitartez, eta bertan artistak 1963tik 1993ra bitarte egindako neurri handiko margoak biltzen dira.

Pop-art espainiarraren aitzat hartzen dute adituek Eduardo Arroyo, besteak beste, Bilboko Arte Ederretako Museoan egunotan ikus daitezkeen margoak direla medio.

APIRILAK
18

■ URRUZUNO LITERATUR LEHIAKETA

IRAKASKUNTZA Ertaineko ikasleei zuzendurik kudeatu du Euskal Autonomi Elkarte Hezkuntza Sailak Urruzuno Literatur Lehiaketa. Parte hartu nahi dutenek datorren astelehena baino lehen aurkeztu behar dituzte idazlanak helbide honetan: Eusko Jaurlaritza (Hezkuntza), Euskara Zerbitzua-Urruzuno Lehiaketa, Wellingtoneko Dukearen kalea 2, Gasteiz, 10101.

Bi sailetan banatuko dituzte antolatzaileek 1993-94 ikasturtean Irakaskuntza Ertaineko ikasketak egiten ari diren partehartzaileen lanak: lehenengoa, BBBko 1. eta 2. mailak, LHko lehen gradua eta IEeko lehen zikloa; eta bigarrena BBBko 3. maila, UBI, LHko bigarren gradua eta IEeko bigarren zikloa.

APIRILAK
20

■ PORTUGALDARREN BIDAIK EIBARREN

DONOSTIAKO Potugaleko Kotsulak eta Eibar-ko Udaletxeak antolatu dute «**Portugaldarren bidaiak eta zibilizazioen arteko topagunea**» izenburua duen erakusketa.

Apirilaren 20ra arte ikusi ahal izango dira Eibarko Udaletxeko kultur aretoan, portugaldarrek Amerikara itsasontziz egin zituzten bidaiak eta Amerika kultura ezberdinen topagune izan zela adierazten duten artelanak.

APIRILAK
22

■ IKASTAROA ARTELEKUN

APIRILAREN 20an amaituko da bi egun lehenago Artelekun hasiko den «**Irudimenezko bidaiak tradizio modernoaren barrena**» ikastaroa. Historiarekin baino kontakizun estetikoarekin lotura handiagoa du Artelekuk eta EHuko Filosofia Fakultateko Etika eta Estetika Sailak antolatutako ikastaroak, dohainik parte har daiteke bertan, eta Simon Marchan Fiz da arduraduna.

AMA SAY taldea arituko da AEKren alde antolatuko den «Gaupasarock» jaialdian. Apirilaren 22an gaueko 10etatik aurrera izango da kantaldia Bilboko Erakustazokan, eta Ama Say laukoteaz gain Piztiak, Julio Kageta, Zarama, Exkixu, Bizkar Hezurra eta MCD taldeek joko dute. 1.000 pezetaren (45 libera) truke lor daiteke aurretik sarrera eta 1.200en leihatilan bertan.

APIRILAK
23

■ MASKARADAREN 'MONSTRUOAK' URRETXUN

AURREKO urteetan antolatu izan duten antzerki astea egin ordez, hilean behin emanaldia eskaintzea erabaki dute Urretxu eta Zumarragako udalek. Horrela, «**Monstruo sakratuak**» obra antzeztuko du Maskarada taldeak apirilaren 23an Urretxuko Pagoeta Antzokian.

APIRILAK
24

■ ZUGASTIREN LANAK REKALDE ARETOAN

AITOR Zugasti eskultoreak azken hamabi urteotan burutu dituen lanak ikus daitezke Bilboko Rekalde aretoan apirilaren 24a arte. «Lan egiteko prozesuak» zikolaren barruan kokatzen da Zugastiren bilduma.

LIBURUAK

**«EUSKO LEGEBILTZRRARI
TXOSTEN BEREZIA.
1992-1993». ARARTEKOA.**

336 or.

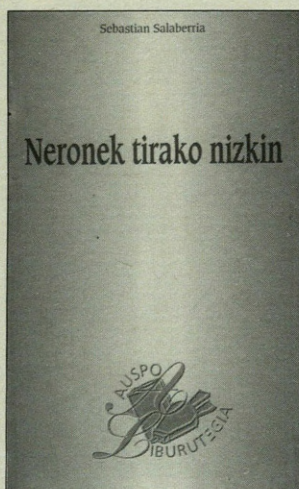
ARARTEKOA aipatu bi urte horietan eginiko lana eta lorturiko emaitzen berri eman zuen Legebiltzarrean. Txosten honek, beraz, bi urteko lan horien bilduma da eta EAEko gizartearen kezka nagusiak biltzen ditu, gai eta garrantziaren arabera emanak. Ondoren helburuak eta metodologia zehazten dira ■

**«SOZIOLINGUISTIKA
MATEMATIKOA». JOSE LUIS
ALVAREZ ENPARANTZA ETA
XABIER ISASI. UDAKO
EUSKAL UNIBERTSITATEA.**

205 or.

EGILEEN beraien esanetan, lan honetan eskolak ematerakoan erabiltzen duten materiala baino ez dute bildu eta jorratu. Euskararen ezaguera mailatik kale erabilpen neurketa zuzenera iristen den azterketa da. Euskaldunon jokaera elebiduna planteatzen da, eta ondorio gisa euskaldunon arteko euskararen aldeko ja-

rrera sendoa sumatzen dela esaten digute egileek. Beraz, lan hau interesgarri izan daiteke hizkuntz politika bat aurrikusteko ■

**«NERONEK TIRAKO
NIZKIN». SEBASTIAN
SALABERRIA. AUSPOA. 179 or.**

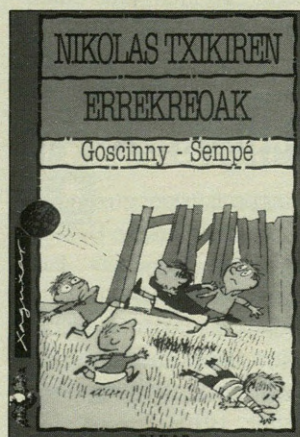
LAN honen bigarren argitalpena da, lehenengoarekin 1964ean Agora saria irabazi baitzuen egileak. Haur, gazte eta gerrako garaietako kontuak bildu dira hitz lauzko lan honetan. Garai bateko gertakizunen testigantza da, bizipenen sentimenduez kontatua ■

**«EGAN. AURKIBIDE
NAGUSIA, 1948-1992».
EUSKALERRIAREN
ADISKIDEEN ELKARTEA.**

132 or.

TARTEKA beharrezkoa izaten dute urte luzetan kale-ratzen diren aldizkariak beren jardueraren berri ematea. Eta etapa berri honen hasieran, bizpahiru ale kaleratu eta gero, aldizkaria sortu zenetik bertatik bildu

diren artikulu eta ikerketa guztien berri ematen da, alde batetik egileen arabera eta bestetik gaiaren arabera sailkatuta ■

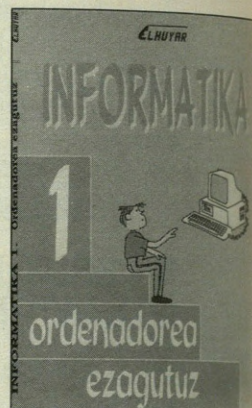
**«NIKOLAS TXIKIREN
ERREKREOAK».
GOSCINNY-SEMPE.**

**ITZULTZAILEA: RAMON
AGIRRE. ELKAR. 147 or.**

NIKOLAS Txikiren abenturak ezagunak dira herrialde guztietako haurrentzat. «Asterix-en egileak eginga, Elkar argitaletxeak dagoeneko zenbait lan kaleratu ditu. Eskoletako atsedendian zein bihurrikeria egiten dituzten kontatzen zaigu, oso modu atseginean n

**«JAZTEN». AED. 1993.EKO
URRIA. 7, 8 ETA 9. ZENBAKIAK.**

ARRASATE Euskaldun Dezagun elkartearen 10. urteurrenean egin ziren ospakizunak bildu dituzte hiru ale hauetan. Azken biak aurkezturiko txostenak ematen dituzte ezagutzera eta lehena, AEDren inguruko balantzeak egiteko presatua izan da ■

**«INFORMATIKA 1.
ORDENADOREA
EZAGUTUZ». I. EGUREN, O.
ELORRIETA, M. IRURTIA ETA
R. MUÑO. ELHUYAR. 109 or.**

OINARRI oinarritzko kontzeptuak biltzen dira lan honetan, informatika edozein alorreko erabiltzaile berriak informazio horretaz jabetzeko. «Writing Assistant»-da lehen aplikazioa eta bestalde, Elhuyarrek liburu sail berria osatzeko asmoa du arlo honetan ■

**«EUSKAL
ARRANTZA-FLOTAREN
AURKIBIDEA 1992». EUSKO
JAURLARITZA, NEKAZARITZA
ETA ARRANTZA SAILA. 62 or.**

ITSASONTZIEN zerrenda hutsa baino, azterketa honen bidez euskal flotaren bilakaera (1985etik 1992ra) eta azterketan jarraituriko metodologiari buruzko xehetasunak ematen dira ■

**«OKOA»
HIRUHILABETAKARIA.
OKOA KULTUR ELKARTEA.**

GASTEIZTIK datorkigu kultur aldizkari hau. Bere helburua, hitzaurrean azaltzen

denez, arabarrei euren sus-
traien berri historikoa ema-
tea da, gaur egun lurralde
horri buruz baina barne-
bernetik jaurtitzen diren
gaizki-erabiltze, manipula-
zio eta gezurrei aurre egite-
ko. Hori dela eta, lehen zen-
baki honek historiaren sus-
traietara zuzentzen ditu be-
giak eta Araba bere inguru-
nean kokatzen saiatzen da,
bertako endak zehaztuz,
euskalduna noiztik den
esanez... Argitalpen elebi-
duna da n

POSTARIAK BETI DEITZEN
DU MILA ALDIZ. ANDREU
MARTIN-JAUME RIBERA.
ITZULTZAILEA: IÑAKI
UGARTEBURU. ELKAR. 164 or.

SILVIA izeneko neska baten
izenean mutil-bilako iragar-

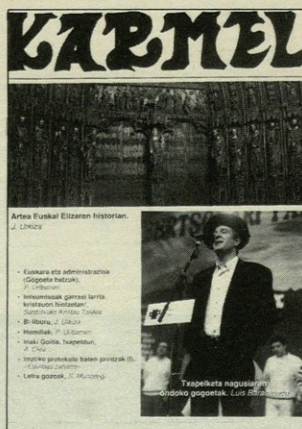
kia jarri dute egunkarian.
Hasieran txantxa hutsa di-
rudien arren, gauzak okertu
eta denetatik gertatzen da:
bahiketak, lapurretak... Ha-
mahiru atal ditu istorio ho-
nek ■

«DONOSTIALDEKO
INDUSTRI PLANOA».
GIPUZKOAKO FORU
ALDUNDIA. EKONOMI SAILA.

319 or.

DONOSTIA eta inguruko
herrietan barreiatuak dau-
den industrialdeetan indus-
tri jarduera duten enpresen
zerrenda eta sailkapena egi-
ten da azterketa zehatz ho-
netan, jardueraz eta herriz
herri sailkatua. Bide batez,
aurrerantzean ere lan hau
egiteaz arduratuko den en-
presa baten aurkezpena

egiten zaigu, Urbiker en-
presarena, alegia ■

«KARMEL». MARKINAKO
KARMELDARRAK. 1994.EKO
URTARRILA-MARTXOA. 207.
ZENBAKIA. 112 or.

BERTSOLARI Txapelketa
Nagusiaren ondoren hain-
bat gogoeta egiten ditu Luis

Baraiazarra adituak. Gizar-
tea alorrean, intsumisioaz
eta euskararen erabilpenaz
administrazioan artikulua
bana kaleratzen dira; litera-
tur sorkuntza, liburu aipa-
menak eta kritikak... eta ar-
tea euskal elizaren historian
dira zenbaki honetako gau-
zarik interesgarrienak ■

«ZUMALAKABERRI».
ZUMALAKARREGI
MUSEOA-GIPUZKOAKO FORU
ALDUNDIA. 1994. 1. ZENBAKIA.

ORMAIZTEGIN kokatuta
dagoen Zumalakarregi mu-
seoa eta bere inguruan an-
tolatzen diren bisitaldi, fon-
doak zabaltzeko ahalegin,
historia alorreko kolabora-
zio eta abarren berri ema-
teko argitaratzen hasi dira,
elebidun ■

B E G I B E L A R R I

L I B U R U A K

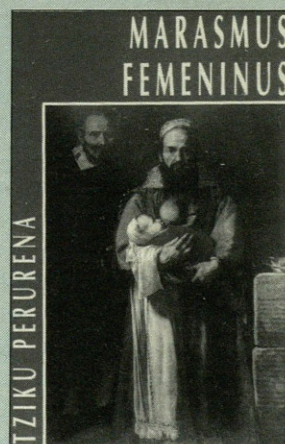
Aipatzeko gogorik gabe

AIPATZEKO gogorik gabe irakurtzen
ditugun liburuak ere badira Euskal
Herrian, ez pentsa, herri hau, zen-
baitek diotenaren salatzeke, oso nor-
mala baita. Iritzi frangotako idazkiak
argitaratzen dira eta hautua egin de-
zakegu. Iritzia mihiperatu zaigu, bai-
na gaurkoan, boterean dauden eta
hauen mutil diren idazleen iritzi az-
karrenak beti ahulenaren kontra bi-
deratuak direla ohartzen gara. Hori
berdin normalitate baten seinale izan
daiteke.

Orain arte gustatu ez zaizkigun edo
guretako interesik gabeko liburueta-
rik ihes egin dugu, gainerako obra
argigarri aski baita lerrootara ekartze-
ko. Egun ordea, «Marasmus femeni-
nus» hura eskuartearen dugula, ez dugu
dirudienez eskapatzerik eta hain
irresponsableki daramagun bizitza
honetan, erresponsabilitate zenbai-
ten hartzea komeni zaigu.

Azken denbora hauetan harrigarri
da euskararen Euskal Herri Libre
amestuaren —irriz ari dira ainitz bai-
na tanpis— aurka erabiltzeko dagoen
joera. Sektarismoetarik aldentzeko
aitzakiaz asmamena bera —oi ze
ahulezia— debekatu nahi digute,
idazle eta irakurle bezala. Gure uste
apalean —hain apala dagoeneko—
ez dezakegu euskara luraren zirika-
tzeko erabil, are gutiago euskal lur
honen jendetzaren erdia baino gehia-
go moldatzen duen emakumearen
entearen mespretxatzeko bideen
irekitzeko. Aldi honetan, nola iragan
mendeko apezten literatura bortitza-
ren eta hertsiaeren kasuan, ez gaitu
euskararen aberastasunak eta eus-
kararen aberastasun erranaren geri-
zapean geratzen den fazismo kutsuak
itsutu behar.

Berlingo horma eroriz geroztik
haizea itzulikatzen ari da eta kultur-

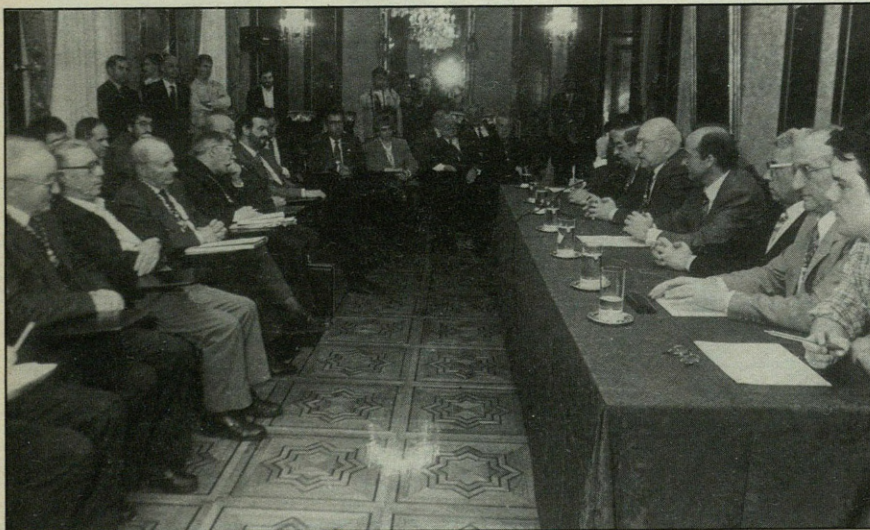
«MARASMUS FEMENINUS». PATZIKU
PERURENA. ELKAR. 295 or.

ekoizleek ahanzten dute beti ere bo-
rrokatzekoa dena estadoetarik jasai-
ten dugun zapalkuntza dela, ez eta
jende xeheak irauteko eta aske irau-
teko egiten duen indar xumea.

That is done eta kitto.

ITXARO BORDA

T E I L A K

■ EUSKALTZAINDIAK HOBETSIAK

EUSKALTZAINDIAKO Gramatika Batzordeak euskara batuari begira hainbat proposamen egin ditu, datorren urrian egingo den Batzarrean erabakitzeko asmoz. Hauek aipagarrienak: 'au' diptongoan bukatutako hitz oro bokalez bukatutakoak bezala deklinatuko dira ('gau' salbuespentzat hartu da). Adizlagunen alorrean, 'betirako', 'etzirako', 'luzarorako' moduko formen aurrean, 'betiko', 'etziko', 'luzaroko' hobestea erabaki du. 'Izan ezik' juntagailua bestalde, 'ezik' soila baino zuzenagoa dela dio. Aditzetan, 'deitu dut' eta 'deitu diot' maila berean jarri ditu, eta 'egingo nukeen' edo 'egingo nuen' biak zuzenak direla adierazi du. Hainbat esamolde ere jorratu ditu: 'topikoa bihurtu' ('topiko' hobetsiz), 'bazkaria eta gero' (bazkaldu), 'bost pezetatan garestitu' (bost pezeta), eta abar. Hauek gain, datak eta orduak adierazteko moduak, 'edo' eta 'ala' nola erabili, eta beste landu dira Gramatika Batzordean.

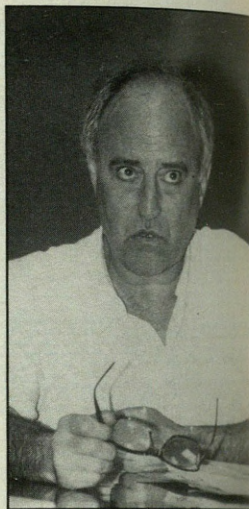
■ 'ETXETIK PLAZARA'

IKA euskalduntze-alfabetatze erakundeak «Ttipi-ttapa» aldizkariarekin batera «Etxetik Plazara» gehigarri didaktikoa plazaratu du, «euskaraz irakurri eta idazteko ohiturarik ez duen edozein pertsona euskaldunengana iritsi asmoz». Hilean behin banatuko da, Bortziriak, Goizueta-Arano, Maleurreka, Baztan nahiz Leitzaldean. Zortzi orrialdez osatua dator IKaren gehigarria.

■ HABE EUSKO LEGEbiltzarrean

GASTEIZKO Gobernu Kontseiluak HABEko lau euskaltegiak ixteko hartu zuen erabakia Eusko Legebiltzarrerara eramateko konpromezua hartu dute EA, EUE eta PSE-EE alderdiek. ELA eta LAB sindikatuek beren aldetik ere, erabakiaren guztiz aurkako adierazpenak egin dituzte, «erakutsi duten ikusmolde honek euskalduntze-alfabetatzearen pribatizazioa» dakarrela adieraziz.

E R R A N A K E R R A N

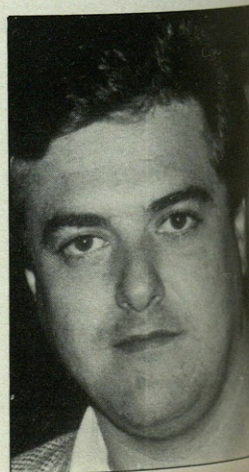

«Beharrezkoa da Musika Euskal Artxibategi Nazionala sortzea».

Jose Luis Ansorena,
musikaria.
El Mundo, 94-IV-6.

«Anje Dubalderi egin diotenak ez dauka izenik. Kulturaren izenean eta kultura zuzpertzegatik bere sosa ateratzen duen Tomas Uribeetxeberria jaunak, Herriz Herri zirkuitutik kendu egin du faszista kutsua duen erabaki bat indarrean ezarritz».

Hasier Etxeberria, idazlea.
Jakin, 1994eko urtarrila-otsaila.

TXUTXU - MUTXUKA

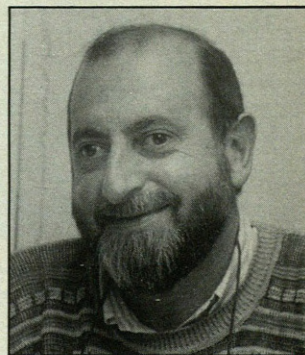
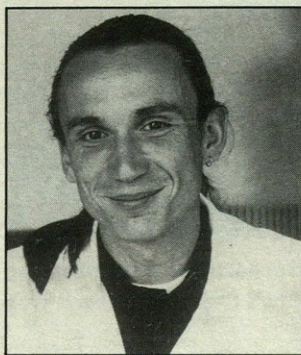
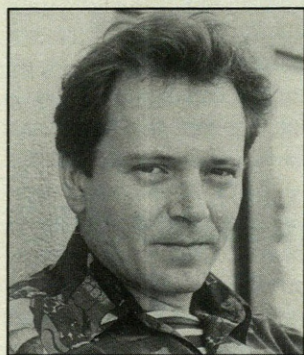
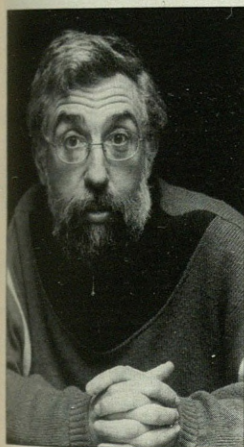
ABESBATZEN FESTA

GIPUZKOAKO Abesbatzen Elkartea festa handia antolatzen ari da. Azaroaren 20an egingo da, Donostiako Anoetako Belodromoan, eta okasiorako, Francisco Escudero musikagileak Joxemiel Barandiaranen hainbat idatzitan oinarrituriko obra prestatuko du, bi mila gaztek abestuko dutena. Honezaz gain, Bizkaia, Nafarroa, Araba eta Iparraldeko abesbatzak ere izango dira.

«Nere ustez, eta idazleen merezimendu literarioak ezertan gutxiestu gabe, pastoralen generoa komunikazio testualatik ari da ibes egiten, entzun ikusteko espektakuloa bilakatzeko; opera bezala, non testoa ez konprenitzeak ez dio ezer kentzen eta konprenitzea espezialisteentzat gelditzen den».

Emilio Lopez Adan, idazlea.
Maiatz, 1994ko martxoak.

NOR - NORI - NORK

ENEKO OLASAGASTI

eta Carlos Zabala «Maite» beren estreinako filmean filmaketan ari dira. Euskal-kubatar produkzio honek bi euskal enpresariren (Jose Ramon Soroiz zein Agustín Arrazola) negozioak eta gehiago... kontatuko ditu, komediaren haritik. Euskal Herrian eta Kuban beteko dituzte irudiak. Euskal zinemagintzaren irudi berriok angulak eta puruak bezain asegarriak gertatuko ahal dira ●

CLAUDE IRURETAGOENARI

dantzak pozik ematen dio, eta horren adibide, bere esku aurkeztu berri den «Xirula-Mirula» ikuskaria, haurren mundu fiktizioa ispilatzeraz datorrena, dantza, solasak eta hitzak tartekatuz. Baionan taularatu zen lehen aldiz, 100 bat haurren parte hartzeaz. Ohiz kanpoko lan artistikotzak jo du zuzendariak, galtzen ari den mundu horren doinuak aldarrikatzen dituen heinean ●

EUGENIO AROZENAK

Xabier Mendiguren Elizegi eta Pello Esnalekin batera, Katalunia, Galizia eta Euskal Herriko hizkuntza eta literaturen gaineko VII. Jardunaldietan parte hartuko du Madrilen, apirilaren 21 eta 22an. Madrilgo UNED nahiz Unibertsitate Complutensek antolatu ditu jardunaldiok eta herriotako errealitatea aztertzeraz datoz, aurki daitezkeen lerro korapilatsuenak elkarrekin askatzeko ●

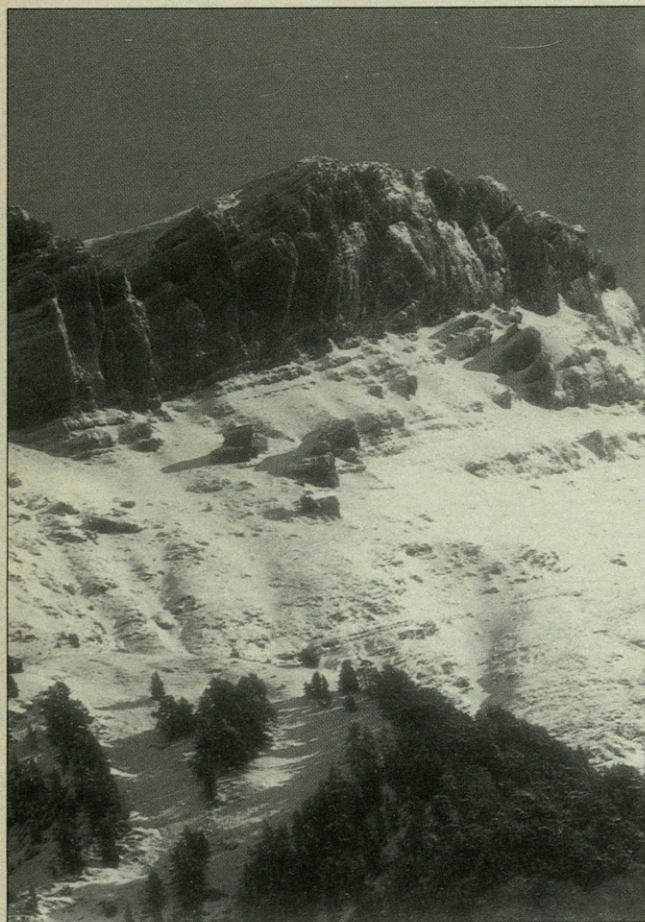
«Zinemaren gaia guztiz alde batera utzita daukat, bilda baitago; telebista iritsi zenean hil zen».

Pio Caro Baroja,
zinemagilea eta idazlea.
Deia, 94-IV-3.

«Ez da erremediorik gabe elkarte bakarra egon behar, baina orain arte elkarte bat egon da eta jendeak bertan lan egiteko gogoak duela ikusita, nire ustez ez zegoen beste elkarte bat sortu beharrik. Zegoena lagundu, bultzatu, bertan lan taldeak osatu... Gu borretan ari gara. Gaur egun elkarteak ez dago bilda».

Imanol Urkizu, trikitalaria.
Egunkaria, 94-IV-3.

Hechoko bailaran Pirinioen bila

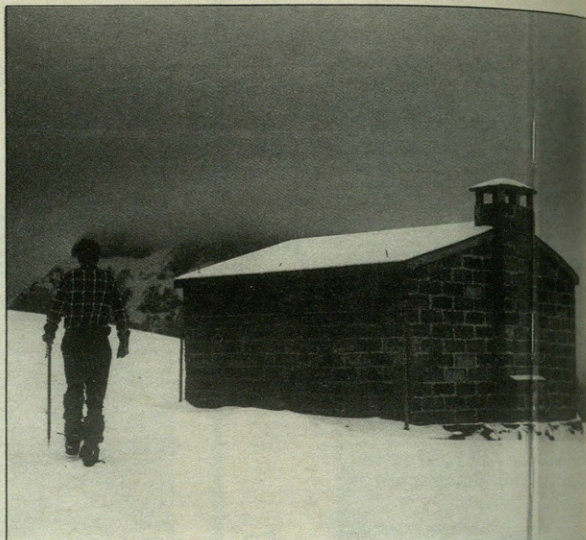

Huescako Hecho haranean dago Atxer gaztelua. 2.390 metroko garaieratik ikusten du harana osotasunean.

MENDI irteera bat egiteko aukerak anitzak eta zabalak dira, baina aste honetan eskainiko dizugunak hainbat eskaera biltzen dituelakoan gaude. Pirinioetako bailararik politenetako batera joatea eskainiko dizugu. Hechora. Elurraren bustia oraindik bertan sumatzen dela, Atxer izeneko gailurrera eramango gaitu bi egunetan egin daitekeen aste honetako ibilaldiak. Huescako Hecho bailaran kokatua, 2.390 metroko garaieran topatuko dugu mendi honen tontorra. Zu zeu joan zaitezke bertaraino, baina bakarrik baldin bazaude,

Oiartzungo Gerizia mendizale elkarteak antolatu duen bidaiari parte hartzea gomendatzen dizugu.

IZAN ere, apirilak 16ko la-

Argazkian, Atxer Gaztelurako bidean dagoen aterbe publikoa. Ozan. Elurra sarritan izaten da bertan.

runbat honetako ordu bi t'erdia aldera abiatuko dira autobusez Oiartzungo enparantza nagusitik mendi irteera hau egiteko. Motxilak eta zakuak autobusean sartu, eta martxa egingo dute bertatik Hechoko aterberantz. Helmugara heldu baino 4 kilometro lehenago, autobusak alto egin behar du, bideak ez baitio uzten aurrera jarraitzen. Ordubeteko ibilaldia izango dute, beraz, Gerizia elkar-tekoekin joandakoek aterbera heldu ahal izateko.

Bertaratutakoan, gauzak utzi eta lo egitera.

BEHARREZKOA izango baitute loa hurrengo goizeko zazpietatik aurrera egin beharreko ibil-ordua gehiegi nekatu gabe bukatzeko. Oraindik elurra dagoela jakinik, Espata amdegia iragan eta Castillo de Atxer mendirantz abiatuko dira guztiak. Lau orduko bidea izango dute gorantz. Beheranzko bidea —leku beretik egingo da jaitzierabitan egin daiteke. Aterbea gauzak jaso, pixka batera ibili autobusa hartzeko, eta etxera buelta.

Izena eman nahi duenak bi aukera ditu: Oiartzungo edota inguruetan bizi denak Amaxkar taberna, Gazte-txea edota Gerizia elkartea hurbildu eta izena eman dezake; bestela, telefonoz deitu behar izango da. Bi telefono zenbaki posible dituzuk ere izena eman nahi baldin baduzu: 943-492783 (Amaxkar) eta 943-493938 (Gerizia Elkartea) ■

JAKIN BEHARREKOAK

✕ **ERAMATEKOAK:** janaria eraman egin behar da, bertako aterbean ez baita ziurtatzen. Horrez gain, zakua ere ezinbestekoa da.

✕ **ATERBEA:** leku gutxikoa denez bertako aterbea, alboko kanpinean topa dezakezu kanpina jartzeko tokia. Nolanahi ere, Gerizia elkar-tekoekin eramango dituzte beharrezko kanpinak.

✕ **PREZIOA:** 2.400 pezeta (100 libera inguru).

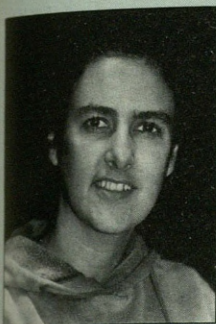
MOKO FINA

● MOKO FINA ● MOKO FINA ● MOKO FINA ● MOKO FINA

HURA OTORDUA!

INES INTXAUSTI

Kazetaria

Telebistaren zapore garratza

Gastronomia eta telebista plater berean erraz uzartzen diren osagaiak ditugu kasu honetan. Batzuetan, leiho txikia, liseriketarako lagungarri gerta daiteke, baina baita sarri tripakomin eragile ere. *Reality show*-ek, esaterako, gibela txartu diote aspaldi Inesi, eta orduz geroztik, haragizale amorratua den honek —ia gordinik jateraino batzuetan—, ez du ez gibel ez hestekirik frogatu ere egin nahi. Paralelismoak egiten hasi gara; Jose Luis Morenoren saioa platerik nardargarriena ei da. Ez dagoe la mundu osoan horrek sortzen duen tripakomina sendatzeko modukorik. Beste hainbeste Julian Lagorekin. Nolanahi ere, saio gertakari/haragi gordinzaleen ondoren, filme belarjale patxadoak ikusi behar izaten ditu Intxaustik. Eta bien bitartean, India, Tunez eta Marokkoko espezieekin lasaitasun ederrik hartu.

Izokin txikiak plantxan

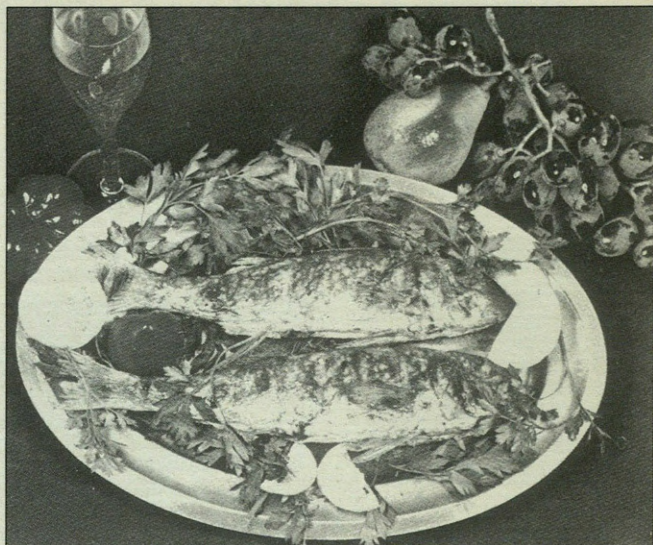
OSAGIAIAK

SEI LAGUNENTZAT

250 gramoko 6 izokin txiki ● baso erdi oliba olio ● 2 baratxuri ale txikitu ● perrexil pikatua ● gatza eta piperrautsa ● limoia

PRESTATZEKO ERA

ARRAIN urdin garaia dela eta, izokin txikiz osatutako errezeta prestatuko dugu aste honetan. Freskoak topa ditzakezula eta, ziurtatu zuk erositakoak ere horrelakoak direla. Garbi itzazu kanpo zein barrutik, haragia txikitu gabe eta ondoren ongi lehortzekotan. Baratxuria, perrexila eta gatza eta piperrautsa ongi nahastu, eta izokin txikiak bete saltsare-

Izokin txikiak freskoak daudela ziurtatu behar duzu erosi baino lehen.

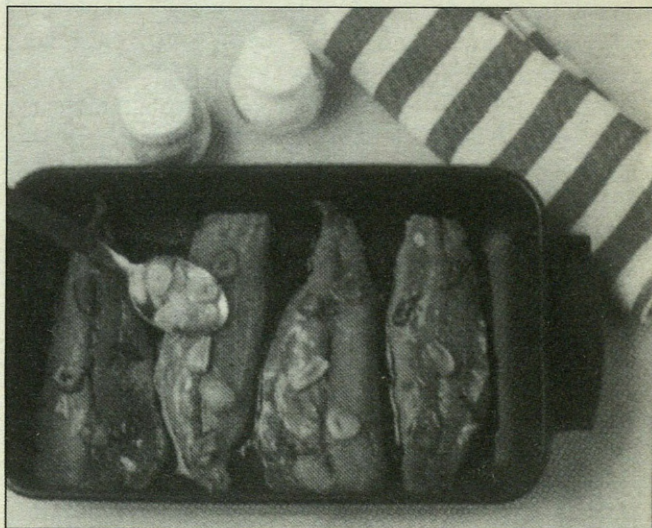
kin. Saia zaitez betekia kanpora irten ez dadin; hatzen laguntza izan dezakezu. Sutan xafla oso garbia jarri eta, bero dagoenan, gainean zabaldu izokin txikiak. Su txikitan jarri arrainak egi-

tean, eta buelta eman bakoitzari aldeak xigortzen ari direla ikustean. Oso bero zerbitu behar dituzu, limoi ura eta oliba olio zuzenarekin, perrexil sortaz, tomateez eta limoi zerraz apaindurik ■

BETIRAKO JAKIAK

Eskabetxeak arrainari ematen dion zapore urdina

ESKABETXEAN edozein arrain urdin gorde nahi baldin baduzu, oliba olio baso bat, baso bat ardo beltz ozpin, zerra txikitan zatitutako azenario bat, piperrauts beltza, gatza eta erramua nahikoak dira. Izan ere, arrain urdinak freskotasuna berehala galtzen duela eta, zerbait egin behar duzu bere iraupena nolabait luzatzeko. Eskabetxea presta dezagun, beraz. Guztia egosi azenarioa ongi bigundu arte. Ura asko agortu dela ikusiko duzu. Aldez aurretik frijitu, irinetan pasatu eta lurrezko ontzian utzitako arrainen gainetik bota saltsa, gutxienez

egunbetez utziz zaporea har dezan. Gogoan izan eskabetxe hau nahiko gogorra dela urdailerako ■

Arrain urdin guztiak geratzen dira bizi-bizi eskabetxean.

BATA ZURIA ERANTZITA

JON LARRAÑAGA

Elhuyar-eko kidea

Barrabilen tamainaz

«A Natural History of Sex» izenburuko bere liburuan Adrian Forsyth biologo iparamerikarrak esan duenez, oso erlazio estua dago ugaztunen barrabilen tamainaren eta ohitura sexualen artean.

Autore honen esanetan, sexu-guruin arren tamaina gorputzaren pisuarekin konparatuz gero, espezie monogamoen barrabilak espezie poligamoenak baino txikiagoak direla ikusten da. Fenomeno hau primatetan aztertu ei zen lehenbizikoz eta bere zergatia oso erraz uler omen daiteke txinpantze eta gorilen ohiturak konparatuz gero.

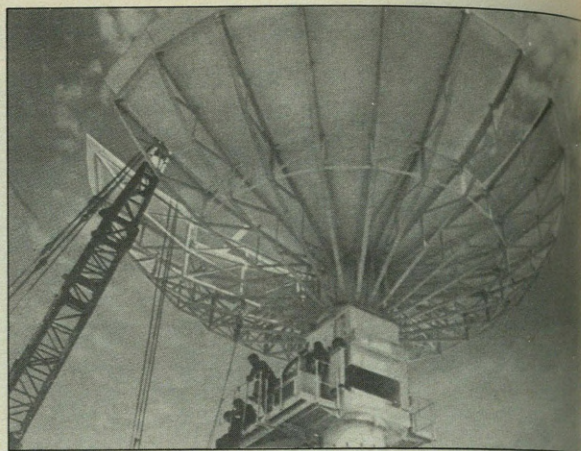
Gorilak, emez, hainbat ar gatzet eta ar heldu bakar batez osatutako taldetan bizi dira, ar hau izaten delarik normalean, arreske dauden emeak estaltzen dituen bakarra, beste edozein ar heldu emeengana hurbilduz gero bortxaz uxatu egiten baitu. Txinpantzeak ere taldetan bizi dira, baina hauen kasuan, arreske dauden emeek taldeko ar askorekin kopulatu ohi dute. Arrek

halaber, eme ugari estali ohi dute, sarritan bat baino gehiago eguneko.

Kasu batean zein bestean, nork bere geneak hurrengo belaunaldietara transmititzeko lehia sortzen da arren artean. Gorilen kasuan, ar heldu eta indartsuak izaten dira emeak estali eta beren geneak hurrengo belaunaldietara transmititzen dituztenak, baina txinpantzeen kasuan, eme gehien estali eta ernaltzen dituenak izaten da lehian nagusi irtetzen dena eta horretarako, jakina, ia ezinbestekoa da esperma asko ekoiztea. Guzti hau dela eta, hautespen naturalak barrabil handi eta emankorrak eskaini dizkie txinpantzei eta muskulu handiak baina nahikoa barrabil txikiak gorilei.

Gizakiok animalia hauen ahaide hurbilak garenez gero, geure kasuan ere arrazonomendu bera erabil litekeela pentsa genezake. Forsythek horixe egin du eta bere konklusioak ez du zalantza izpirik: gizonen barrabilak txinpantzeenak baino txikiagoak, baina gorilenak baino handiagoak direnez, antzina, gizakia poligamoa izan zela uste du, monogamiarena kulturaluki hedatutako fenomeno dela deritzolarik.

Ez dakit Forsythek arrazoirik duen, baina nolanahi ere, atsegin dut bere gogoea, monogamia eta poligamia bezalako fenomenoak horrela aztertzean, giza jokabidea, baita sexuari dagokionean ere, sarritan uste dena baino aldakorrago eta moldagarriagoa izan litekeela pentsarazten baitit azken finean.

Munduko teleskopiorik handienaren sekretuak

MARTXOAREN 26an, EEB-Betako eta Alemaniako ikertzaile hainbat elkarlanean hasi ziren Texas-eko Davis mendikatean kokatutako den munduko teleskopiorik handiena eraikitzen. Hobby-Everly izena eman diote arduradunek eraikinarri.

Teleskopio honek ezau-garri erraldoiak izango dituela ikusteko, hona hemen ezagutarazi berri diren datu batzuk: ispilu zentralak

10,97 metroko diametroa izango du, eta 91 ispilu hexagonal txikik osatuko dute (egun munduko teleskopiorik handiena den 10 metroko ispilu zentraldun Keck izenekoak 32 baino ez ditu). 1997. urtera arte ez da amaituko obra. 13 milioi dolarreko aurrekontuarekin egingo da eta helburua galaxietako zulo beltzak topatu eta aztertzea da, beste izarren inguruko planetak berriak topatzeaz gain ■

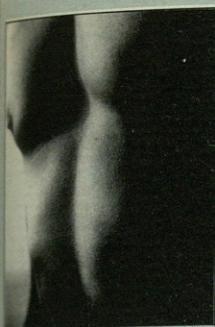
OSASUNA

Bakteriek ultzerarik ba ote?

AZKEN ikerketek azaldu dutenez, hainbat ultzera mota ezberdinen sortzailea *Helicobacter pylori* izeneko bakterio bat da. Bakteria honek ultzeraz gain, gastritis kronikoa eta sabeleko minbizia ere sor dezake. Bakteria honek sorturiko gaitzak oso arruntak dira Mediterraneo aldeko herrietan, eta batez ere maila ekonomiko baxua duen jendearen artean. Horrela, adibidez, Espainian 40 urtetik gorakoaren artean % 50ek du bakterioa honek sortutako gaitzen bat.

Hala ere, bakterio honen eraginez sortzen diren gaitzek badute sendabiderik. Mikrobioen aurkako botiken arazo nagusia da eresistentziak garatzen dituztela, baina bakterio honen kasuan oso eraginkorra den Amoxicilina izeneko botika bat badago.

ZIENTZIA

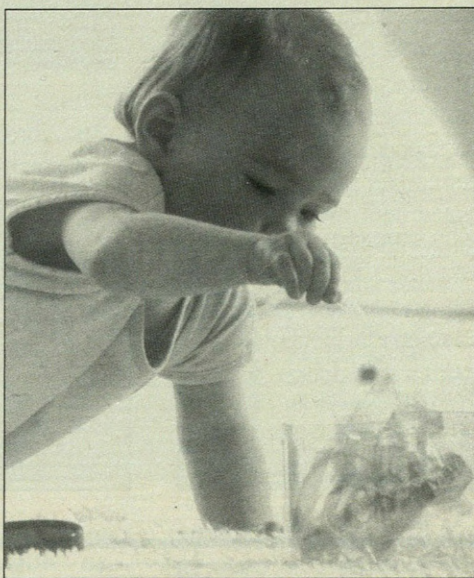
Gizonentzako antisorgailua

EMAKUMEAK kexu ziren orain arte antisorgailuak erabiltzearen ardura guztia beraiegan zegoelako betidanik, baina aurrerantzean ez da berdina izango. Hala dirudi behintzat New York-eko Manhasset-eko North Shore University Hospital-eko ikertzaile talde baten lanen emaitzak ikusiz. Nifedipin izeneko sustantzia baten inguruko esperimenduak egin dituzte euren laboratoriorian aditu iparamerikar hauek, eta badirudi gizonetzkoentzat aproposa izan daitekeen antisorgailua topatu dutela. Ikerketa honetan bada, ordea, datu harrigarri bat: aipatu nifedipina hipertentsioaren aurkako botika legez erabili izan dela orain arte. Ikerlari iparamerikarrak izan dira lehenak botika honen beste erabilpen hau aurkitzen. Alegia, nifedipinak espermatozoideek obulooaren ehuna gurutza dezaten ekiditen duela ernalketa galeraziz. Inork ez du esan oraindik hipertentsioa dutenei zer emango dieten aurrerantzean.

Argindarretik babes itzazu haurrak

ETXEKO tresna gehienak argindarrez aritzen dira egun. Zurean ere ziur baietz. Eta ziur noizbehinka ere jasan izan duzula korronte elektriko astindutxo

bat. Haurrak dira horrelako istripuak izan ohi dituztenak. Zure etxeko haurren batek mota honetako istripuren bat izango balu, ez ahaztu aholku hauek.

Argindarrak astinduren bat eman baldin badio zure haurrari, kontu handia izan arnas-bideekin, arazoak izan ditzake eta.

Lehenik, ez hurbildu haurraren gana argindar korrontea etena izan arte. Hori egin eta gero, hartu haurra eta konortea galdu duela uste baldin baduzu, kolpetxoak eman diezazkiozu oinazpitan. Haurrak segituan erantzun beharko du konortea galdu ez badu.

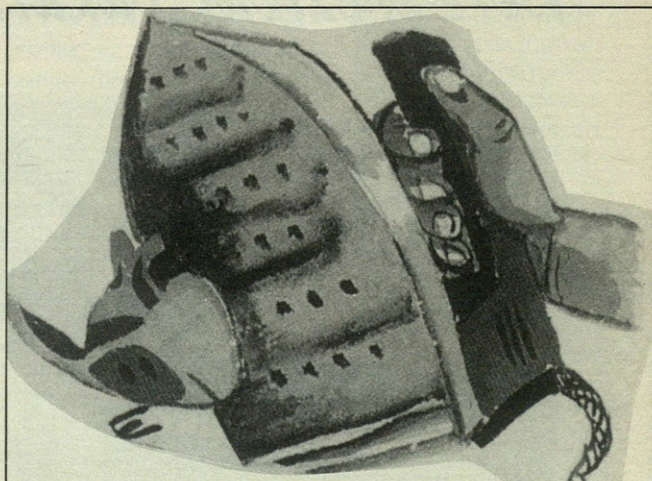
HAMAR segundu eta gero, eta erantzunik ezean, haurraren burua atzerantz bota arnas-bideak ongi irekitzearen. Arnasa hartu arren, zailtasunak baldin baditu, zeuk lagundu arnasketa egiten. Arnasa normal hartuko balu, itxoin ezazu pixka batean ziurrenik bere onera etorriko baita. Horrela ez balitz, bularrean masaia emaiouzu bi hatzen laguntzaz, bihotz parean minutuko 100 aldiz eraginez ■

ETXEKO ISTRIPUAK

Elektrogailuei kea dariela

ETXEKO elektrogailuak lagungarriak izateko sortuak dira, baina batzuetan, arrazoi desberdinak medio, arerio ere bilaka daitezke. Arazoak muturreraino joan daitezke gainera, etxe guztia sutan jarritz. Beraz, argindarra dela eta zure etxeko elektrogailuren bat sutan jartzen baldin bada, ondoko aholkuak jarrai itzazu.

LEHENIK, argindar korronte zentrala moztu eta ondoren itzalgailu arrunta erabiliz itzali sua. Halakorik izango ez bazenu, etxean duzun mantarik astunena hartu eta elektrogailua estali sua iraungi arte. Ura inoiz ez erabili artean argindar korrontea moztu ez baduzu,

txikizio handiagoa sor dezakezu eta.

Sua kontrola ezina baldin bazaizu, gelatik irten, etxea jendez hustu, eta beste etxe batetik su-hiltzaileei deitu ■

Ez ezazu inoiz ura erabil elektrogailuek eragindako sua itzaltzeko.

TELEBISTA-IRRATIA

● TELEBISTA-IRRATIA ● TELEBISTA-IRRATIA ●

IKUSI BAIETZ

● Marrazki bizidunetan bi saio berri: **«Beverly Hills-eko gazteak»**, gazte talde baten gorabeherak kontatzen ditu, eta astelehenean hasiko da, apirilaren 18an, 18.35etan. Asteazkenean bestalde, apirilaren 20an, **«Foofur»** kaleko zakurra- ren istorioak abiatuko dira. 13.30etan.

● Astelehenean ere, 20.50etan, **«Superbat»** programak Donostiako Anoetako Polikiroldegian egindako festa aurkeztuko digu, Oskorri eta Kukubiltxo taldeen parte hartzeaz, besteak beste.

● **«Mikologia»** izeneko dokumentala estreinatuko da asteazkenean, apirilaren 20an, 00.20etan. Mi-

kologiarekin zerikusirik duten gaiak landuko ditu eta perretxiko interesgarrienei buruz arituko da.

● Ostiralean, apirilaren 22-an, **«Clown club»** saioaren barrie, munduko clown garrantzitsuenak ikusteko aukera eskeiniko da, bigarren. 16.50etan.

● Gueuz, **«Segoviako ihesa»** filmea pantailaratuko du euskal telebistak. Zuzendaria: Imanol Uribe. Antzezleak: Mario Pardo, Xabier Elorriaga eta Ovidi Montllor. Eta igandean, apirilaren 24an, **«Kainen ezaugarria»** pelikula, soldadu talde baten gainera. Zuzendaria: Henry Levin. Antzezleak: Vince Edwards, Jack Palance.

TXORI BATEK ESAN DIGU

Telesail dokumental berria izango da ikusgai apirilaren 23tik aurrera: **«Bihartik aurrera»**. Larunbatero, 13.05etan, pantailaratuko den saio bakoitzak sei erreportaitxo eskeiniko ditu. Lehen atalean hauexek: alkohol kontsumoa gutxitu dezakeen Seratonin izeneko neurotransmisorea; plastikozko leherkariak detektatzeko zailtasuna; eropa garbiketa ur hotzez; Radd MC2 motor berria; amodiozko kankak dituzten zoriortzeko txartelak; eta intsektoen janariaren herena jaten dutela eta, sortzen dituzten ondorioak. Alor guztietara zabaldua izango da beraz, eta modu zientifiko batez jorratuko dira edukinak. Ordu erdiko iraupena izango du.

*Multisol Betaurrekoak.
Bere prezioak bakarrik txundituko zaitu.*

Horrelakoak dira Multisol berriak:
Erakargarriak, gazteak, puntakoak ...;
zure modukoak. Aukeratu, ipini eta
goza itzazu.

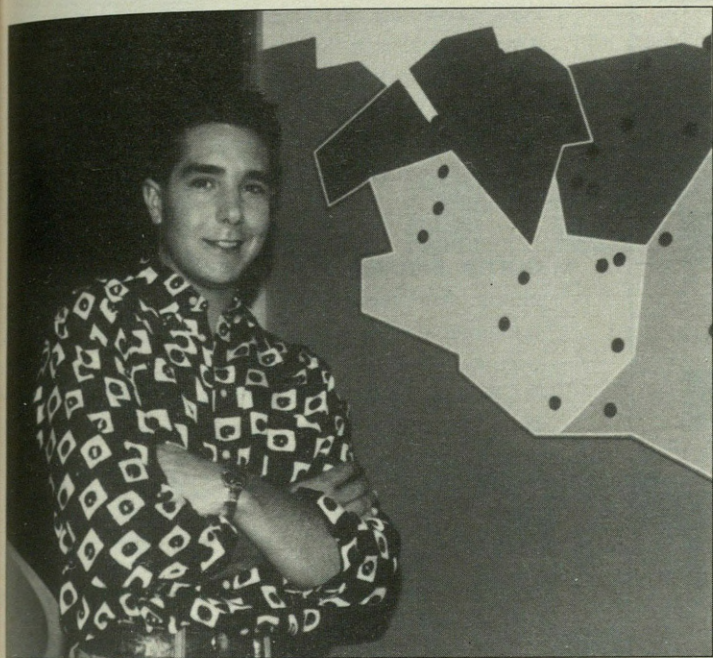
Zinkunegi Optika

MULTIOPTICAS
Beti Zuri Begira Vd.

Hernani, 4 - DONOSTI

Jose Felipe Auzmendi: «Saio berriaren erritmo biziak babestu egingo nau»

«Beste kateekin konparaketak egitea desorekatua litzateke. Kate espainiar baten honelako saio batek 30 milioi pezeta gastatu ahal baldin baditu ataleko, guk 40 atal egin beharko ditugu diru horrekin».

Goierritarra izatez, bikoizlea ogibidez, guk pantaila aurrean erakutsi dizkigun orduengatik ezagutzen dugu. «Gezurra nagusi» saioa aurkezlea, bere lanak Euskal Herriko gazteen artean telebista aurkezlerik ezagunena bilakatu zuen, inkestek diotenez. Beste proiektu batean parte hartuko du orain ordea. «22-ra» izena izango duen lehiaketa berrian.

irten beharko dut.

A. Beste telebista kate nagusiek jada erabilia duten lehiaketa basatien formula eskuratuko duzuela dirudi.

J.F.A. Baina konparaketak zeharo desorekatuak lirateke. Hemen egingo diren probak ez dakit nolakoak izango diren, baina ekoizpena zeharo garestia izaten da normalean, eta kate espainiar baten honelako saio batek 30 milioi pezeta gastatu ahal baldin baditu ataleko, guk 30 milioirekin 40 atal egin beharko ditugu.

A. Garai batean bikoizle zinen Edertrack-en. Egun ez zaude inon, baina leku guztietan.

J.F.A. Deitzen didaten lekuetan egiten dut lan. Gaur hemendik, bihar handik. Telebistarekin berdin gertatzen zait. Deitzen baldin badidate, ondo, bestela ere bai.

nahiago.

A. Orain pilota munduan sartu behar omen duzu...

J.F.A. Horrela diote. Oraindik ez dakit gauza gehiegirik horren inguruan.

A. 100 lagun izango dira publikoan, eta pertsonaia famatuak parte hartuko dute pilotari legez. Zu pilota jasotzailea ala epailea izanen zara?

J.F.A. Peloteroa, agian. Ordubeteko saioa izango da, 22 probarekin eta erritmo biziak. Aurreko saioan ere erritmo bizi zen, eta alde horretatik nahiko babestua egongo naizela uste dut. Ez dakit, agian txapel eta guzti

IKUSITAKOAK

IKUSITA

Reality Show

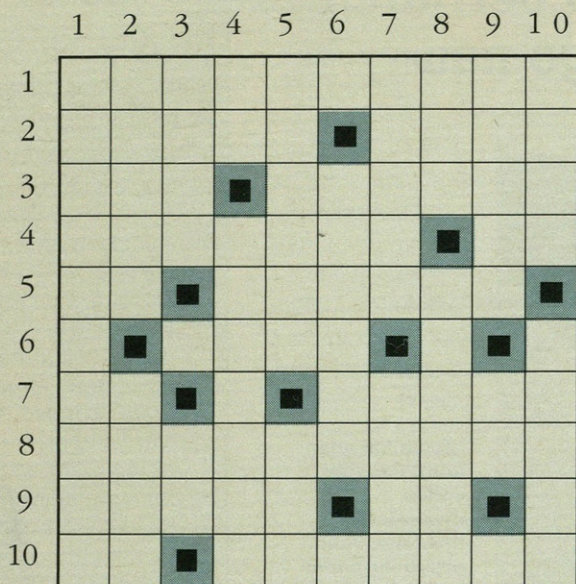
Azken aldian telebista kate publiko zein pribatuetan hain ospetsuak egin diren *reality show* izeneko saioetarik alde egitea oso zaila dute ikusentzuleek, batez ere *prime-time* orduetan. Gainera ez dirudi epe laburrean joera horrekin bukatzeko intentziorik dutenik, Antena-3ko buruzagiek Nieves Herrero-ren «Cita con la vida» izeneko saioa eta Isabel Gemioaren amodiozko kontraerak egunero igortzeko erabakia hartu dutela ikusita. Astean behin moeta honetako saioak jasan behar izatea ez bazen nahiko sufri-mendua ezin da ulertu nola espero daitekeen ikusentzuleek egunero egongo direla prest masokismo moeta berri honen 'gozatze'ko'. Horretarako prestakuntza ez daukate nek behintzat ETB-1eko «Basabizitza ikusgai» deritzon saioa ikus dezakete astean behin bada soilik. Gainera nahiko arraroa izanik ere programa dokumental hau *prime-time* delakoaren barruan kokatuta dago, seguraski moeta honetako saio bakarra izango da gaueko bederatzieta igortzen dena. Hauek normalean ikus ezinezko orduetan ematen bait dira. Betiko kontuak!

JAIONE OGIZA

AMAGOIA IBAN

Denborapasa

Gurutzegrama

EZKER ESKUIN: 1.- Eskolak. 2.- 1.000 gramo. Kolore iluna. 3.- Oinarrizko edaria. Labana. 4.- Lehortea. ... egin, goitik ari. 5.- Errepikatuz, fruitu tropikala. Arnasgora ozena. 6.- Lehenengoa. Bagoaz. Uranioaren sinbolo kimikoa. Boroaren sinbolo kimikoa. 7.- Jainko egyptiarra. Potasioaren sinbolo kimikoa. Ataurre. 8.- Bortizkeria. 9.- Greziako eskualdea. Lehen biak. Nitrogenoaren sinbolo kimikoa. 10.- Norekin atzizkia. Zutaina.

GOITIK BEHERA: 1.- Ikuskizunak. 2.- Bizkaieraz, muina. Aurkakotasuna adierazteko aurrizkia. 3.- Gabarrak. Kontsonantea. Gipuzkoan, dun. 4.- ... egin, begiratu. Merkatuak. 5.- Pilota jokoan. Norat atzizkia. 6.- Bokala. Aezkoakoak. Bokala. 7.- Itsas hegazti. Pluralean, infusio mota. 8.- Garoa. Azpeitiko auzoa. 9.- Saila. Alderantziz, iridioaren sinbolo kimikoa. Tona. 10.- Pluralean, suari dariona. Nafarroako herria.

Kate hitzak

Letra kopuru desberdineko hitzak ageri zaizkizu ondoan. Helburua zera da, eskuineko taula osatzea, puzzlea bailitzan. Pasa ezazu hitz bakoitza dagokion lekura, kontuan harturik hitzok ezker eskuin eta goitik behera joan daitezkeela.

8 letra

Auzapeza
Betazala
Labainak
Pelikano

7 letra

Betelan
Erabili
Isatsak
Zaramak

4 letra

Alak
Arau
Arin
Baso
Begi
Biba
Ekar
Elai
Ezti
Gazi
Igaz
Iran

Kilo
Lana
Nano
Niri
Nora
Okin
Onak
Piko
Sare
Sits
Sutu
Zubi

2 letra

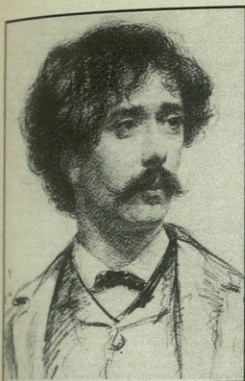
Al
El
Iz
Ka
LI
Or
To
Ub

3 letra

Ari
Ira
Mar
Tar

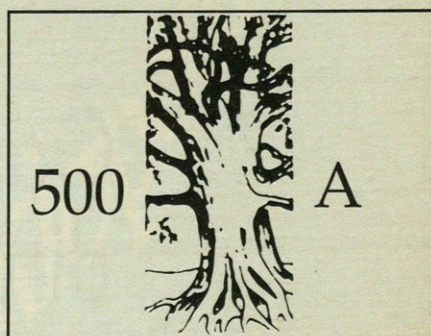
ERANTZUN zenbakidunak bete ondoan, pasa ezazu letra bakoitza
 agokion goiko taulako laukira eta grabatuan ageri den pertsonaiaren izena,
 Inñeko biolinjole aparta baten izena alegia, ageriko zaizu (1844-1908).

1	2	3	4	5			
6	7	8	9	10	11	12	13

Nafar oihana	▼	Zerbait	▼	Kausa partikula	▼	Zioa
Auziak		Barazki mota		Heldu		
▶		▼		▼		▼
		2				
Basapiztia	▶					
Jemengo hiriburua				8		
▼						
6						
		Tona	▶	Sufrea	▶	
		Behatoki		12	Hari, noa	10
	Itsas arraina	▶	▼	▼		
	(Pl) Edari alkoholduna					
	▼			Oxigenoa	▶	Haustura- ren ono- matopela
				Zero		
(Pl. He- gazti mota	▶			▼		▼
Gipuzko- ako herria				4		
▶	▼			Kriptona	▶	
7				Hidrogenoa		
		Landare mota	▶	▼		
		Uranioa				
		▼		... egin, goitik ari	▶	
9						5

—Hieroglifiko a—

Zer behar duzu lana garaiz bukatzeko?

Aurreko asteko soluzioak

					A	N	G	E	L
					A	M	I	G	O
					●	L	●	G	●
					S	A	G	A	S
●	T	●	A	●	G	O	R	A	●
T	X	I	S	T	U	L	A	R	●
●	A	G	I	A	N	●	I	T	●
A	P	A	R	R	A	K	●	●	●
●	F	E	R	I	●	K	U	R	L
○	L	O	A	K	●	I	●	D	●
●	D	A	R	A	M	A	T	E	●
S	U	●	R	●	I	●	S	A	●
●	N	O	A	N	●	L	U	K	●

Gurutzegrama

EZKER ESKURNE 1. Erakusketak. 2. Serora. Gor. 3. K.
Ti. Iluna. 4. Azala. Aran. 5. Kuba. Zirkio. 6. Irutzkina.
A. 7. Zaro. Lo. Ar. 8. U. U. D. To. R. 9. Noaskizu. Sa.
10. Askatu. Zuk.
GOITIK BEHERA 1. Eskakizuna. 2. Re. Zura. Os. 3.
Artaburuak. 4. Koizalo. Ka. 5. Ur. A. K. Dñt. 6. Sai. Zil.
Zu. 7. K. Lainotu. 8. Eguerra. O. Z. 9. Tonak. A. Su. 10.
Aranoatrak.

Hieroglifikoa: Elebiduna da

	L	A	G	A		G	O	R	A	
B	E	T	A		O		N	O	R	A
E	Z	A	B	A	T	U		S	B	O
T	E		E	B	A	T	S	L	E	A
E		E	Z	A	R		A	R		U
		E	M	I	R		A	N	T	Z
I		B	A		A	I	L	D	O	F
B	A	Z	K	I	D	E	A		B	I
A	I	T		M	I	A	T	U	A	K
I	R	E	N		A		U	S	O	A
I	F	A	K	O		L	A	U	A	

Kate hitzak

Hontzä

LIBURUDENDA

Okendo kalea, 4
Tel. 42 82 89 Faxes: 43 12 56
20 004 DONOSTIA

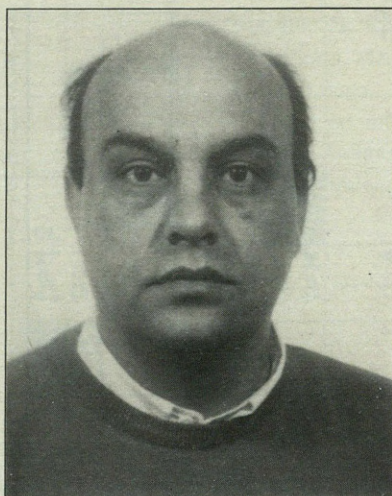
Galizierazko prentsa dirulaguntzarik gabe

DUELA hamar urtetik hona Administrazio autonomikoak dirulaguntzak eman izan dizkio galizierazko prentsa idatziari, orobat hizkuntza galegoaren normalizatzeko arau sorta baten arabera.

Orain, estreinako aldiz Autonomiaren historian, galiziera hutsez idatzitako aldizkako argitalpenek ez dute Xuntaren laguntzarik jasoko. Neurriak Hizkuntz Normalizaziorako Legea urratzen du: *«Galiziera modu obizko eta progresiboan darabilten bedabideei laguntza ekonomiko eta materiala eskainiko die Galiziako Gobernuak»*. Neurriaren larritasuna areagotu egiten du berau galizierazko egunkari baten plazaratzearekin egokitzean.

Aurrekoa bezain larria da, edo agian larriagoa, laguntzei buruzko araudi baten gabezia, honela komunikabideak unean uneko gobernua- ren borondatearen menpe baitaude. Erran nahi baita arau ezean prentsa-gobernu harremanak mesedeen joan-etorri bihurtzen direla eta, beraz, instituzioen dirulaguntza jaso eta jasotzen jarraitu nahi duten komunikabideek informazio truke ordaindu behar dute mesedea.

Iaz, dekretu edo lege aldaketarik izan gabe, komunikabide ez egune-

XOSE MANUEL SARILLE

A Mesa pola Normalizacion Linguistica-ko lehendakaria

rokoek dirulaguntzarik ez zuten jaso. Gogoan izan behar da zegoen idatzizko galizierazko prentsa bakarra zela («A Nosa Terra», «A Peneira»...), hala- ber Informazio eta Turismo minis- tro-ohi frankistari intsumiso zitzaion bakarra.

GALIZIERAZKO prentsa oraindik ere kopuru nimiñoa da Galizian argitaratzen diren egunkari, as- tekari eta aldizkarien baitan; izan ere, normalizazioa mantsoen doan esparruetako bat ere bada. Orain arte dirulaguntza bitartez egindako susta- penak arrakasta txikia izan zuen, hu- tsarren hurrengo ez esatearren. Ho- nen baitan ulertzen da komunikabi-

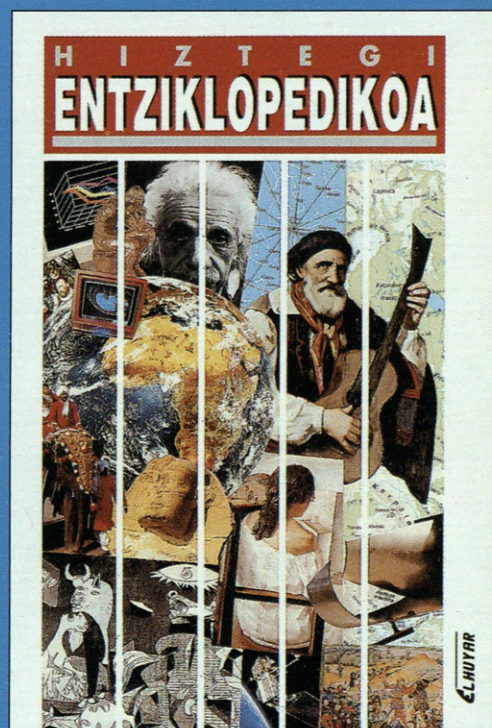
deei eman beharreko laguntzen arau- tze arrazoizko eta bidezkoa, hizkun- tzaren sustapenean akuilu izan dadin. Honek ez du kentzen A Mesa-ren az- ken xedea izatea gure herriko komu- nikabide guztiak galizieraz izan dai- tezen.

Honegatik damaiegu alderdi poli- tiko eta mugimenduei honako propo- samena: — Galiziako Legebiltzarrak egin diezazkiola ebazpen proposa- menak Gobernuako Komunikabide idazkari nagusiari, beti ere enpresa argitaldarien eskaerak aztertuta. — Xuntako lehendakariak enpresa des- berdinei emandako diralaguntzen berri emango dio Parlamentuari, Ko- munikabide Batzorde baten bitartez. — Beste edozein laguntza Galiziako Parlamentuak aztertuta eta ezagutua beharko du izan. Instituzioen publi- zitate ekinaldien alorrean ere ganbara honek onartuko ditu kopuruak eta banaketa irizpideak.

— Laguntzak kazetari-enpresa eta agentziei bideratuko zaizkie, lagun- tzok jaso ahal izateko ezinbestekoa izango dela erabat galizierazkoak izan edo %75 ez egunerokoei dago- kienez eta % 50 egunerokoan alo- rrean. Kopuru hauek osatzeko ez dira zenbatuko ez publizitate instituzio- nala ez gehigarriak.

Lehen Euskal Entziklopedia Osoa

ELHUYAR

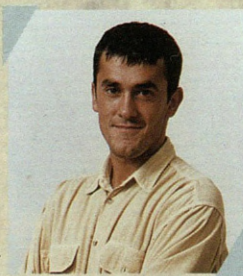

HIZTEGI ENTZIKLOPEDIKOA

Hitzez eta Irudiz
Mundua eta Euskal Herria

Tere Beloki

Mikel Olazabal

Arantxa Irastorza

Ainhoa Etxebeste

Iñaki Olaziregi

Arantxa Arza

Lurdes Arrizabalaga

Iñaki Elortza

Bea Zabaleta

Gorka Etxebeste

Arritxu Iribar

Nikolas Aldai

M. Karmen Odriozola

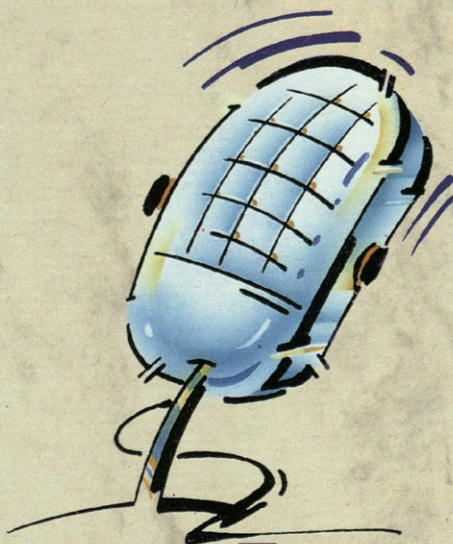
Edurne Telletxea

Arantxa Iturbe

Jaime Otamendi

IZANARI IZENA

Gau ta egun lagun egiten
uneoro informazioaren harian
askoren ahalaginez, gero eta familia
handiagoa osatzen dugu.
IZANARI IZENA ematen dioten
profesionalak dira.

ESAN ETA IZAN